T.C.
TOKAT GAZĠOSMANPAğA ÜNĠVERSĠTESĠ
LĠSANSÜSTÜ EĞĠTĠM ENSTĠTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR LĠSELERĠNĠN ÇALGI EĞĠTĠMĠ BRANğLARINDAN KAVAL DERSĠ ÖĞRETĠM PROGRAMI'NIN ĠNCELENMESĠ

HAZIRLAYAN
Eren GEDĠK

Türk Müziği Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

DANIğMAN
Dr. Öğretim Üyesi Tolga KARACA

TOKAT – 2021

BĠLĠMSEL ETĠK SAYFASI

Tokat GaziosmanpaĢa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Dr. Öğretim Üyesi Tolga KARACA danıĢmanlığında hazırlamıĢ olduğum ‘Güzel Sanatlar Liselerinin Çalgı Eğitimi BranĢlarından Kaval Dersi Öğretim Programı’nın Ġncelenmesi’ adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalıĢma olduğunu, aksinin tespit edilmesi hâlinde her türlü yasal yaptırımı kabul edeceğimi beyan ederim.

15/ 03 /2021

Eren GEDĠK

TEġEKKÜR

ÇalıĢma sürecinde benden maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen ve süreç boyunca zorlandığım her anda yardımlarını içtenlikle sunan arkadaĢım Murat AYDIN'a, öğretmen arkadaĢım Hatice Derya YILMAZ'a, çalıĢmanın ana fikirlerinin oluĢmasında görüĢlerinden faydalandığım değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Hülya UZUN'a, değerli arkadaĢım Osman Fethi ARK'a, kaval sanatçısı Mustafa EKE'ye, kaval sanatçısı Fatih KOÇER'e ve bu çalıĢmanın gerçekleĢtirilmesinde, değerli bilgilerini paylaĢan, benden yardım ve ilgisini esirgemeyen, güvenini her an duyumsadığım değerli danıĢman hocam Dr. Öğr. Üyesi Tolga KARACA'ya emekleri için teĢekkür ederim. AraĢtırmamda görüĢlerine baĢvurduğum ve desteklerini tereddüt etmeden esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Mustafa Öner UZUN'a (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Devlet Konservatuvarı), Öğr. Gör. Dr. Aytunç AYDIN'a (Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi) Öğr. Gör. Öner KOVA' ya (Elazığ Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı), kaval sanatçısı Kenan ELMAS'a (Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Müdürlüğü, Ġstanbul Devlet THM Korosu), sonsuz teĢekkür ederim.

ÖN SÖZ

Bu çalıĢma Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmakta olan Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinliklerin, Kaval Dersi Öğretim Program'ı (KDÖP) kazanımları ile örtüĢüp örtüĢmediğinin tespiti amacıyla yapılmıĢtır. ÇalıĢmanın ilk aĢamasında problem durumu, araĢtırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, sayıltılar ve tanımlara değinilmiĢtir.

Birinci bölümde KDÖP ele alınarak, programın genel amaçları, öğrencilere kazandırmayı hedeflediği beceriler, öğrenme-öğretme yaklaĢımı, ölçme ve değerlendirme yaklaĢımı ve Öğretim Programı'nın yapısı açıklanmıĢtır. Ayrıca Kaval Ders Kitaplarının özelliklerine değinilmiĢ ve araĢtırma ile ilgili doğrudan ve dolaylı ilgili araĢtırmalara yer verilmiĢtir. ÇalıĢmanın ikinci bölümünü oluĢturan yöntem kısmında araĢtırmanın modeli, inceleme nesnesi verilerin toplanması, analizi, araĢtırmanın geçerliliği ve güvenirliği baĢlıkları etrafında çalıĢma planına yer verilmiĢtir.

ÇalıĢmanın üçüncü bölümünde bulguların ne anlama geldiği ifade edilmiĢ, kitaplardaki ve inceleme konusu olan etkinliklere detaylı bir Ģekilde yer verilmiĢtir. Dördüncü ve son bölümde ise elde edilen bulgular çerçevesinde tartıĢmalar yapılmıĢ araĢtırma konusu ile ilgili öneriler sunulmuĢ ve çalıĢma boyunca yararlanılan kaynaklar sıralanmıĢtır.

Eren GEDİK
Tokat, 2021

GÜZEL SANATLAR LĠSELERĠNĠN ÇALGI EĞĠTĠMĠ BRANġLARINDAN KAVAL DERSĠ ÖĞRETĠM PROGRAMI'NIN ĠNCELENMESĠ

ÖZET

Türk Millî Eğitimi'nin genel amaç ve hedeflerine ulaĢmada önemli bir araç olan ders kitapları, öğretim programlarının uygulanmasında önemli bir yere sahiptir. Bu çalıĢmanın amacı; KDÖP'ye göre hazırlanan, 9, 10, 11, 12. Sınıf Kaval Ders Kitaplarındaki etkinliklerin, öğretim programındaki kazanımlara uygun olup olmadığının tespit edilmesidir. AraĢtırma, nitel araĢtırma yöntemlerinden durum çalıĢması ile gerçekleĢtirilmiĢ ve çalıĢma doküman incelemesi deseni ile yapılmıĢtır. Doküman incelemesi araĢtırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu desen Bowen'in (2009: 27) ifadesiyle detaylı incelemelere imkân sağlamaktadır. AraĢtırmanın güvenirliğini arttırmak için Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinlikler ile öğretim programındaki kazanımların yer aldığı çizelgeler, alanlarında akademik kariyere sahip olan ve devlet kurumlarında kaval sanatçısı olarak görev yapan yedi kiĢiye sunulmuĢtur. Fakat üç kurumdan dönüt alınamadığından dolayı araĢtırmada dört kiĢinin görüĢlerinden faydalanılmıĢtır.

Güvenirlik = GörüĢ Birliği Sayısı /(GörüĢ Birliği Sayısı + GörüĢ Ayrılığı Sayısı) x 100 formülü kullanılarak görüĢ birliği % 100 tespit edilmiĢtir. AraĢtırmada Kaval Ders Kitaplarında bulunan etkinlikler detaylı olarak incelenmiĢtir. Ġncelemede kitaplarda yer verilen etkinliklerin öğretim programında yer alan kazanımlara uygun olup olmadığı alınan görüĢler doğrultusunda tespit edilmiĢtir.

Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinliklerin birçoğunun, öğretim programındaki kazanımlara uygun olduğu tespit edilmiĢtir. Fakat bazı makam isimlerinin, öğrenilmesi istenilen makamın donanımına uygun olmadığı ve literatürde daha önce rastlanılmayan makam isimlerinin, öğretim programında ve ders kitaplarında yer aldığı, görüĢlerine baĢvurulan kiĢiler tarafından saptanmıĢtır. Ayrıca bazı etütlerde sistematik ilerlemenin dıĢına çıkıldığı tespit edilmiĢtir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Güzel Sanatlar Liseleri, çalgı eğitimi, kaval eğitimi, ders kitabı.

REVIEW OF THE KAVAL LESSON TEACHING PROGRAM FROM THE INSTRUMENT EDUCATION BRANCHES OF FINE ARTS HIGH SCHOOLS

ABSTRACT

Textbooks, which are an important tool in achieving the general goals and objectives of Turkish National Education, have an important place in the implementation of teaching programs. The aim of this study is the determination of whether the activities in the textbooks, prepared according to the Kaval Lesson Curriculum, are suitable for the achievements of the Curriculum. The research was carried out with a case study, one of the qualitative research methods, and the study was conducted with a document review design. Document review covers the analysis of written materials that contain information about the subject or facts aimed to be investigated (Yıldırım & ġimŞek, 2011). This pattern allows detailed examinations with the words of Bowen (2009: 27). In order to increase the reliability of the research, the activities in the Kaval Textbooks and the charts containing the achievements in the curriculum were presented to seven people who have academic careers in their fields and work as Kaval artists in state institutions. However, since feedback could not be obtained from three institutions, the opinions of four people were used in the study.

The consensus was determined as 100% using the formula Reliability = Number of Consensus / (Number of Consensus + Number of Disagreements) x 100. In the research, activities in Kaval Textbooks were examined in detail. In the analysis, it was determined in accordance with expert opinions whether the activities in the books were suitable for the objectives in the curriculum.

It has been determined that many of the activities in the Kaval Textbooks are suitable for the objectives in the curriculum. However, it was determined by the experts that some of the makam names were not suitable for the equipment of the desired makam and the names of the makams that were not encountered before in the literature were included in the curriculum and textbooks. In addition, it has been determined in some studies that systematic progress has been broken.

Keywords: Music, Fine Arts High Schools, instrument training, kaval training, textbook.

ĠÇĠNDEKĠLER

Sayfa

TEġEKKÜR ..... **i**
ÖN SÖZ ..... **ii**
ÖZET……. ..... **iii**
ĠÇĠNDEKĠLER ..... **v**
TABLOLAR LĠSTESĠ ..... **vii**
ġEKĠLLER LĠSTESĠ ..... **viii**
KISALTMALAR ..... **xiv**
GĠRĠġ **1**
PROBLEM DURUMU 2
Alt Problemler 2
ARAġTIRMANIN AMACI 3
ARAġTIRMANIN ÖNEMĠ 3
SINIRLILIKLAR 3
SAYILTILAR 3
TANIMLAR 4
BÖLÜM 1: KAVRAMSAL ÇERÇEVE **5**
1.1. KAVAL DERSĠ ÖĞRETĠM PROGRAM'I (KDÖP) 5
1.1.1. KDÖP'nin Genel Amaçları 5
1.1.2. KDÖP'nin Öğrencilere Kazandırmayı Hedeflediği Beceriler 6
1.1.3. KDÖP'nin Öğrenme-Öğretme YaklaĢımı 7
1.1.4. KDÖP'nin Ölçme ve Değerlendirme YaklaĢımı 7
1.1.5. KDÖP'nin Yapısı 8
1.2. DERS KĠTAPLARI 10
1.3. KAVAL DERS KĠTAPLARININ GENEL ÖZELLĠKLERĠ 11
1.3.1. Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 9 11
1.3.2. Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 10 16
1.3.3. Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 11 20
1.3.4. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 12 24
1.4. ĠLGĠLĠ ARAġTIRMALAR **29**

BÖLÜM 2: YÖNTEM 32
2.1. ARAġTIRMA MODELĠ 32
2.2. ĠNCELEME NESNESĠ 32
2.3. VERĠLERĠN TOPLANMASI 33
2.4. VERĠLERĠN ANALĠZĠ 33
2.5. ARAġTIRMANIN GEÇERLĠLĠĞĞ VE GÜVENĠRLĠĞĞ 37
BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUMLAR 39
3.1. ETKĠNLĠK-KAZANIM ÖRTÜġMESĠ 39
3.1.1. Etkinlik- Kazanım ÖrtüÇmesi 9. Sınıf Ders Kitabı 39
3.1.2. Etkinlik- Kazanım ÖrtüÇmesi 10. Sınıf Ders Kitabı 85
3.1.3. Etkinlik- Kazanım ÖrtüÇmesi 11. Sınıf Ders Kitabı 143
3.1.4. Etkinlik- Kazanım ÖrtüÇmesi 12. Sınıf Ders Kitabı 190
BÖLÜM 4: SONUÇLAR VE ÖNERĠLER 249
4.1. SONUÇLAR 249
4.2. ÖNERĠLER 251
KAYNAKLAR 253
E K L E R 256

TABLOLAR LĠSTESĠ

Tablo No **Sayfa No**

Tablo 2.1: Dokuzuncu Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı **9**

Tablo 2.2: Onuncu Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı **9**

Tablo 2.3: On birinci Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı **9**

Tablo 2.4: On ikinci Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı **9**

Tablo 2.5: 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi **16**

Tablo 2.6: 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi **19**

Tablo 2.7: 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi **23**

Tablo 2.8: 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi **28**

Tablo 2.1: Dokuzuncu Sınıf KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları **34**

Tablo 2.2: Onuncu Sınıf KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları **34**

Tablo 2.3: On birinci Sınıf KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları **34**

Tablo 2.4: On ikinci Sınıf. KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları **35**

ġEKĠLLER LĠSTESĠ

ġekil No **Sayfa No**

ġekil 1.1: Kazanımlar; Sınıf Seviyesi, Ünite Numarası, Konu, Alt Konu ve Kazanım Numarası. 10

ġekil 1.2: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ünite BaĢlığı Örneği. **12**

ġekil 1.3: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Hazırlık ÇalıĢması Örneği. **12**

ġekil 1.4: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Alt BaĢlık Örneği. **13**

ġekil 1.5: 9. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Etkinlik BaĢlığı Örneği. **13**

ġekil 1.6: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Bilgi Notu Örneği. **14**

ġekil 1.7: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Uyarı Notu Örneği. **15**

ġekil 1.8: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ölçme Değerlendirme BaĢlığı Örneği. .. 15

ġekil 1.9: 10. Sınıf Ders Kitabı'ndaYer Alan Ünite BaĢlığı Örneği. **16**

ġekil 1.10: 10. Sınıf Ders Kitabı'ndaHazırlık ÇalıĢması Örneği. **17**

ġekil 1.11: 10. Sınıf Ders Kitabı'ndaYer Alan Alt BaĢlık Örnek Ünite Örneği. **17**

ġekil 1.12: 10. Sınıf Ders Kitabı'ndaYer Alan Etkinlik BaĢlığı Örneği. **18**

ġekil 1.13: 10. Sınıf Ders Kitabı'ndaYer Alan Bilgi Notu Örneği. **18**

ġekil 1.14: 10. Sınıf Ders Kitabı'ndaYer Alan Uyarı Notu Örneği. **19**

ġekil 1.15: 10. Sınıf Ders Kitabı'ndaYer Alan Ölçme Değerlendirme BaĢlığı Örneği. 19

ġekil 1.16: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Hazırlık ÇalıĢması Örneği. **21**

ġekil 1.17: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Alt BaĢlık Örnek Ünite Örneği. **21**

ġekil 1.18: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Etkinlik BaĢlığı Örneği. **21**

ġekil 1.19: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Bilgi Notu Örneği. **22**

ġekil 1.20: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Uyarı Notu Örneği. **22**

ġekil 1.21: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ölçme Değerlendirme BaĢlığı Örneği. 23

ġekil 1.22: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Hazırlık ÇalıĢması Örneği. **24**

Şekil 1.23: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Alt BaĢlık Örnek Ünite Örneği. **25**

Şekil 1.24: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Etkinlik BaĢlığı Örneği. **25**

Şekil 1.25: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Bilgi Notu Örneği. **26**

Şekil 1.26: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Uyarı Notu Örneği. **26**

Şekil 1.27: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ölçme Değerlendirme BaĢlığı Örneği. 27

Şekil 2.1: Örnek Etkinlik. **35**

Şekil 2.2: Örnek Etkinlik. **37**

Şekil 3.1: Kavaldan Ġlk Ses Elde EdiĢ. **39**

Şekil 3.2: Nefes Teknikleri. **40**

Şekil 3.3: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1. Etkinliği. 43

Şekil 3.4: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2. Etkinliği. 47

Şekil 3.5: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 3. Etkinliği. 49

Şekil 3.6: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1.Etkinliği. 50

Şekil 3.7: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2.Etkinliği. 51

Şekil 3.8: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1. Etkinliği. 52

Şekil 3.9: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2. Etkinliği. 53

Şekil 3.10: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠġaretleriI. Etkinliği. 55

Şekil 3.11: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠġaretleriI. Etkinliği. 56

ġekil 3.12: Kaval Ders **Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü,** dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠĢaretleri 3. Etkinliği.....58

ġekil 3.13: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠĢaretleri 4. Etkinliği.....61

ġekil 3.14: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 1. Etkinliği.....66

ġekil 3.15: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 2. Etkinliği.....68

ġekil 3.16: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta **Ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve** Dördüncü Kademede Etütler 3.Etkinliği.....70

ġekil 3.17: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Çargâh Makamı Dizisi 1. Etkinliği.....71

ġekil 3.18: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Çargâh Makamı Dizisi 2. Etkinliği.....74

ġekil 3.19: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Çargâh Makamı Dizisi 3. Etkinliği.....76

ġekil 3.20: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Kürdi Makamı Dizisi 1. Etkinliği.....77

ġekil 3.21: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Kürdi Makamı Dizisi 2. Etkinliği.....79

ġekil 3.22: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Kürdi Makamı Dizisi 3. Etkinliği.....81

ġekil 3.23: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Buselik Makamı Dizisi' 1. Etkinliği.....82

ġekil 3.24: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Buselik Makamı Dizisi' 2. Etkinliği.....83

ġekil 3.25: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Buselik Makamı Dizisi' 3. Etkinliği.....84

Şekil 3.26: Ġkinci Kademe Seslerde Horlatma Tekniği Etkinliği. **87**

Şekil 3.27: Birinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği Etkinliği. **89**

Şekil 3.28: Ġkinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği Etkinliği. **91**

Şekil 3.29: Ġkinci Kademe Seslerde BaĢ ile Vibrato (BaĢ Sallama) Tekniği Etkinliği. . 93

Şekil 3.30: Ġkinci Kademe Seslerde Nefes ile Vibrato Tekniği Etkinliği. **94**

Şekil 3.31: Rast Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği. **96**

Şekil 3.32: Rast Makamı'nda Uygulamalar 2.Etkinliği. **101**

Şekil 3.33: Rast Makamı'nda Uygulamalar 3.Etkinliği. **107**

Şekil 3.34: Segâh Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği. **110**

Şekil 3.35: Segâh Makamı'nda Uygulamalar 2.Etkinliği. **117**

Şekil 3.36: Segâh Makamı'nda Uygulamalar 3.Etkinliği. **122**

Şekil 3.37: Hüseyni Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği. **125**

Şekil 3.38: Hüseyni Makamı'nda Uygulamalar 2. Etkinliği. **133**

Şekil 3.39: Hüseyni Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği. **142**

Şekil 3.40: UĢĢak Makamı'nda Uygulamalar 1.Etkinliği. **144**

Şekil 3.41: UĢĢak Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği. **151**

Şekil 3.42: UĢĢak Makamı'nda Uygulamalar 6.Etkinliği. **156**

Şekil 3.43: Hicaz Makamı'nda Uygulamalar 1.Etkinliği. **157**

Şekil 3.44: Hicaz Makamı'nda Uygulamalar 2.Etkinliği. **164**

Şekil 3.45: Hicaz Makamı'nda Uygulamalar 3.Etkinliği. **169**

Şekil 3.46: Karciğar Makamı'nda Uygulamalar 1.Etkinliği. **171**

Şekil 3.47: Karciğar Makamı'nda Uygulamalar 2.Etkinliği. **177**

Şekil 3.48: Karciğar Makamı'nda Uygulamalar 3.Etkinliği. **183**

Şekil 3.49: Alt Ses Alanında Uygulamalar 1.Etkinliği. **184**

Şekil 3.50: Alt Ses Alanında Uygulamalar 2.Etkinliği. **188**

Şekil 3.51: Alt Ses Alanında Uygulamalar 3.Etkinliği. **189**

Şekil 3.52: Kaval Çalan Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 1 ve 2. Etkinliği. 193

Şekil 3.53: Kaval Çalan Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 3. Etkinliği 196

Şekil 3.54: Kaval Çalan Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 5. Etkinliği 198

Şekil 3.55: Kaval Çalan Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 7. Etkinliği 201

Şekil 3.56: Kaval Çalan Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 8. Etkinliği 204

Şekil 3.57: Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) Çalışmaları 1 ve 2. Etkinliği 206

Şekil 3.58: Kavalda **Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) Çalışmaları** 3.Etkinliği 209

Şekil 3.59: Kavalda **Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) Çalışmaları** 4.Etkinliği 212

Şekil 3.60: Kavalda **Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) Çalışmaları** 5.Etkinliği 215

Şekil 3.61: Kavalda **Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) Çalışmaları** 6.Etkinliği 218

Şekil 3.62: Saba Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği. **219**

Şekil 3.63: Saba Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği. **222**

Şekil 3.64: Saba Makamı'nda Uygulamalar 4 ve 5. Etkinliği. **226**

Şekil 3.65: Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği. **227**

Şekil 3.66: Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği. **.....231**

Şekil 3.67: Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 4. Etkinliği. **.....235**

Şekil 3.68: Kürdilihicazkâr Makamında Uygulamalar 1. Etkinliği. **237**

Şekil 3.69: Kürdilihicazkâr Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği. **239**

Şekil 3.70: Kürdilihicazkâr Makamında Uygulamalar 4. Etkinliği. **243**

Şekil 3.71: Hüzzam Makamında Uygulamalar 1. Etkinliği. **244**

Şekil 3.72: Hüzzam Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği. **246**

Şekil 3.73: Hüzzam Makamında Uygulamalar 4. Etkinliği. **248**

KISALTMALAR

GTHM	Geleneksel Türk Halk Müziği
GSL	Güzel Sanatlar Lisesi
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
Si ♭	Si bemol notası
Si ♭ 2	Si bemol 2 notası
TDK	Türk Dil Kurumu
TBM	Türkiye Bağımlılıkla Mücadele
TTKB	Talim Terbiye Kurulu BaÇkanlığı
VD	Ve diğerleri
KDÖP	Kaval Dersi Öğretim Programı
TRT	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
BKZ	Bakınız

GĠRĠġ

Müzik, doğadaki seslerin insan tarafından yeniden üretilmesiyle meydana gelir. Ġnsanın meydana getirdiği bu sesler yerkürenin her yerinde var olabilir ancak her yerde aynı karakterde değildir. Müzik kültürü, bu kültürü yaratan insanın yaĢadığı yere, yaratım biçimine ve doğadaki mevcut sesleri algılayıp iĢleme tarzına göre değiĢim gösterir (Duygulu, 2019: 13). Bu değiĢimin yarattığı müzik kültürü, toplumların yaĢam biçimini etkileyerek insan hayatının her alanına nüfuz etmektedir.

Müzik insan yaĢamının her evresinde yer alan, onsuz olunamayan bir olgudur. Ġnsan-müzik iliĢkisi doğumdan sonra doğrudan bir iliĢki biçimine dönüĢür ve gittikçe çeĢitlenip, zenginleĢerek, güçlenip geliĢerek, insanın yaĢamı boyunca sürer (Emnalar, 1998: 5). Müziğin gücü insanın iç dünyasını etkisi altına alabilmekte bu etkisi ile var olduğu alanın karakteristik özelliğini yansıtabilmektedir.

Müzik eğitimi, temelde, bir müzikal davranıĢ kazandırma, bir müziksel davranıĢ değiĢtirme veya bir müziksel davranıĢ değiĢikliği oluĢturma, bir müziksel davranıĢ geliĢtirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaĢantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere eriĢilir (Uçan, 1997: 10). Müzik eğitimi, insanın doğasını olumlu yönde etkileyerek geliĢtirmektedir. Verilen müzik eğitimi kiĢinin ya da kiĢilerin seviyelerine uygun olarak aktarıldığı takdirde, bireylerin pozitif davranıĢa sahip olmaları kaçınılmazdır.

Ülkemizde müzik eğitimi ortaöğretim düzeyinde Güzel Sanatlar Liselerinde (GSL) verilmektedir. GSL'de Türk müziği koro eğitimi, batı müziği koro eğitimi, müziksel iĢitme, okuma ve yazma, batı müziği çalgı toplulukları, Türk müziği çalgı toplulukları, geleneksel Türk müziği tarihi, batı müziği tarihi, çalgı bakımı ve onarımı, biliĢim destekli müzik, bireysel ses eğitimi ve çalgı dersleri verilmektedir. GSL'de müzik eğitimi alan öğrenciler, telli, tuĢlu, yaylı, nefesli ve vurmalı çalgılardan fiziksel yapılarına uygun ve müzikal altyapılarına bağlı olarak bir çalgı seçebilmekte ve bu çalgının eğitimini alabilmektedirler.

GSL'de çalgı eğitimi, bireysel çalgı dersinde ve çalgı topluluğu derslerinde verilmektedir. Kaval eğitimi de GSL'de çalgı eğitimi branĢlarından biridir. Kaval, Geleneksel Türk Halk Müziği (GTHM)'nin nefesli çalgılar kategorisine girmektedir. Kavalın en az insanlık tarihi kadar bir geçmiĢe sahip olduğu söylenebilir.

GeliĢen toplumlardan biri olmak, o toplumun kendi kültürel özelliklerini ve varlıklarını koruyabilmesine bağlıdır. Türk müziğine dayalı bir müzik eğitimide bu nedenle önemsenmektedir. (UmuzdaĢ, 2013).

Türk toplumunun kültürünü yansıtmasında önemli bir yere sahip olan Türk Halk Müziği, planlı, düzenli ve seviyeye uygun bir Ģekilde aktarıldığı takdirde kültürümüzün korunmasında ve geliĢtirilmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

PROBLEM DURUMU

GSL'de eğitim öğretim gören öğrenciler, ülkemizin sanatsal altyapısını oluĢturma konusunda, önemli bir rol üstlenmektedirler. GSL'nin önemli amaçlarından biri de öğrencilerin donanımlı bir Ģekilde, müzik kültürüne sahip olmalarını sağlamaktır. Bu nedenle eğitimin, tutarlı, seviyeye uygun, planlı, düzenli ve yöntemli olması gerekmektedir. Öğretim programı bu koĢulları sağlamak amacıyla hazırlanmaktadır.

Öğretim programları, ülkemizde, belli eğitim kademelerinde öğrenilmesi istenen ders konuları ve zaman ögeleri dikkate alınarak, belli eğitim kademesinin ve okul tipinin amaç ve ilkeleri doğrultusunda düzenlemektedir. (VarıĢ'tan aktaran Ocak, 2007: 30). Ders kitapları ise, öğretim programlarına bağlı olarak hazırlanan ve öğrencilere sunulan kaynaklardır. Buna göre öğretim programı ve ders kitapları eğitim sürecinde birbirini tamamlaması gereken iki önemli unsurdur.

Bu nedenle araĢtırma, MEB bünyesinde hazırlanmıĢ olan KDÖP ve Kaval Ders Kitaplarının içerik yönünden incelenmesi, GSL'de nitelikli bir kaval eğitimi açısından büyük önem taĢımaktadır.

Bu bağlamda araĢtırmanın problem cümlesi 'Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmakta olan Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinliklerin, KDÖP kazanımları ile örtüĢmekte midir?' sorusuna cevap aranmıĢtır.

Alt Problemler

Bu araĢtırmanın alt problemleri aĢağıdaki gibidir:

1. Kaval Ders Kitaplarında ve KDÖP'de yer alan makamların isimleri, donanımları ve makama uygun olarak icra edilmesi için verilen eserler uygun mudur?
2. Kaval Ders Kitaplarında, KDÖP'de yer alan kazanımların amacına ulaĢılabilmesi için yeterli sayıda etkinliğe yer verilmiĢ midir?

3. KDÖP kazanımları ile kazanıma yönelik etkinler arasında uyuĢmazlık var mıdır?
4. Kaval Ders Kitaplarında yer alan eserler ve etütler icra açısından öğrenci seviyesine uygun mudur?
5. Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinlikler sistematik ilerleme açısından uygun mudur?

ARAġTIRMANIN AMACI

Bu araĢtırmanın amacı Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmakta olan Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinliklerin, KDÖP'deki kazanımlar ile örtüĢüp örtüĢmediğinin tespit edilmesidir.

ARAġTIRMANIN ÖNEMĠ

GSL'de öğretimi yapılan çalgı eğitimi branĢlarından KDÖP'nin incelenmesine yönelik herhangi bir çalıĢmaya rastlanılmamıĢtır. Bu araĢtırma ile alandaki eksikliğin giderileceği ve bundan sonra yapılacak olan ilgili çalıĢmalara da kaynak olacağı düĢünülmektedir.

SINIRLILIKLAR

AraĢtırma;

- GSL'de okutulan Çalgı Eğitimi Kaval Ders'i ile,
- GSL'de okutulmakta olan Çalgı Eğitimi KDÖP'de yer alan kazanımlar ile,
- GSL'de okutulmakta olan Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitab'ı etkinlikleri ile,
- GörüĢlerine baĢvurulan üç akademisyen ve bir kaval sanatçısı ile sınırlıdır.

SAYILTILAR

Yapılan araĢtırmada;

- GörüĢlerine baĢvurulan uzmanların, kendilerine gönderilen etkinlik kazanım çizelgelerinde istenilen çalıĢmaları samimi ve objektif bir yaklaĢımla gerçekleĢtirdikleri,
- AraĢtırmacı tarafından inceleme konusu olan etkinliklerin kazanım ve açıklamalar ile örtüĢmesinin ön yargılardan uzak, objektif bir Ģekilde belirlendiği varsayılmıĢtır.

TANIMLAR

Öğretim programı: Eğitim programı içinde ağırlık taĢıyan genellikle, belli bilgi kategorilerinden oluĢan, beceri ve uygulamaya ağrılık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programlarının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır (Saylan, 2010: 13).

Ders programı: Öğretim programında yer alan bir dersin amaçlarının öğrenci davranıĢına dönüĢtürülmesini, bunların gerçekleĢmesi için içeriğin konulara ve alt baĢlıklara ayrıĢtırılmasını, buna bağlı öğrenim ortamının organizasyonunu ve değerlendirme araçlarını kapsayan detaylı bir plandır (Kağan ve Yalçın, 2018: 29).

Kazanım: Kazanım (yeterlilik), Ģu veya bu öğrenme yaĢantıları sonucunda öğrenenin elde etmiĢ olduğu bilgi, beceri ve tutumlardır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2015).

Ders kitabı: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarının haftalık ders çizelgelerinde yer alan derslerin öğretim programlarına göre hazırlanmıĢ, Talim ve Terbiye Kurulu BaĢkanlığı tarafından inceleme ve değerlendirme iĢlemleri tamamlanarak okutulması uygun bulunmuĢ kitaplara verilen genel isimdir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016).

Kaval: Ġnsanoğlunun üflemeli ilk çalgılarındandır. ÇeĢitli kaynaklarda ağız sazları olarak bilinen çalgıdır (Emnalar, 1998: 82).

Koma: Ġnsan kulağının fark edebileceği en küçük aralık veya sesin, insan kulağı ile duyulabilen en küçük parçasıdır (Emnalar, 1998: 18).

Diyez: Önündeki notayı tarım ses tizleĢtiren (incelten) iĢarete denir. (#) Şeklinde gösterilir.

Bemol: Önündeki notayı yarım ses pestleĢtiren (kalınlaĢtıran) iĢarete denir. (♭) Şeklinde gösterilir.

Dizi: ArdıĢık olarak sekiz notanın, inici ya da çıkıcı olarak sıralanmasına denir.

Donanım: Müzikte portenin baĢında yer alan anahtarın önüne yazılan ses değiĢtirici iĢaretlerin ve ölçü sayılarının yer aldığı bölgeye denir.

BÖLÜM 1: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araĢtırmada yer verilen kavramlar, araĢtırmanın anlaĢılırlığını yükseltmek amacıyla detaylı bir Ģekilde ele alınmıĢtır. AraĢtırma; Güzel Sanatlar Lises'i Çalgı Eğitimi KDÖP ve Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinlikler ile ilgili olduğu için bu bölümde bu kavramlar ıĢığında yapılacak açıklama ve tanımlamalara yer verilmiĢtir. Öncelikli olarak Güzel Sanatlar Lises'i Çalgı Eğitimi KDÖP'nin özelliklerine yer verilmiĢtir. Daha sonra Kaval Ders Kitaplarının temel özellikleri ele alınarak, araĢtırma amacı ile bağlantı kurulmuĢtur.

1.1. KAVAL DERSĠ ÖĞRETĠM PROGRAM'I (KDÖP)

ÇalıĢmanın bu kısmında KDÖP'nin genel amaçları, kazandırmayı hedeflediği beceriler, öğretme öğrenme yaklaĢımı, ölçme değerlendirme yaklaĢımı, programın yapısı, ünite süreleri ele alınmıĢtır.

1.1.1. KDÖP'nin Genel Amaçları

KDÖP, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitimin Temel Ġlkeleri esas alınarak hazırlanmıĢtır.

KDÖP'nin genel amaçları:

Bu programla öğrencinin;

- Geleneksel Türk halk müziğinin en temel çalgılarından biri olan kavalın Türk müzik kültüründeki yerini ve önemini anlaması,
- Kavalın bölgelere, yörelere göre farklılıklar gösteren, çalım teknikleriyle, geleneksele, güncele uygun bir yaklaĢımla icra etmesi,
- Kavalın yapısı ve temel özellikleri hakkında bilgi sahibi olması,
- Solist ve diğer geleneksel ve evrensel sazlarla toplu seslendirme anlamında yakalanması gereken ahenk birliğini kazanması,
- Saz repertuarının yanı sıra sözlü repertuvara yönelik eser dağarcığı oluĢturması,
- Bireysel ve grup çalıĢmalarında sorumluluk duygusunu kazanması,
- Ülkemizin musiki kültürüne hizmet etmesi ve uluslararası müzik organizasyonlarına katılması konusunda teĢvik edilmesi amaçlanmaktadır. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016: 4).

1.1.2. KDÖP'nin Öğrencilere Kazandırmayı Hedeflediği Beceriler

KDÖP'yle öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aĢağıda sunulmuĢtur:

- DuruĢ ve tutuĢ
- Nefes tekniklerini kullanma
- Ses elde etme (üfleme)
- Bireysel icra (yorumlama)
- Toplu (korist) icra (yorumlama)
- Müziksel Okuma
- Müziksel iĢitme
- Tonalite ve modalite (makam) tanıma
- EleĢtirel düĢünme
- AraĢtırma
- Bilgi ve iletiĢim teknolojilerini kullanma
- Yaratıcı düĢünme
- ĠletiĢim
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma
- Analitik düĢünme
- ĠĢ birliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016: 5).

KDÖP, öğrencilere toplamda on altı beceri kazandırmayı amaçlar.

1.1.3. KDÖP'nin Öğrenme-Öğretme YaklaĢımı

Kaval öğretimi, öğrencilerin farklı geliĢim süreçleri ve yetenek durumları da göz önünde bulundurularak sürdürülmesi gereken bir öğrenme-öğretme yaklaĢımını gerektirmektedir. Çalgı eğitiminde öğrenme, kiĢinin yeteneklerine, onun biyolojik ve kültürel geliĢmiĢliğine, müziğe ve çalgıya karĢı olan ilgisine, öğrenme ortamının durumuna bağlı olabilmektedir. Her öğrencinin çalgıya ve müziğe olan yatkınlığı farklı olabileceği için, KDÖP'de yer alan kazanımlar farklı biliĢsel ve psikomotor beceriyi vurgulayacak Ģekilde yapılandırılmıĢ, konular öğrencilerde müzik bilinci oluĢturacak nitelikte tasarlanmıĢtır. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016: 6).

Öğretim programları, ülkemizde, belli eğitim kademelerinde öğrenilmesi istenen ders konularını, zaman ve süre ögelerini dikkate alınarak, belli eğitim kademesinin ve okul tipinin amaç ve ilkeleri doğrultusunda düzenlemektedir. (VarıĢ'tan aktaran Ocak, 2007: 30). Güzel Sanatlar Liselerinde okutulan KDÖP kazanımlarına ulaĢabilmesi için öğrencilerin geliĢimsel ihtiyaçlarını, sahip oldukları değerleri, bireysel özelliklerini dikkate alan eğitim ortamları hazırlanmalıdır. Öğrencilerin bireysel özellikleri farklılık gösterdiği için eğitmenler, eğitim ortamlarında farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmalıdır. Her insan diğerinden farklıdır ve yaĢama farklı bakabilir. Ayrıca herkes için gerçeğe ulaĢmada, genel geçer bir yol, yöntem ve teknik yoktur. Her insan farklı yollar, yöntemler, stratejiler, teknikler ve taktikler kullanarak farklı bilgiler edinebilir (Sönmez, 2011: 147). Öğrenciler KDÖP'de yer alan kazanımlar doğrultusunda edinmeleri gereken biliĢsel ve psikomotor becerileri kendi özelliklerine göre yorumlamalı ve kendi öğrenme stilleri kullanarak anlamlandırmalıdır. Öğretmen, öğrenenlerin bireysel farklılıklarına uygun seçenekler sunar, yönergeler verir, her öğrenenin kendi kararını kendisinin oluĢturmasına yardımcı olur. Bu noktada öğretmen yol gösterici ve rehberdir (Brooks'dan akt. Ocak, 2007: 320).

1.1.4. KDÖP'nin Ölçme ve Değerlendirme YaklaĢımı

Değerlendirme en genel anlamıyla, ölçümlerden sonuç çıkartma ve ölçülen birey ya da nesneler hakkında bir değer yargısına varmak olarak tanımlanır (Tekin'den akt. Atılgan, 2007: 350).

Eğitimle ilgili davranıĢları, biliĢsel, duyuĢsal ve davranıĢsal olarak sınıflama yanında aĢamalı olarak sıralandığı da görünmektedir. Amerika BirleĢik Devletlerinde Bloom (1956) ve arkadaĢları BiliĢsel (cognitive); Krathwohl ve arkadaĢları (1994)

DuyuÇsal (affective) alan, Simpson, Harrow (1972) psiko-motor (deviniÇsel-devinimsel) alan davranıÇlarının aÇamalı sınıflamasını yapmıÇlardır. BiliÇsel, duyuÇsal ve deviniÇsel alandaki davranıÇların kendi içinde aÇamalı olarak sıralanmasına taksonomik yaklaÇım adı verilmektedir (Atılgan, 2007: 84).

KDÖP'de biliÇsel, duyuÇsal ve psikomotor öğrenme alanlarına ait kazanımlar bulunmaktadır. Öğrencilerin bu öğrenme alanındaki kazanımlara ulaÇma, performansları hakkında geri bildirimde bulunma, yapılacak olan değerlendirme çalıÇmalarının sürekliliğine bağlıdır.

1.1.5. KDÖP'nin Yapısı

KDÖP'de kazandırılmak istenen değerler hoÇgörü, öz güven, yardımlaÇma ve sevgi olarak verilmiÇtir. Programın uygulamasında basitten karmaÇığa olacak Çekilde etütlere yer verilmiÇ ve uygulamalarda farklı görsel ve iÇitsel kaynaklardan da yararlanılması önerilmiÇtir.

Programda yer alan metinler; sınıf düzeyi, ünite, konu, alt konu ve kazanımlara numaralandırma yapılarak verilmiÇtir. KDÖP'de ünite temelli yaklaÇım esas alınmıÇtır. Dokuzuncu sınıf düzeyinde 3, onuncu sınıf düzeyinde 2, on birinci sınıf düzeyinde 2 ve on ikinci sınıf düzeyinde 2 üniteye yer verilmiÇtir.

Program da, Ortaöğretim bünyesinde bulunan 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar temel alınmıÇtır. KDÖP'de bulunan ünite, konu, alt konu ve kazanımlar bölümü açık, sade, anlaÇılabilir niteliktedir. Kazanımlarla iliÇkili olan açıklamalar, kazanımların devamında farklı yazı karakteri kullanılarak, uygulanmıÇtır. Dolayısı ile metin içinde anlaÇılabilirlik düzeyi arttırılmıÇtır. Üniteler de bulunan konuların öğrencilere aktarılmasında, dikkat edilmesi gereken detaylar, konu baÇlıklarının altında gösterilmiÇtir. KDÖP, ünite ve süreleri aÇağıdaki tabloda verilmiÇtir.

Tablo 2.1: Dokuzuncu Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Kavalın Tarihi, Tanımlanması ve Temel Özellikleri	14	8	22
Kavalda Sesler ve Doğru Nefes Kullanımı	28	18	50
Kavalda Basit Ritimli Etütler, Dizi ve Ezgi ÇalıĢmaları	12	10	28
TOPLAM	54	36	100

Tablo 2.2: Onuncu Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Kavalda Nüanslar ve Uygulamaları	5	6	16
Kavalda Ana Makamların Dizilerinde ve Basit Usüllerde Etüt, Ezgi Uygulamaları	9	30	84
TOPLAM	14	36	100

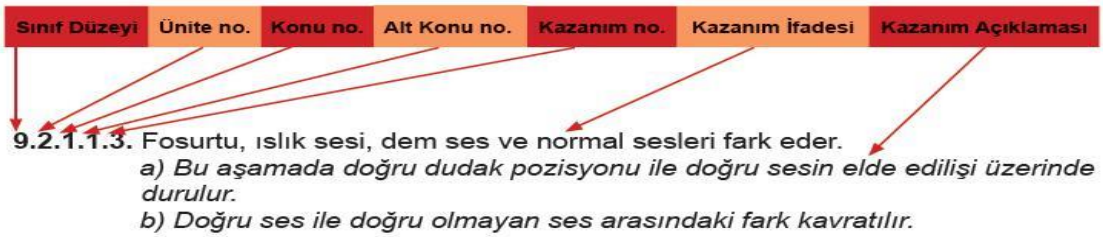
Tablo 2.3: On birinci Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Geleneksel Makamlar ve Uygulamalar I	9	66	92
Kavalda Alt Ses (1. Kademe-Dem Ses) Alanında Uygulamalar	3	6	8
TOPLAM	12	72	100

Tablo 2.4: On ikinci Sınıf Üniteleri, Kazanım Sayıları, Süre ve Oranı

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Kavalda Çok Seslilik ve Transpoze ÇalıĢmaları	10	60	84
Kavalda Makamlar ve Uygulamalar II	12	12	16
TOPLAM	22	72	100

Öğretim Programı'ndaki kazanımlar; sınıf seviyesi, ünite numarası, konu, alt konu ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıĢtır ve öğretim programında aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

ġekil 2.1: Sınıf Seviyesi, Ünite Numarası, Konu, Alt Konu ve Kazanım Numarası (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 9).

1.2. DERS KĠTAPLARI

Eğitim-öğretim sürecinin en önemli öğretim aracı olan ders kitaplarının tanımı, kullanım amaçları ve genel özelliklerinin yer alacağı bu bölümden sonra Kaval Ders Kitaplarının genel özellikleri ve bu kitapların içerikleri incelenmiĢtir.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarının haftalık ders çizelgelerinde yer alan derslerin öğretim programlarına göre hazırlanmıĢ, Talim ve Terbiye Kurulu BaĢkanlığı tarafından inceleme ve değerlendirme iĢlemleri tamamlanarak okutulması uygun bulunmuĢ kitaplara verilen genel isimdir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016).

Ders kitabı, *Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'*nin birinci bölüm tanımlar kısmında; Kurulca, örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumlarında okutulması uygun bulunan kitap olarak ifade edilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016).

Ayrıca ders kitaplarının nitelikleri yönetmelik ikinci bölüm, madde 6'da:

Ders kitapları;

- Anayasa ve kanunlara aykırı hususları içermez.
- Bilimsel hata içermez.
- Temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaĢım sunar.
- Reklam niteliğinde ögeler içermez.
- Eğitim ve öğretim programının amaçladığı kazanımları kapsar.
- Görsel tasarım ve içerik tasarımı, öğrenmeyi destekleyecek nitelikte ve öğrencilerin geliĢim özelliklerini dikkate alarak yapılır.
- (2) z-Kitaplar, ders kitaplarının niteliklerine ilave olarak;
- Kazanımları destekleyici nitelikte hazırlanır.

- Temel tasarım ilkelerine uygun olarak hazırlanır.
- Hangi kazanımı desteklediği ve teknik özellikleri gibi tanımlayıcı bilgileri uygun olarak etiketlenir.
- Sesli içeriklerde ses net ve anlaĢılır olur.
- **(DeğiĢik: RG-14/10/2015-29502)** ZenginleĢtirme içeriklerinde yer alan ses, grafik, video, animasyon, simülasyon, etkileĢimli oyun gibi unsurlarda, süre kazanımın gerektirdiği etkinlik veya iĢleniĢe uygun olarak sınırlandırılır.

ZenginleĢtirme içeriklerinde, elektronik materyallere atıf veya telif hakları ile ilgili bilgilendirme zorunlulukları dıĢında reklam amaçlı ögeler kullanılmaz Ģeklinde ifade edilmiĢtir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016).

GeliĢmiĢ ve geliĢmekte olan her ülkede ders kitaplarının her zaman önemli bir eğitim aracı olduğu bilinmektedir. Bir eğitim-öğretim aracı olan ders kitapları iyi hazırlandığı takdirde hem öğretmenlere hem öğrencilere büyük yarar sağlar. Eğitim ve öğrenme etkinliklerinde öğretmen ve öğrencilere kılavuzluk eder ve aynı zamanda da temel bir bilgi kaynağıdır. Ders kitapları, öğretim sırasında öğrencilerin neleri öğreneceği ve öğretmenlerin neleri öğreteceğini önemli ölçüde belirleyen bir kaynak olma özelliği taĢıdığı gibi sınıf içi öğrenme-öğretme etkinliklerine yönelik kararlar üzerinde de önemli etkilere sahiptir (Epçaçan ve Okçu, 2010: 41).

1.3. KAVAL DERS KİTAPLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

1.3.1. Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 9

Bu kitap Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu BaĢkanlığının 18.07.2017 gün ve 10919700 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiĢ ve 2019 yılında ikinci baskısı yapılmıĢtır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:2).

Bu bölümde 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nın genel özellikleri incelenip kitap içinde verilen açıklamalar, etkinlikler ve eserler ele alınmıĢtır.

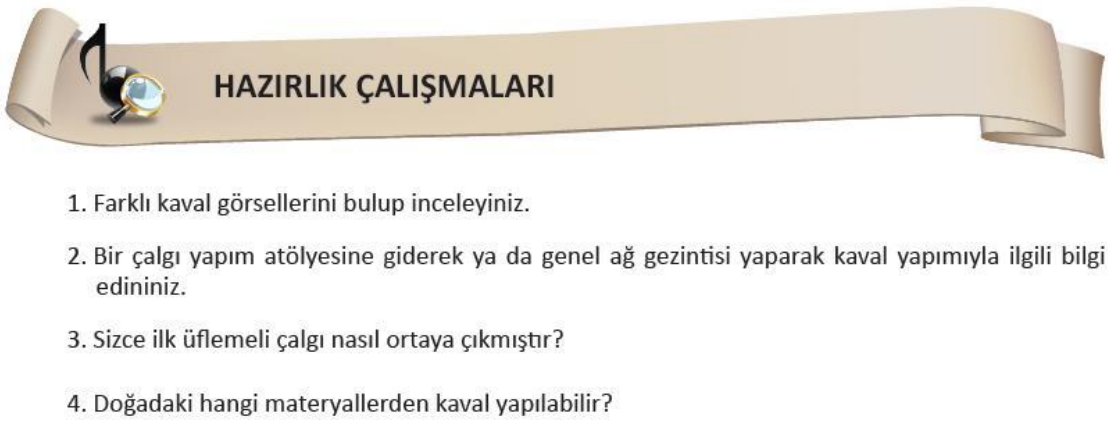
- 9. Sınıf Kaval Ders Kitab'ı yeni bir üniteye geçildiğinde sayfanın en üst kısmında aĢağıda verilen örnekte olduğu gibi ünite adı yazılmıĢtır.

Şekil 2.2: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ünite BaĢlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:3).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam üç ünite bulunmaktadır ve ünite adları aĢağıda verilmiĢtir.

- Kavalın tarihi, tanımlanması ve temel özellikleri
- Kavalda sesler ve doğru nefes kullanımı
- Kavalda basit ritimli etütler, dizi ve ezgi çalıĢmaları
- Öğrenilecek konunun sezdirilmesini ve yeni bilgilerin öğrenilmesini sağlamaya yönelik düzenlenmiĢ ön hazırlık yapmayı gerektiren çalıĢmalar her ünitenin baĢında hazırlık çalıĢmaları baĢlığı altında örnekte olduğu gibi verilmiĢtir. 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam üç ünite yer aldığı için üç hazırlık çalıĢmasına yer verilmiĢtir.

Şekil 2.3: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Hazırlık ÇalıĢması Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

- 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda ünite alt baĢlıklarının adları aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

Şekil 2.4: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Alt BaŞlık Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam beŞ alt baŞlık bulunmaktadır ve alt baŞlık adları aŞağıda verilmiŞtir.

- Kavalın tarihi, tanımlanması ve temel özellikleri ünitesinin iki alt baŞlığı vardır ve aŞağıdaki gibidir:
- Kavalın Tanımı
- Kaval ÇeŞitleri ve Özellikleri
- Kavalda sesler ve doğru nefes kullanımı ünitesinin bir alt baŞlığı vardır ve aŞağıdaki gibidir.
- Kavaldan İlk Ses Elde EdiŞ
- Kavalda basit ritimli etütlerde, dizi ezgi çalıŞmaları ünitesinin iki alt baŞlığı vardır ve aŞağıdaki gibidir:
- Melodik ve Ritmik Etütler
- Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları
- Sınıf içinde iŞlenecek konuya yönelik etkin katılımın sağlanmasını amaçlayan etkinlik bölümü 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aŞağıdaki gibi gösterilmiŞtir.

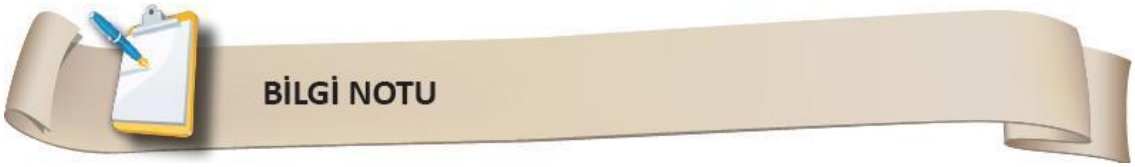
Şekil 2.5: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Etkinlik BaŞlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı 2019: 13).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda 'Kavalın tarihi, tanımlanması ve temel özellikleri' ünitesinde de etkinlik verilmemiŞtir. Kavalda sesler ve doğru nefes kullanımı adlı ikinci ünitede on üç etkinlik, Kavalda basit ritimli etütlerde, dizi ezgi çalıŞmaları ünitesinde ise 12 etkinlik yer almaktadır.

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan etkinlik içerikleri aŞağıdaki verilmiŞtir.

- Re, do, si, la, sol seslerini kavrayabilme: 25 etüt

- Ritmik nefes çalıĢmaları: 35 etüt
- Re, do, si, la, sol seslerinin altındaki ve üstündeki sesleri tanıyabilme:16 etüt
- Mi, fa, sol, la seslerini kavrayabilme:4 etüt
- Ġkinci kademedeki seslerden üçüncü kademedeki seslere geçiĢ çalıĢmaları: 5 etüt
- Ġkinci ve üçüncü kademedeki seslerden oluĢan etütler:5 etüt
- Dördüncü kademedeki si, do, re seslerini kavrayabilme: 2 etüt
- Üçüncü kademeden dördüncü kademeye geçiĢ çalıĢmaları: 4 etüt
- Üçüncü ve dördüncü kademedeki seslerden oluĢan etütler: 12 etüt
- Si bemol, do diyez, mi bemol seslerini kavrayabilme: 8 etüt
- Fa diyez, sol diyez, si bemol seslerini kavrayabilme: 9 etüt
- Do diyez ve mi bemol seslerini kavrayabilme: 6 etüt
- Gam ve Arpejlerin aldığı sesleri çıkıcı inici Ģekilde kavrayabilme: 10 etüt
- Üç kademedeki tam seslerden oluĢan etütler: 18 etüt
- Üç kademedeki diyez ve bemollü seslerin kullanıldığı etütler:7 etüt
- Ritmik atlamalı etütler:8 etüt
- Çargâh makamındaki etütleri seslendirebilme: 3 etüt
- Çargâh makamındaki türküleri seslendirebilme: 4 türkü
- Çargâh makamındaki sözel ve saz eserlerini seslendirebilme: 2 sözel ve saz eseri
- Kürdi makamındaki etütleri seslendirebilme: 3 etüt
- Kürdi makamındaki türküleri seslendirebilme: 3 türkü
- Kürdi makamındaki sözel ve saz eserlerini seslendirebilme: 2 sözel ve saz eseri
- Buselik makamındaki etütleri seslendirebilme: 3 etüt
- Buselik makamındaki türküleri seslendirebilme: 3 türkü
- Konuya iliĢkin önemli bilgilerin verildiği bilgi notları 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

Şekil 2.6: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Bilgi Notu Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 23).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplamda dört tane bilgi notu yer almaktadır.

- Neden-sonuç iliGkilerini ortaya koyarak öğrenilen bilgilerin kalıcı olması ve pekiGtirilmesini amaçlayan uyarılar notları 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aGağıdaki gibi gösterilmiGtir.

Şekil 2.7: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Uyarı Notu Örneği (milli eğitim bakanlığı, 2019: 23).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplamda sekiz adet uyarı yer almaktadır.

- 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda her ünitenin sonunda iGlenen konularla ilgili bilgi ve becerilerin ölçüldüğü ölçme değerlendirme bölümü yer almaktadır ve kitapta aGağıdaki gibi gösterilmektedir.

Şekil 2.8: 9. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ölçme Değerlendirme BaGlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 23).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda birinci ünitenin sonunda yer alan ölçme değerlendirme soruları, üç boGluk doldurma, iki çoktan seçmeli, dört doğru yanlıG, üç açık uçlu olmak üzere 12 adet soru bulunmaktadır. 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda ikinci ünitenin sonunda yer alan ölçme değerlendirme soruları, üç boGluk doldurma, iki çoktan seçmeli, yedi doğru yanlıG, iki açık uçlu olmak üzere 14 adet soru bulunmaktadır. 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda üçüncü ünitenin sonunda ise bir adet dereceleme puanlama anahtarı bulunmaktadır. Doğru-yanlıG testlerde, maddelerle verilen önermelerin testi yanıtlayan bireyler tarafından belli bir ölçüte göre sınıflandırmaları istenilir. Sınıflama genellikle iki kategorili olmakla birlikte bazı madde formları için farklı da olmaktadır (Atılgan, 2007: 204). Çoktan seçmeli testi alanların yanıtlarını, belirli sayıdaki seçenek arasından birini seçerek vermesi gerektiren sorulardan oluGan ölçme aracıdır (Atılgan, 2007: 224). BoGluk doldurmalı sorular, öğrencilerden ifadelerde, cümlelerde veya paragraflarda bırakılan boGluk ya da boGluklara uyan kelimeyi veya cümleyi (kelimeler veya cümleleri, sayıları vb.) yazması beklenen soru türüdür. (Atılgan, 2007: 191).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan eserlerin isimleri aĢağıda yer almaktadır.

Tablo 2.5: 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi

BĠR AKġAM SON DEFA SENĠ GÖRMEDEN
ÇARGÂH ĠLAHĠ
DÜZ MAHALLE ĠÇĠNDE
HA BU DĠYAR
HEKĠMOĞLU DERLER BENĠM ASLIMA
KALENĠN BEDENLERĠ
KARAÇALI HAVASI
KARAHĠSAR KALESĠ
KAYADAN ĠNDĠM BUGÜN
SEVEN NE YAPMAZ
SĠNSĠN
SULAR BAġINDAN BULANIR
MEDHAL

1.3.2. Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 10

Bu kitap Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu BaĢkanlığının 19.07.2017 gün ve 10953965 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiĢ ve 2019 yılında ikinci baskısı yapılmıĢtır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:2). Bu bölümde 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nın genel özellikleri incelenip kitap içinde verilen açıklamalar, etkinlikler ve eserler ele alınacaktır.

- 10. Sınıf Kaval Ders Kitab'ı yeni bir üniteye geçildiğinde sayfanın en üst kısmında aĢağıda verilen örnekte olduğu gibi ünite adı yazılmıĢtır.

Şekil 2.9: 10. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ünite BaĢlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki ünite bulunmaktadır ve ünite adları aĢağıda verilmiĢtir.

- Kavalda nüanslar ve uygulamalar
- Kavalda ana makamların dizileri ve basit usüllerde etüt, ezgi uygulamaları

- Öğrenilecek konunun sezdirilmesini ve yeni bilgilerin öğrenilmesini sağlamaya yönelik düzenlenmiG ön hazırlık yapmayı gerektiren çalıGmalar her ünitenin baGında hazırlık çalıGmaları baGlığı altında aGağıda verilen örnekte olduğu gibi verilmiGtir. 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki ünite yer aldığı için iki hazırlık çalıGmasına yer verilmiGtir.

Şekil 2.10: 10. Sınıf Ders Kitabı'nda Hazırlık ÇalıGması Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 14).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda ünite alt baGlıklarının adları aGağıdaki gibi gösterilmiGtir.

Şekil 2.11: 10. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Alt BaGlık Örnek Ünite Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

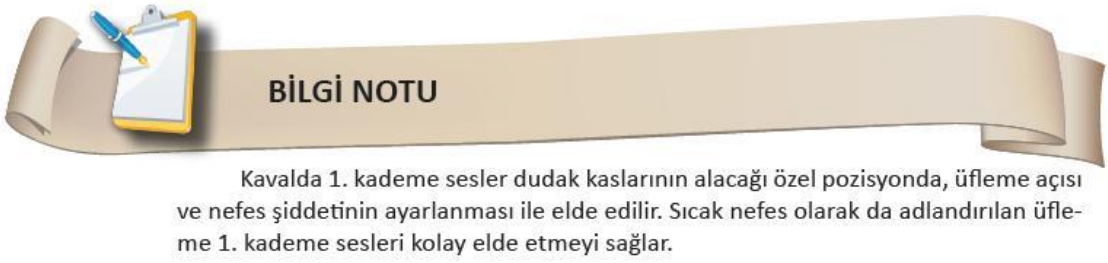
- 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki alt baGlık bulunmaktadır ve alt baGlık adları aGağıda verilmiGtir.
- Kavalda nüanslar ve uygulamalar ünitesinin bir alt baGlığı vardır ve aGağıdaki gibidir:
- Kavalda 2. Kademe Seslerde Horlatma ve 1. Kademe, Seslerde Vibrato (Sallama)
- Kavalda ana makamların dizileri ve basit usüllerde etüt, ezgi uygulamaları ünitesinin bir alt baGlığı vardır ve aGağıdaki gibidir.
- Kavalda Makamlar ve Basit Usüllerde Uygulamalar
- Sınıf içinde iGlenecek konuya yönelik etkin katılımın sağlanmasını amaçlayan etkinlik bölümü 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aGağıdaki gibi gösterilmiGtir.

Şekil 2.12: 10. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Etkinlik BaĢlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda 'Kavalda nüanslar ve uygulamalar' adlı birinci ünitede beŞ etkinlik, 'Kavalda ana makamların dizileri ve basit usüllerde etüt, ezgi uygulamaları' adlı ikinci ünitesinde ise dokuz etkinlik yer almaktadır. Kitapta yer alan etkinlik baŞlıklarından bazıları aŞağıda yer almaktadır.

- 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan etkinlik içerikleri aŞağıdaki verilmiŞtir.
- Horlatma tekniği ile etütleri seslendirebilme: 10 etüt
- El sallama tekniği ile etütleri seslendirebilme: 8 etüt
- El sallama tekniği ile ikinci kademedeki sesleri kavrayabilme: 7 etüt
- BaŞ sallama tekniği ile etütleri seslendirebilme: 8 etüt
- Nefes ile vibrato tekniğini kullanarak etütleri seslendirebilme:4 etüt
- Rast makamındaki etütleri seslendirebilme:5 etüt
- Konuya iliŞkin önemli bilgilerin verildiği bilgi notları 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aŞağıdaki gibi gösterilmiŞtir.

Şekil 2.13: 10. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Bilgi Notu Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

- Neden-sonuç iliŞkilerini ortaya koyarak öğrenilen bilgilerin kalıcı olması ve pekiŞtirilmesini amaçlayan uyarı notları 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aŞağıdaki gibi gösterilmiŞtir.

Şekil 2.14: 10. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Uyarı Notu Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplamda üç adet uyarı yer almaktadır.

- 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda her ünitenin sonunda iÇlenen konularla ilgili bilgi ve becerilerin ölçüldüğü ölçme değerlendirme bölümü yer almaktadır ve aÇağıdaki gibi kitapta gösterilmektedir.

Şekil 2.15: 10. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ölçme Değerlendirme BaÇlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda birinci ve ikinci ünitesinin sonunda ise birer adet dereceleme puanlama anahtarı bulunmaktadır. Bireylerin ya da nesnelerin herhangi bir özelliğini doğrudan ölçmek için herhangi bir araç yoksa bu özelliklerin bireylerde ya da nesnelerde bulunuÇ miktarını(derecesini) tanımlamak ya da belirlemek için derecelendirme ölçekleri kullanılır. (Keeves'den akt. Atılgan, 2007: 280).

- 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan eserler aÇağıda verilmiÇtir.

Tablo 2.6: 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi

AĞIRLAMA	KAğLARIN KARASINA
AKTAğ DĞYE BELLEDĞĞĞM	KINALI PARMAK CEZ TIRNAK
ALĞ EFE	KIYILI HALAYI
ALĞYEM	KOÇERĞ BAR HAVASI
AY KIZ ADIN AMANDIR	LEBLEBĞ KOYDUM TASA
DENĞZ DALGASIZ OLMAZ	MARAğ OYUN HAVASI
DODURGALI PEHLĞVAN HAVASI	MENDĞLLĞ

DUMAN ALDI YOLLARIMI	OY KEMENÇE KEMENÇE
EVLERĠNĠN ÖNÜ NANE DE	PINAR BAġTAN BULANIR
MAYDANOZ	PĠġEKÂR HAVASI
GÜLĠSTAN OYUN HAVASI	RAST OYUN HAVASI
GÜREġ HAVASI	SALINCAK
GÜZELLER BEZENMĠġ TOYA	SARHOġ HALAYI
GĠDERLER	SARI SEYRAN BARI
HAVASOR	SELĠM HAN OLDU HÜNKÂR
HAVUZ BAġININ GÜLLERĠ	SIÇRATMA
HEM OKUDUM HEMĠDE YAZDIM	SIRA SIRA SĠNĠLER
HÜSEYNĠ OYUN HAVASI (ÇEÇEN KIZI)	SUSAM
URFA DĠVAN AYAĞI	TALAS ALTI HAYMANA
KAMBER HAN	YANA YANA KÜL OLDUM
KARAM	YÜKSEK MĠNARE
KARS OYUN HAVASI	

1.3.3. Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 11

Bu kitap Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu BaĢkanlığının 25.06.2018 gün ve 12254648 sayılı yayınladığı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiĢ ve 2019 yılında ikinci baskısı yapılmıĢtır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:2). Bu bölümde 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nın genel özellikleri incelenip kitap içinde verilen açıklamalar, etkinlikler ve eserler ele alınacaktır.

- 11. Sınıf Kaval Ders Kitab'ı ünite adları 9. ve 10. sınıflarda olduğu gibi sayfanın en üst kısmında verilmemiĢtir. 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki ünite bulunmaktadır ve ünite adları aĢağıda verilmiĢtir.
  - Kavalda Makamlar Ve Uygulamaları I
  - Kavalda Alt Ses Alanında uygulamalar
- Öğrenilecek konunun sezdirilmesini ve yeni bilgilerin öğrenilmesini sağlamaya yönelik düzenlenmiĢ ön hazırlık yapmayı gerektiren çalıĢmalar her ünitenin baĢında hazırlık çalıĢmaları baĢlığı altında aĢağıda verilen örnekte olduğu gibi verilmiĢtir.

- 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki ünite yer aldığı için iki hazırlık çalıĢmasına yer verilmiĢtir.

Şekil 2.16: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Hazırlık ÇalıĢması Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 14).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda konu adları aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

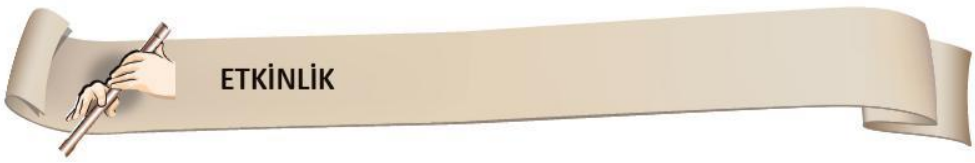

Şekil 2.17: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Alt BaĢlık Örnek Ünite Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 14).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki alt baĢlık bulunmaktadır ve alt baĢlık adları aĢağıda verilmiĢtir.

- Kavalda makamlar ve uygulamaları
- Kavalda Alt Ses Alanında Uygulamalar

- Sınıf içinde iĢlenecek konuya yönelik etkin katılımın sağlanmasını amaçlayan etkinlik bölümü 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

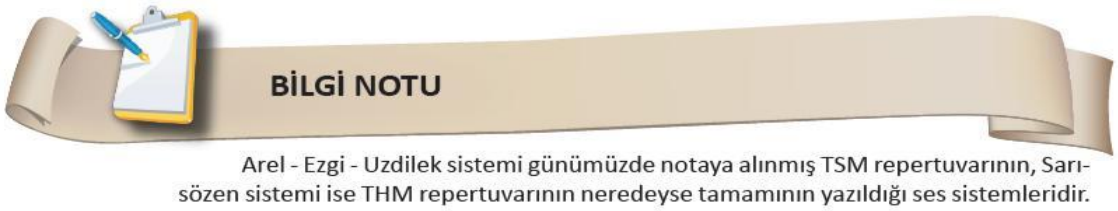
Şekil 2.18: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Etkinlik BaĢlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda 'Kavalda makamlar ve uygulamaları I' adlı birinci ünitede dokuz etkinlik, 'Kavalda Alt Ses Alanında Uygulamalar' adlı ikinci ünitesinde ise üç etkinlik yer almaktadır. 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan etkinlik içeriklerinin bazıları aĢağıda verilmiĢtir.

- UĢak makamındaki etütleri seslendirebilme:3 etüt
- UĢak makamındaki oyun havalarını seslendirebilme:24

- Hicaz makamındaki etütleri seslendirebilme: 2
- Hicaz makamındaki oyun havalarını seslendirebilme: 20
- Hicaz makamındaki saz eserlerini seslendirebilme: 12
- Karcığar makamındaki oyun havalarını seslendirebilme: 19
- Karcığar makamındaki saz eserlerini seslendirebilme: 6

- Konuya iliĢkin önemli bilgilerin verildiği bilgi notları 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

Şekil 2.19: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Bilgi Notu Örneği. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 14).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplamda dört tane bilgi notu yer almaktadır.

- Neden-sonuç iliĢkilerini ortaya koyarak öğrenilen bilgilerin kalıcı olması ve pekiĢtirilmesini amaçlayan uyarı notları 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

Şekil 2.20: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Uyarı Notu Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 14).

- 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda her ünitenin sonunda iĢlenen konularla ilgili bilgi ve becerilerin ölçüldüğü ölçme değerlendirme bölümü yer almaktadır ve aĢağıdaki gibi kitapta gösterilmektedir.

Şekil 2.21: 11. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ölçme Değerlendirme BaŞlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 14).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda birinci ünitesinin sonunda iki açık uçlu soru ve bir adet dereceleme puanlama anahtarı bulunmaktadır. Bireylerin ya da nesnelerin herhangi bir özelliğini doğrudan ölçmek için herhangi bir araç yoksa, bu özelliklerin bireylerde ya da nesnelerde bulunuŞ miktarını (derecesini) tanımlamak ya da belirlemek için derecelendirme ölçekleri kullanılır. (Keeves'den akt., Atılgan 2007: 280).

- 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda doksan üç esere yer verilmiŞtir. Kitapta yer alan eserler aŞağıda verilmiŞtir.

Tablo 2.7: 11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi

ABDURRAHMAN HALAYI	EMELCĞK HALAYI
ANKARA ZEYBEĞĞ	FATĞGE
ATA BAR	GAYDA
AVşAR'LA DERBENT'ĞN ARASI	GELĞN ALMA HAVASI
AZERĞ OYUN HAVASI	HARMANDALI ZEYBEĞĞ
AZERĞ OYUN HAVASI (Elmas)	HĞCAZ MANDIRA
BAHRĞYE ÇĞFTETELLĞSĞ	HĞCAZ MEDHAL (H. Hüsnü ÜSTÜN)
BALIKÇI ZEYBEĞĞ	HĞCAZ ORYANTAL (H. Aslan HEPGÜR)
BALIKESĞR BENGĞSĞ	
BAş BAR	HĞCAZ OYUN HAVASI (Aydın ORAN)
BĞCO (Halay)	HĞCAZ OYUN HAVASI (H. Aslan
BĞLECĞK ZEYBEĞĞ	HEPGÜR)
BOLU KARşILAMASI	HĞCAZ OYUN HAVASI (şükrü TUNAR)
BULDAN ZEYBEĞĞ	HĞCAZ SAZ SEMAĞSĞ (Gazi Giray Han)
BURSA ROMAN HAVASI (H. Aslan HEPGÜR)	HĞCAZ SAZ SEMAĞSĞ (H. Sadettin AREL)
CEZAYĞR	HĞCAZ SAZ SEMAĞSĞ (Hasan SOYSAL)
ÇAKIR ZEYBEK	HĞCAZ SAZ SEMAĞSĞ (III. Selim)
DELLO	HĞCAZ SAZ SEMAĞSĞ (Mesut DURAN)
DĞLLALA	HĞCAZ SAZ SEMAĞSĞ (Muhittin EREY)
DOKUZLU	NAZ BARI
DÜZ HALAY	NECĞP HALAYI
HĞCAZ SAZ SEMAĞSĞ (Türkan ÖNCÜ)	ONYEDĞ BENLĞ FADĞME'M ZEYBEĞĞ
HĞCAZ SĞRTO (Hüsnü ÖZKARTAL)	(Çile Bülbül)
HĞCAZ SĞRTO (Sultan Aziz)	OYUN HAVASI (H. Aslan HEPGÜR)
HĞCAZ ZEYBEK (Zeki DUYGULU)	PAMUKÇU BENGĞ ZEYBEĞĞ
KARCIĞAR LONGA (Aydın ORAN)	RODOS ZEYBEĞĞ

1.3.4. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 12

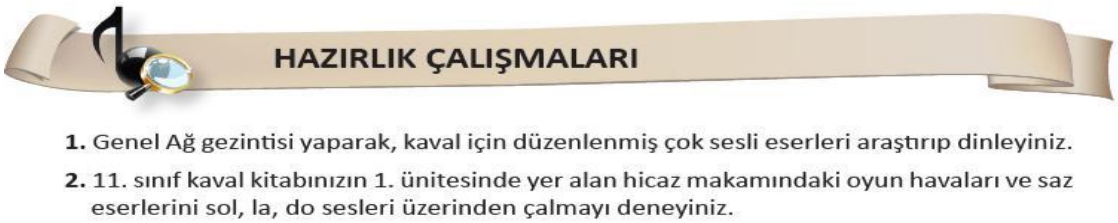
Bu kitap Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu BaÇkanlığının 31.01.2019 gün ve 2166223 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiÇ ve 2019 yılında birinci baskısı yapılmıÇtır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:2). 9, 10,11. Sınıf Kaval Ders Kitaplarının baÇında Ortaöğretim yazılı iken Güzel Sanatlar Liseleri 2019 yılında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü bağlandığı için 12. Sınıf Kaval Ders Kitabının baÇında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü yazmaktadır.

Bu bölümde 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nın genel özellikleri incelenip kitap içinde verilen açıklamalar, etkinlikler ve eserler ele alınmıÇtır.

- 12. Sınıf Kaval Ders Kitab'ı ünite adları 9. ve 10. Sınıf kitaplarında olduğu gibi sayfanın en üst kısmında verilmemiÇtir. 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki ünite bulunmaktadır ve ünite adları aÇağıda verilmiÇtir.

  - Kavalda Çok Seslilik Ve Transpoze ÇalıÇmaları
  - Kavalda Makamlar Ve Uygulamaları II

- Öğrenilecek konunun sezdirilmesini ve yeni bilgilerin öğrenilmesini sağlamaya yönelik düzenlenmiÇ ön hazırlık yapmayı gerektiren çalıÇmalar her ünitenin baÇında hazırlık çalıÇmaları baÇlığı altında aÇağıda verilen örnekte olduğu gibi verilmiÇtir. 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki ünite yer aldığı için iki hazırlık çalıÇmasına yer verilmiÇtir.

Şekil 2.22: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Hazırlık ÇalıÇması Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

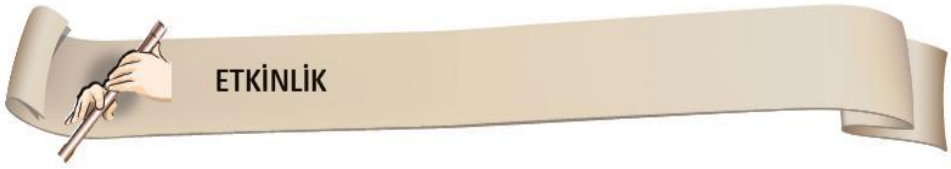
- 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda konu adları aÇağıdaki gibi gösterilmiÇtir.

Şekil 2.23: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Alt BaĢlık Örnek Ünite Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplam iki alt baĢlık bulunmaktadır.

- Kavalda çok seslilik ve transpoze çalıĢmaları.
- Kavalda makamlar ve uygulamaları.
- Farklı Makamlarda Oyun Havaları ve Saz Eserleri
- Sınıf içinde iĢlenecek konuya yönelik etkin katılımın sağlanmasını amaçlayan etkinlik bölümü 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

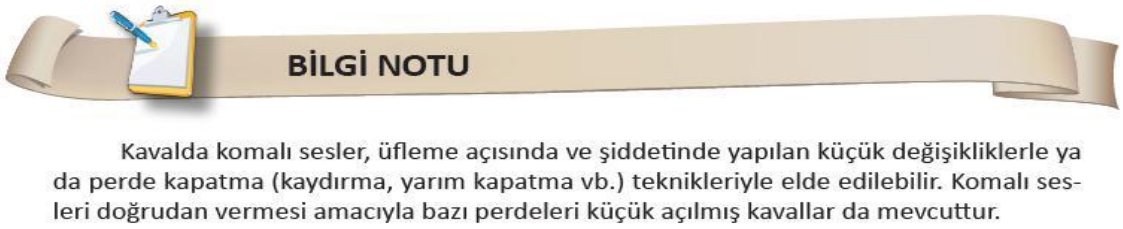
Şekil 2.24: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Etkinlik BaĢlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda 'Kavalda çok seslilik ve transpoze çalıĢmaları' adlı birinci ünitede dokuz etkinlik, 'Kavalda makamlar ve uygulamaları II' adlı ikinci ünitesinde ise 13 etkinlik yer almaktadır. 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan etkinlik içerikleri aĢağıdaki verilmiĢtir.

- İki kaval için düzenlenmiĢ çok sesli majör dizilerde hazırlanmıĢ basit ezgiler: 6 eser
- İki kaval için düzenlenmiĢ çok sesli minör dizilerde hazırlanmıĢ basit ezgiler: 6 eser
- İki kaval için düzenlenmiĢ çok sesli makamsal dizilerde hazırlanmıĢ basit ezgiler: 8
- 4.Orkestra için düzenlenmiĢ çok sesli tonal eserler: 2
- Orkestra için düzenlenmiĢ çok sesli modal eserler: 2
- Sol, la, do sesleri üzerine transpoze edilmiĢ majör dizi ve eserler:1
- Sol, la, do sesleri üzerine transpoze edilmiĢ minör dizi ve eserler:1
- Sol, la, do sesleri üzerine transpoze edilmiĢ rast makamındaki eserler:1
- Sol, la, do sesleri üzerine transpoze edilmiĢ hicaz makamındaki eserler:1
- Sol, la, do sesleri üzerine transpoze edilmiĢ nihavent makamındaki eserler:1
- Saba makamındaki etütleri seslendirebilme: 2 etüt
- Saba makamındaki oyun havalarını seslendirebilme: 3

- Saba makamındaki saz eserlerini seslendirebilme: 2
- Nihavent makamındaki etütleri seslendirebilme:2 etüt
- Nihavent makamındaki oyun havalarını seslendirebilme: 3
- Nihavent makamındaki saz eserlerini seslendirebilme:3
- Kürdilihicazkâr makamındaki etütleri seslendirebilme:3 etüt
- Kürdilihicazkâr makamındaki oyun havalarını seslendirebilme:2
- Kürdilihicazkâr makamındaki saz eserlerini seslendirebilme:3
- Hüzzam makamındaki etütleri seslendirebilme:3 etüt
- Hüzzam makamındaki oyun havalarını seslendirebilme: 2
- Hüzzam makamındaki saz eserlerini seslendirebilme:2

- Konuya iliĢkin önemli bilgilerin verildiği bilgi notları 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

Şekil 2.25: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Bilgi Notu Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:2).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplamda iki tane bilgi notu yer almaktadır.

- Neden-sonuç iliĢkilerini ortaya koyarak öğrenilen bilgilerin kalıcı olması ve pekiĢtirilmesini amaçlayan uyarılar notları 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda aĢağıdaki gibi gösterilmiĢtir.

Şekil 2.26: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Uyarı Notu Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:2).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda toplamda iki adet uyarı yer almaktadır.

- 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda her ünitenin sonunda iĢlenen konularla ilgili bilgi ve becerilerin ölçüldüğü ölçme değerlendirme bölümü yer almaktadır ve aĢağıdaki gibi kitapta gösterilmektedir.

Şekil 2.27: 12. Sınıf Ders Kitabı'nda Yer Alan Ölçme Değerlendirme BaĢlığı Örneği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 82).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda birinci ve ikinci ünitesinin sonunda birer adet dereceleme puanlama anahtarı bulunmaktadır. Bireylerin ya da nesnelerin herhangi bir özelliğini doğrudan ölçmek için herhangi bir araç yoksa bu özelliklerin bireylerde ya da nesnelerde bulunuĢ miktarını(derecesini) tanımlamak ya da belirlemek için derecelendirme ölçekleri kullanılır (Keeves'den Akt. Atılgan, 2007: 280).

Doğru-yanlıĢ testlerde, maddelerle verilen önermelerin testi yanıtlayan bireyler tarafından belli bir ölçüte göre sınıflandırmaları istenilir. Sınıflama genellikle iki kategorili olmakla birlikte bazı madde formları için farklı da olmaktadır (Atılgan, 2007: 204).

Çoktan seçmeli testi alanların yanıtlarını, belirli sayıdaki seçenek arasından birini seçerek vermesi gerektiren sorulardan oluĢan ölçme aracıdır (Atılgan, 2007: 224). BoĢluk doldurmalı sorular, öğrencilerden ifadelerde, cümlelerde veya paragraflarda bırakılan boĢluk ya da boĢluklara uyan kelimeyi veya cümleyi (kelimeler veya cümleleri, sayıları vb.) yazması beklenen soru türüdür (Atılgan, 2007: 191).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda elli esere yer verilmiĢtir. Kitapta yer alan eserler aĢağıda verilmiĢtir.

Tablo 2.8: 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Yer Verilen Eserler Listesi

ADANA OYUNLARI (ÇĠFTETELLĠ)	KUġ OLUP UÇSAM
AMAN HACER	KUġBURNU (AKDAĞMADENĠ)
ARKADAġLIK	KÜRDĠLĠHĠCAZKÂR LONGA
ATIMI BAĞLADIM	KÜRDĠLĠHĠCAZKÂR MEDHAL
BAYRAK MARġI	KÜRDĠLĠHĠCAZKÂR OYUN HAVASI
BEN YÂRĠME GĠDERĠM	KÜRDĠLĠHĠCAZKÂR OYUN HAVASI
BEYOĞLU'NUN KONAKLARI	DERE BOYU DÜZ GĠDER
DEĞĞRMEN	KÜRDĠLĠHĠCAZKÂR PEġREV
(ġEBĠNKARAHĠSAR)	NĠHAVENT LONGA
DERTLĠ KAVAL	NĠHAVENT OYUN HAVASI FERĠT
DUO III (OP. 59)	SIDAL
EVLERĠNĠN ÖNÜ MERSĠN	NĠHAVENT OYUN HAVASI H. ASLAN HEPGÜR
GÜZEL HAN (ġENKÖY)	DEDE.101
HALAY	NĠHAVENT OYUN HAVASI
HAYLĠM YÂR	ERZURUMLU HASĠB DEDE
HÜZZAM LONGA	PENCERESĠ
HÜZZAM OYUN HAVASI	PENCERESĠ YOLA KARġI (ĠSKEÇE)
HÜZZAM SAZ SEMAĠSĠ	SABA MEVLANA PEġREVĠ
KAYA DĠBĠ KAR ĠMĠġ	SABA OYUN HAVASI
KAYTAĞI	SABA SAZ SEMAĠSĠ
KIRLARA DOĞRU	SABA ZEYBEK
KÖY KIZLARI	SABAĠ
ZĠLLER	SĠN SĠN (BÜNYAN)
	ġEFO'NUN EVĠ KALEYE KARġI

Ders kitapları üzerine yapılan araÇtırmalar bu kitapların daha kaliteli olması açısından büyük önem taÇımaktadır. GSL Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitapları üzerinde Çimdiye kadar herhangi bir araÇtırma yapılmamıÇtır. Bu çalıÇmanın amacı; KDÖP'ye göre hazırlanan Kaval Dersi Kitaplarında yer alan etkinliklerin KDÖP kazanım ve açıklamalarıyla örtüÇüp örtüÇmediğinin tespit edilmesidir. Kazanımlara uygun olmayan etkinliklerin tespiti ya da var olan etkinliklerin eksik yönleri belirlenerek, kitapta yer alan eserlerin kazanımlarla uygunluğu ve verilen kitapta bulunan etüt çalıÇmaları incelenmiÇtir. Daha sonra elde edilen bulgular, tüm yönleriyle tartıÇılmıÇ ve son olarak öneriler kısmına eksik görülen bulgular öneri olarak yazılmıÇtır.

1.4. ĠLGĠLĠ ARAġTIRMALAR

Güzel Sanatlar Liseleri KDÖP ile ilgili olarak yapılan literatür taramasında bu çalıĢmanın konusu ve yöntemiyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgisi olabileceği düĢünülen, altı adet çalıĢmaya ulaĢılmıĢtır.

Acartürk (2000) yılında hazırladığı **'***Türk halk müziği çalgılarından kavalın ortaokul ve lisedeki müzik eğitimi derslerinde kullanımı***'** adlı yüksek lisans tez çalıĢmasında, Türk Halk Müziği çalgılarından kavalın ilköğretim okulları ve liselerdeki müzik eğitimi derslerinde kullanımı konusunu ele almıĢtır. Bu çalıĢmada özellikle Türk Halk Müziği eserlerinin aslına uygun olarak seslendirilmesi amacıyla bu sisteme uygun olarak hazırlanmıĢ ve istenilen tonlarda elde edilebilen standart yapıdaki kavalların müzik eğitiminde öncelikle kullanılması gereği savunulmuĢtur. Diğer yönden de ortaya çıkan çeliĢkiler ve genel anlamda Geleneksel Müzik kültürümüze getirebileceği olumsuz etkiler ele alınmıĢtır. Kaval çalgısı için sistemli bir metot hazırlandığı takdirde, çalgının eğitim ve öğretiminde kolaylık sağlayabileceği düĢünülmüĢtür. Daha önce bu konuyla ilgili yapılan çalıĢmalar kavalın kullanılabilirliği görüĢüyle bütünleĢtirilerek müzik öğretmenlerinin görüĢlerine de sunulmuĢ ve bu çalıĢma örneği tezde ek olarak sunulmuĢtur. ÇağdaĢ müziğin içinde yer almaya çalıĢırken Geleneksel Müzik kültürümüzden ödün vermeden korumaya ve yaĢatmaya çalıĢmak, çağdaĢ müzik teknikleriyle geliĢtirmek ve yeni kuĢaklara aktarılmayı bu kültürün canlı birer parçası olarak görev saymak gerektiği düĢüncesinden hareket edilmiĢtir.

Akdemir (2006) yılında hazırladığı '*Dört yıllık müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında ve konservatuvarlarda dilsiz çoban kavalı çalma teknikleri ve eğitim müfredatı'* isimli çalıĢmasında mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında dilsiz çoban kavalı çalma teknikleri ve eğitim öğretim müfredatı ile ilgili çalıĢmalar yapılmıĢtır.

Aydın (2015) yılında hazırladığı *'Türkiye'de dilsiz kaval için yapılmış metodolojik çalışmalar üzerine bir inceleme'* isimli yüksek lisans tez çalıĢmasında, Türkiye'de dilsiz kaval için yapılmıĢ metodolojik çalıĢmaları, belirli yönlerden incelemeyi amaçlamıĢtır. AraĢtırma kapsamına alınan konular; yapısal özellik, tutuĢ tekniği, çalıĢ teknikleri, etüt ve eserlerdir. Dolayısı ile incelenen metodolojik çalıĢmalar bu konular kapsamı doğrultusunda sınırlandırılmıĢtır. Betimsel nitelik taĢıyan bu araĢtırmada tarama modeli kullanılmıĢtır. Belge tarama yöntemi ile elde edilen veriler

içerik analizi yapılarak yorumlanmıĢtır. AraĢtırma sonucunda, araĢtırma kapsamına giren konuların benzer ve farklı yönleri ortaya çıkartılmıĢtır.

Kurt (2019) yılında hazırladığı '*Türkiye'de dilsiz kaval icracılarının kaval eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi*' isimli yüksek lisans tez çalıĢmasında Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nın kurulmasından bu yana süregelen dilsiz kaval eğitiminin günümüzde bazı yükseköğretim kurumlarına bağlı devlet konservatuarlarında devam ettiği. 1980'li yıllarda Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının çalgı eğitimi bölümünde dilsiz kaval eğitiminin baĢlaması kaval eğitiminin geliĢmesi açısından önemli bir rol oynadığı ifade edilmiĢtir. Öğrencinin çalıĢacağı etütler kondisyon arttırıcı ve aynı zamanda makamsal içeriğe de sahip olması gerektiği öne sürülmüĢtür. Yapılan çalıĢmanın sonucunda uygun bir eğitim modeli hedeflendiği ve sunulan bilgilerin alanında uzman kiĢilerle yapılan görüĢmelerde elde edilen bilgilerden yola çıkılarak hazırlandığı savunulmuĢtur.

Karakoç (2019) yılında hazırladığı *'Türk müziği eğitimi veren konservatuvarlarda dilsiz kaval sazının meslek çalgısı olarak tercih durumuna yönelik tespitler*' isimli yüksek lisans tez çalıĢmasında, özellikle farklı materyaller ile üretilmiĢ olsa da özünde kaval çalgısı birçok medeniyetin ortak özelliklerini de yansıttığı bu nedenle kaval çalgısı geliĢim süreci, icra özellikleri ve çeĢitli eğitim kurumlarındaki bireysel çalgı olarak tercih sebepleri yönü ile incelenmek istendiği vurgulanmıĢtır. AraĢtırmanın durum tespiti yapmaya yönelik bir amaca hizmet etmekte olduğu ve betimsel bir yapı sergilediği ifade edilmiĢtir. AraĢtırma sürecinde yazılı ve dijital kaynakların taranması ile konuya yönelik geçmiĢ bilgiler elde edilmeye çalıĢılmıĢ daha sonra kiĢisel görüĢme ve anket teknikleri kullanarak konuya yönelik bulgular elde edilmeye çalıĢılmıĢtır. AraĢtırmada karma bir desen kullanılarak nitel ve nicel veriler birlikte değerlendirilmeye çalıĢılmıĢtır. AraĢtırma sonuçlarında bazıları sıralanacak olursa kaval çalgısının en önemli halk çalgılarımızın baĢında geldiği, halkımızın kültürel değerlerinin bir sembolü olduğu, bireysel meslek çalgısı olarak tercih edilmesinde çalgının kolay temin edilmesinin, yaygın olarak tanınıp bilinmesinin, birçok makamsal icra özelliklerini destekleyebilmesinin ve konuya yönelik yeterli sayıda eğitim imkânın var olmasının oldukça etkili olduğu düĢüncesi öne çıkmıĢtır.

Yurtçu (2006) yılında hazırladığı **'***Bir performans aracı olarak kaval ve teknik gelişimi'* isimli çalıĢmasında, hedef konuyu desteklemek amacıyla, kavalın tarihi ve

geliĢimi ile coğrafi yaygınlığı ile ilgili bilgilere yer verilmiĢtir. Bu doğrultuda, kavalın kelime anlamından yola çıkılarak, bölümler hâlinde; yapısal bakımdan hangi tür çalgıları kapsadığı, bazı kaval çeĢitlerinin tarihçesi, coğrafi bakımdan yaygınlığı ve bu yaygınlık içerisindeki çeĢitleri incelenmiĢtir.

Ġlgili literatürde görüldüğü gibi GTHM'nin en önemli çalgılarından biri olan kaval üzerine birçok çalıĢma yapılmıĢtır. Fakat Güzel Sanatlar Liselerinde bireysel çalgı eğitimi olarak verilen kaval dersinin öğretim programında yer alan kazanımlar ile ders kitaplarında yer alan etkinliklerin örtüĢmesine iliĢkin herhangi bir çalıĢma bulunmamaktadır. Bu nedenle çalıĢma ile alandaki önemli bir eksikliğin giderileceği ve bundan sonra yapılacak olan ilgili çalıĢmalara kaynak olacağı düĢünülmektedir.

BÖLÜM 2: YÖNTEM

Yapılan araĢtırmada bazı yöntem ve tekniklere baĢvuru yapılarak araĢtırmada geçerli ve güvenilir sonuçlara ulaĢılmaya çalıĢılmıĢtır. Bu bölümde araĢtırma modeli, veri kaynakları, veri kaynaklarından verilerin nasıl toplandığı, verilerin analizinde izlenen aĢamalar, elde edilen verilerin nasıl iĢlendiği açıklanmıĢtır.

2.1. ARAġTIRMA MODELĠ

GSL KDÖP'de yer alan kazanımların, ders kitaplarındaki etkinliklerde yer alma durumu ve bu etkinliklerin kazanımlarla ne derece tutarlı olduğunu incelemek amacıyla gerçekleĢtirilen bu çalıĢmada nitel araĢtırma yapılmıĢtır. AraĢtırma bir durum çalıĢmasıdır. Durum çalıĢması bir ya da birden fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntemdir (Mcmillan'dan akt, Büyüköztürk, vd, 2019: 23). Bu araĢtırma, durum çalıĢması türlerinden bütüncül tekli durum deseni ile gerçekleĢtirilmiĢtir. Bütüncül tekli durum deseni, içerisinde tek bir analiz birimi olan tek bir durumun incelendiği durumlarda kullanılmaktadır.

2.2. ĠNCELEME NESNESĠ

Doküman incelemesi kapsamında GSLl'eri Çalgı Eğitimi KDÖP'de yer alan kazanımlar ile bu kazanımlara yönelik olarak Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu BaĢkanlığının 18.07.2017 gün ve 10919700 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilen Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları'nın 2019 tarihli Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitapları etkinlikleri incelenmiĢtir. Ülke genelinde okullarda Millî Eğitim Bakanlığı'nın ders kitapları okutulduğu için bu kitaplar araĢtırmada kullanılmıĢtır.

AraĢtırmanın detaylandırılabilmesi için Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 9, Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 10, Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 11, Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 12, araĢtırmaya dâhil edilmiĢ ve Kaval Ders Kitaplarında yer alan tüm etkinlikler incelenmiĢtir.

2.3. VERĠLERĠN TOPLANMASI

AraĢtırmada veri toplama yöntemlerinden olan doküman incelemeye baĢvurulmuĢtur. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araĢtırma yöntemidir. (Wach'dan aktaran Kıral 2020: 4). Bu yöntemin faydası diğer araĢtırma desenlerine göre daha az maliyetli olmasıdır. AraĢtırma problemine iliĢkin verileri toplarken ilk olarak KDÖP kazanımları incelenmiĢtir. Kaval Ders Kitaplarındaki etkinlikler incelenip öğretim programında yer alan kazanımlar ile kitaplarda yer alan etkinlikler bir araya getirilip çizelgeler oluĢturulmuĢtur. Çizelgelerde ilk olarak öğretim programında yer alan, ünite, konu, alt konu ve kazanımlar yazılmıĢ, altına kitaplarda olan ilgili etkinlikler verilmiĢtir. En altta ise 'kazanım ile etkinlik örtüĢüyor mu'? Sorusu sorulmuĢ, görüĢlerine baĢvurulan akademisyen hocalarımızdan ve devlet kurumlarında kaval sanatçısı olarak görev yapan sanatçılardan 'evet' ya da 'hayır' diye cevap vermeleri istenmiĢ, isterlerse görüĢlerinin nedenlerini yazabilecekleri vurgulanmıĢtır. GörüĢlerine baĢvurulan hocalarımızdan, kazanımların ve etkinliklerin yer aldığı çizelgeleri incelemeleri ve etkinliklerin kazanımlarla uyumlu olup olmadıklarını kontrol etmeleri istenmiĢtir. Hocalarımızdan gelen çizelgeler tek tek incelenip, etkinlikler için yazdıkları görüĢler Miles & Huberman (1994) formülü (Güvenirlik = GörüĢ Birliği Sayısı/(GörüĢ Birliği Sayısı + GörüĢ Ayrılığı Sayısı) x 100) kullanılarak hesaplanmıĢtır. ÇalıĢmada görüĢlerine baĢvuru yapılan alanlarında söz sahibi olan dört kiĢinin arasındaki oran %100 olarak tespit edilmiĢ ve bu veriler dikkate alınarak görüĢ birliğine varılmıĢtır. Formül sonuçlarına göre görüĢ birliğinin en az %80 olması beklenmektedir. (Baltacı, 2017: 8). Öte yandan uzmanlarımızın etkinlikler ve kazanımlar ile ilgili görüĢleri ve eksik gördükleri noktalar belirlenmiĢ ve tüm ulaĢılan verilere bulgular kısmında yer verilmiĢtir.

2.4. VERĠLERĠN ANALĠZĠ

Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği benimsenmiĢtir. Bu yaklaĢımda veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmekte ve yorumlanmaktadır. Betimsel analiz sürecinde dört aĢama vardır:

- Betimsel analiz için bir çerçeve oluĢturma
- Tematik çerçeveye göre verilerin iĢlenmesi
- Bulguların tanımlanması
- Bulguların yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek'ten akt: Özdemir, 2010: 14).

Bu çalıĢmada KDÖP'de yer alan tüm kazanımlar alınarak Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinlikler ile örtüĢüp örtüĢmediği incelenmiĢtir. KDÖP'de dokuzuncu sınıf düzeyinde 3, onuncu sınıf düzeyinde 2, on birinci sınıf düzeyinde 2 ve on ikinci sınıf düzeyinde 2 ünite yer almaktadır. Her ünite içinde yer alan kazanım sayıları ve bu kazanımları gerçekleĢtirmek için Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinlik sayıları ve Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4'te gösterilmiĢtir.

Tablo 2.1: Dokuzuncu Sınıf KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları

Üniteler	**Kazanım Sayıları**	**Etkinlik Sayıları**
Kavalın Tarihi, Tanımlanması ve Temel Özellikleri	14	0
Kavalda Sesler ve Doğru Nefes Kullanımı	28	13
Kavalda Basit Ritimli Etütler, Dizi ve Ezgi ÇalıĢmaları	12	12
Toplam	54	25

Tablo 2.2: Onuncu Sınıf KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları

Üniteler	**Kazanım Sayıları**	**Etkinlik Sayıları**
Kavalda Nüanslar ve Uygulamaları	5	5
Kavalda Ana Makamların Dizilerinde ve Basit Usüllerde Etüt, Ezgi Uygulamaları	9	9
Toplam	14	14

Tablo 2.3: On birinci Sınıf KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları

Üniteler	**Kazanım Sayıları**	**Etkinlik Sayıları**
Geleneksel Makamlar ve Uygulamalar I	9	9
Kavalda Alt Ses (1. Kademe-Dem Ses)	3	3

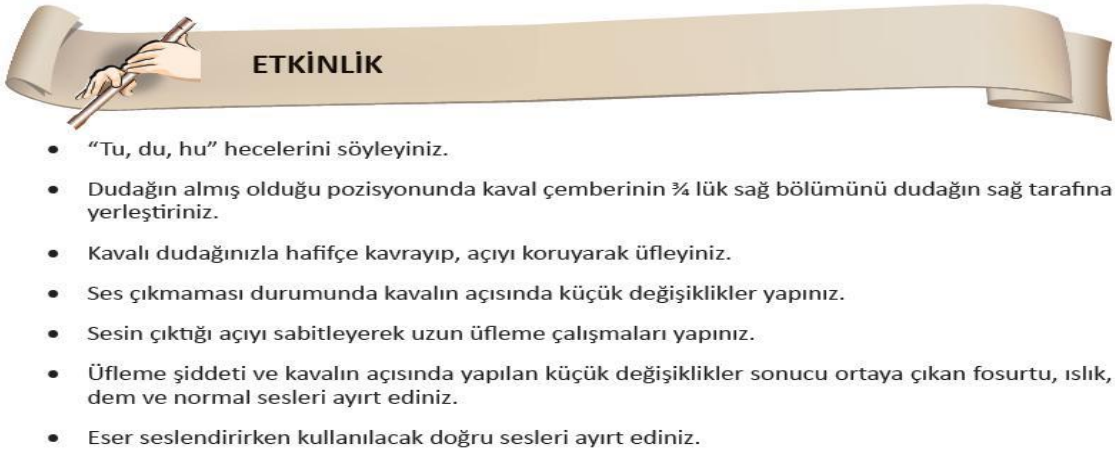
Tablo 2.4: On ikinci Sınıf. KDÖP Ünite, Kazanım ve Etkinlik Sayıları

Üniteler	Kazanım Sayıları	Etkinlik Sayıları
Kavalda Çok Seslilik ve Transpoze ÇalıĢmaları	10	11
Kavalda Makamlar ve Uygulamalar II	12	13
Toplam	22	24

- AĢağıda her bir etkinliğin analizi için izlenen adımlar örnek olarak verilmiĢtir.

  Şekil 3.1'de örnek olarak gösterilen etkinlik görüĢlerine baĢvurulan dört kiĢiye gönderilmiĢ ve alınan görüĢler Miles&Huberman (1994) formülü (Güvenirlik = GörüĢ Birliği Sayısı /(GörüĢ Birliği Sayısı + GörüĢ Ayrılığı Sayısı) x 100) kullanarak görüĢlerine baĢvurulan kiĢilerin verdiği cevapların, güvenirliğinin yüzdesi hesaplanmıĢtır. Sonucun %80' veya üzerinde olduğundan etkinliğin kazanımla örtüĢtüğü kabul edilmiĢtir. (Baltacı, 2017:1-15).

- Kaval Ders Kitabı'nda yer alan etkinliğin KDÖP'de yer alan kazanım ile örtüĢtüğünü tespit etmek.

Şekil 2.1: Örnek Etkinlik (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 24).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kavaldan Ġlk Ses Elde EdiĢ Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.1.' alt konusu, '9.2.1.1.1.', '9.2.1.1.2.' ve '9.2.1.1.3. 'kazanımları ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir.

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen hüzzam makamındaki etütleri seslendiriniz.

1.

Beste: Musa AYÇİÇEK

Sofyan

2.

Beste: Musa AYÇİÇEK

Devr-i Turan

Şekil 2.2: Örnek Etkinlik (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019:112).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hüzzam Makamında Uygulamalar 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın 12.2. ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.4.' alt konusunda yer alan '12.2.1.4.1.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir.

Miles & Huberman formülü; GörüŞ Birliği Sayısı /(GörüŞ Birliği Sayısı + GörüŞ Ayrılığı Sayısı) x 100 Şeklindedir. Formülü uyguladığımızda çıkan sonuç 4/(4+0) x 100: 100'dür. GörüŞlerine baŞvurduğumuz hocalarımızdan 4 kiŞi etkinliğin kazanımla örtüŞmediğini ifade etmiŞtir. KDÖP'de yer alan kazanımlar ile Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitab'ı etkinlikleri yukarıda belirtildiği gibi incelenmiŞtir.

2.5. ARAŞTIRMANIN GEÇERLİLİĞİ VE GÜVENİRLİĞİ

Bu araŞtırmanın güvenirliğini arttırmak için Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı'nda yer alan etkinlikler ile KDÖP'de yer alan kazanımların yer aldığı çizelgeler akademisyen hocalarımıza ve devlet kurumlarında kaval sanatçısı olarak görev yapan toplam sekiz kiŞiye sunulmuŞtur. GörüŞlerine baŞvurulan kiŞilerden bir hocamıza ulaŞılamamıŞtır. Bu nedenle değerlendirme aŞamasında görüŞlerine baŞvurulan yedi kiŞi baz alınmıŞtır. GörüŞlerine baŞvurulan kiŞilerden, kazanımların ve etkinliklerin yer aldığı çizelgeleri incelemeleri ve etkinliklerin kazanımlarla uyumlu olup olmadıklarını kontrol etmeleri istenmiŞtir. Daha sonra, Miles & Huberman'nın (1994) kodlayıcılar arası güvenirlik kavramı kapsamında geliŞtirdikleri formül uygulanmıŞtır. Formül,

Güvenirlik = GörüĢ Birliği Sayısı /(GörüĢ Birliği Sayısı + GörüĢ Ayrılığı Sayısı) x 100 ve sonucun %90'a yakın veya üzerinde olduğunda kabul edilebilir olduğunu önermiĢlerdir (Büyüköztürk vd., 2019: 262).

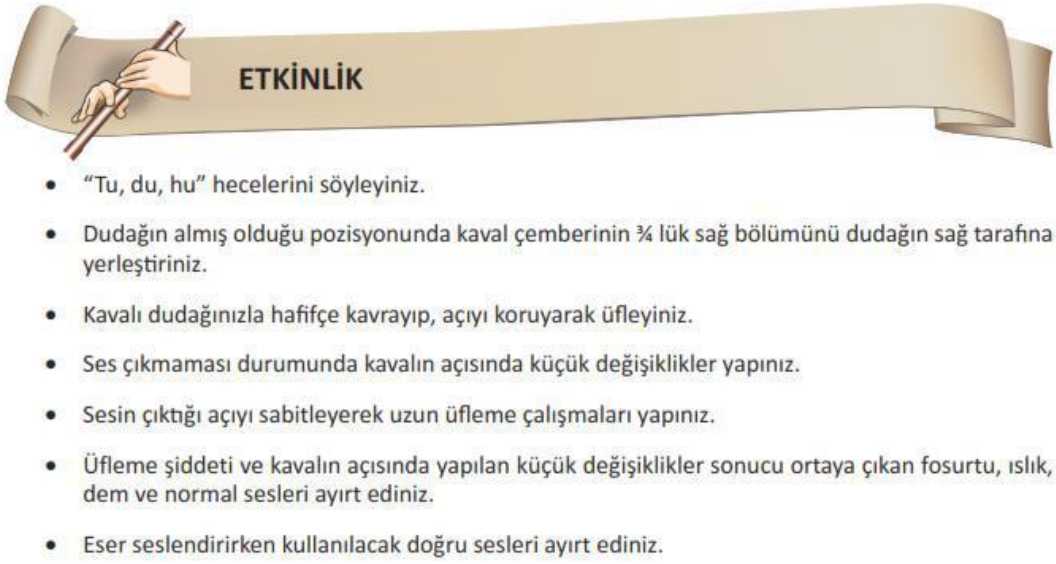
Nitel araĢtırmalarda iç geçerlik araĢtırmacının belirlediği kategorilerin ve yorumların gerçekleĢen doğrularla örtüĢmesine ve gerçeği yansıtmasına bağlıdır (Büyüköztürk, 2016, s. 256). Ġç geçerliği sağlamak amacıyla 9, 10, 11, 12. sınıf Kaval Ders Kitaplarına ait 4 etkinlik ve KDÖP kazanım ve açıklamaları, görüĢlerine baĢvurulan dört kiĢiye sunulmuĢtur. GörüĢlerine baĢvurulan kiĢiler, etkinlik örneklerinin KDÖP'te yer alan kazanım ve açıklamalardan hangisi ya da hangileriyle örtüĢtüğünü tespit etmiĢlerdir. GörüĢ ayrılığı bulunan noktalar tespit edilip görüĢlerine baĢvurulan kiĢilerle yeniden görüĢülmüĢtür. Ortaya çıkan veriler doğrultusunda etkinlikler incelenmiĢtir.

BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUMLAR

Yöntem kısmında detaylı olarak açıklanan verilerin analizine bu kısımda daha detaylı olarak yer verilmiĢtir. Kaval Ders Kitaplarında ve KDÖP'de yer alan ünitelerin konu, alt konu ve kazanımları incelendikten sonra notasyon içeren ve uygulama açısından bilgiler barındıran tüm etkinlik örnekleri, KDÖP kazanımları ile karĢılaĢtırılmıĢtır. Her üniteye dahil olan konu, alt konu ve kazanımlar ile etkinliklerin örtüĢüp örtüĢmediği, etkinlik görselinin altında metin hâlinde sunulmuĢtur.

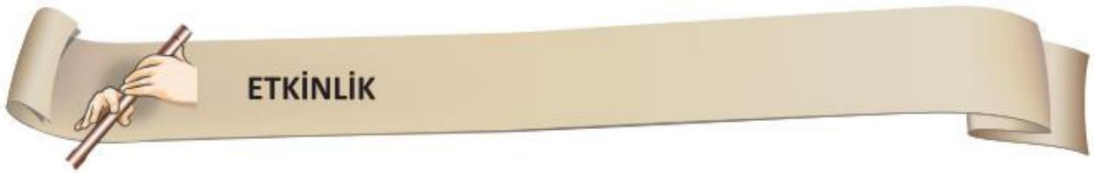
3.1. ETKĠNLĠK-KAZANIM ÖRTÜġMESĠ

3.1.1. Etkinlik- Kazanım ÖrtüĢmesi 9. Sınıf Ders Kitabı

Şekil 3.1: Kavaldan Ġlk Ses Elde EdiĢ (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 24).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kavaldan Ġlk Ses Elde EdiĢ Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.1.' alt konusu, '9.2.1.1.1.', '9.2.1.1.2.' ve '9.2.1.1.3.' kazanımları ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir.

- Ayakta iken ellerinizi belinize koyarak gövdenizi 90 derece olacak şekilde öne doğru eğiniz ve almış olduğunuz soluğu hissediniz.
- Oturma pozisyonunda elleriniz belinizde iken dizlerinizi hafifçe açarak öne doğru eğiliniz. Almış olduğunuz soluğu hissediniz.
- Aldığınız soluğu mumu söndürür gibi üfleyiniz.
- Aldığınız soluğu mum alevini titretir gibi üfleyiniz.
- Aldığınız soluğu ateşi alevlendirmeye çalışır gibi hızlıca (körük gibi) alıp veriniz.
- Aldığınız soluğu cama buhar yapar gibi hohlayınız.

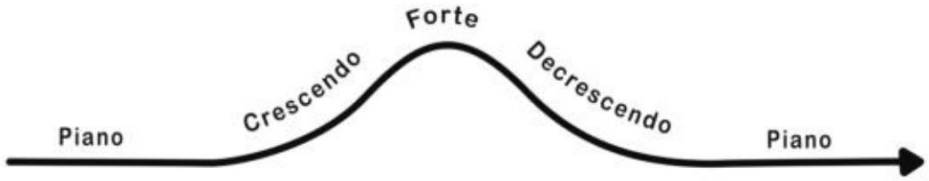
- Almış olduğunuz soluğu kısa bir süre tuttuktan sonra bağlı (legato) olarak "s" sessiziyle sırasıyla 5, 10, 15'e kadar sayma süresince boşaltınız.

SSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSSS

- Almış olduğunuz soluğu kısa bir süre tuttuktan sonra kısa-kesik (staccato) olarak "s" sessiziyle sırasıyla 5, 10, 15'e kadar sayma süresince boşaltınız.

Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ-Ṡ

- Almış olduğunuz soluğu kısa bir süre tuttuktan sonra gürlük değişikliklerinden yararlanarak boşaltınız.

Şekil 3.2: Nefes Teknikleri (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 24).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Nefes Teknikleri Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9. 2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.2.' alt konusunda yer alan '9.2.1.1.1.' '9.2.1.2.1.', kazanımları ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

Şekil 3.3: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 29-31).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.'numaralı ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.5.' alt konusunda yer alan '9.2.1.5.1.' kazanımları ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. Öte yandan kaval çalgısının bünyesinde doğal olarak var olan Si ♭ ² sesinin, si natürel (buselik) perdesinden hemen sonra öğrenciye aktarılması, öğrencinin enstrümanı tanıması ve enstrümanın karakteristik özelliğini anlaması açısından fayda sağlayacaktır. Bu nedenle uzun ses çalıŞmalarına Si ♭ ² notasının da eklenmesi önerilebilir. Konu ile ilgili olan etüt önerileri ekler kısmında mevcuttur. (Bkz. Ek A1, etüt no:1).

1.

2.

3.

4.

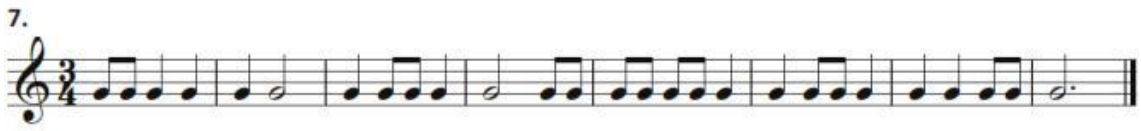
5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

Şekil 3.4: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 32-35).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.5.' alt konusunda yer alan '9.2.1.5.2.' kazanımları ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Şekil 3.5: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 36-37).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.5.' alt konusunda yer alan '9.2.1.5.3.', '9.2.1.5.4.', '9.2.1.5.5.' kazanımları ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir

ġekil 3.6: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 38).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.6.' alt konusunda yer alan '9.2.1.6.1.' kazanımları ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir. Öte yandan kavalda 3. kademede çıkan seslere hâkimiyetin sağlanması için, daha fazla etüt ve egzersizlere yer verilmesi önerilebilir. Önerilen etüt ekler kısmında yer almaktadır (Bkz. Ek A1 etüt no: 2, 262).

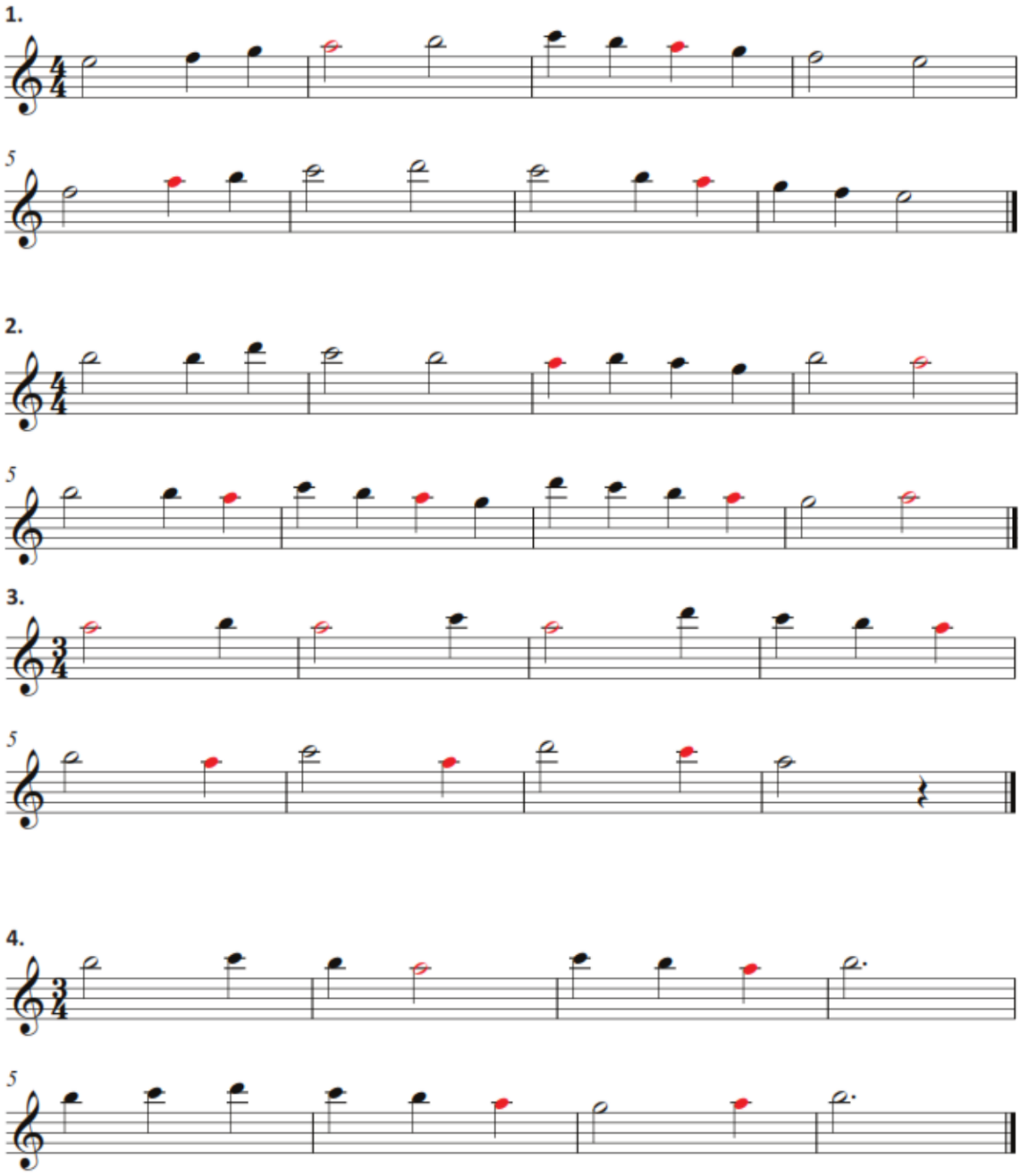
ġekil 3.7: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 39).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.6.' alt konusunda yer alan '9.2.1.6.2.' kazanımları ile örtüÇtüğü tespit edilmiÇtir.

ġekil 3.8: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 43).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (4. kademe sesler) Çıkan Sesler 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun 9.2.1.7.' alt konusunda yer alan '9.2.1.7.1.' kazanımları ile örtüĢmediği tespit edilmiĢtir. Verilen konu, kazanım ve etütlerin öğrenci seviyesine uygun olmadığı tespit edilmiĢtir. Öte yandan, tiz seslere çok hızlı geçildiği, bu aĢamada temel sesleri pekiĢtirici çalıĢmaların daha fazla yapılması gerektiğini, bu seslerin enstrümanla yeni tanıĢmıĢ öğrenciler için çok zor çıkarılabilecek sesler olduğunu, önceki verilen etkinlikleri pekiĢtirici nitelikte ezgi ve etütlerin olması gerektiği düĢünülmektedir. Bir önceki kazanımın konusu olan, '2. kademeden 3. kademeye geçiĢte ki köprüyü fark eder', ifadesini pekiĢtirecek nitelikte, etüt ve egzersizlere yer verilmesi önerilebilir. Konu ile ilgili önerilen etüt ekler kısmında mevcuttur. (Bkz. Ek A1, etüt no: 3, 263).

Şekil 3.9: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 44).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.7.' alt konusunda yer alan '9.2.1.7.2.' kazanımları ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. İlk kez kaval öğrenen öğrenciler için dördüncü kademedeki si do re seslerinin çıkarılmasının oldukça güç olduğu tespit edilmiŞtir. Ayrıca ses alanı ve kademe kavramlarının tanımlanması gerektiği ve 4. kademedeki seslerin kaval icrasında yaygın

olmadığı düĢünülmektedir. Alınan görüĢler doğrultusunda, bu seviyedeki öğrencinin 3. kademede çıkartılması gereken seslere yoğunlaĢması önerilebilir.

Şekil 3.10: Kavalda Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiŞtirme ŞĢaretleri 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 48-49).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiŞtirme ŞĢaretleri 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.8.' alt konusunda yer alan '9.2.1.8.1.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Türk müziği açısından sistematik ilerlemenin dıŞına çıkıldığı ve öncelikle hüseyni, uŞak, rast, hicaz ve kürdi makamının dizileri, makamsal etütlerinin öğrenciye aktarılması gerektiği düŞünülmektedir. Müfredatın öğrenci seviyesi gözetilerek, öğrenciye aktarılması önerilebilir. Konu ile ilgili önerilen etütler ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz. Ek A1, etüt no: 4-5, 263).

ġekil 3.11: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠĢaretleri 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 50-51).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠĢaretleri 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9,2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.8.' alt konusunda yer alan '9.2.1.8.2.' kazanımı ile örtüĢmediğini tespit edilmiĢtir. Bir etüt içerisinde çok fazla değiĢtirici iĢarete yer verildiği, bu durumun, öğrencinin algı düzeyini olumsuz yönde etkileyebileceği düĢünülmektedir. Özellikle 4. kademedeki seslerin kavalda icra edilmesi güçtür. Kaval ile yeni tanıĢan öğrencilerin 9. Sınıf düzeyinde, Türk müziği basit makamlarının donanımlarına uygun etüt ve egzersizlere yer verilmesi önerilebilir. Konu ile ilgili etüt önerileri ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz: Ek A1, etüt no: 6-7, 264-265).

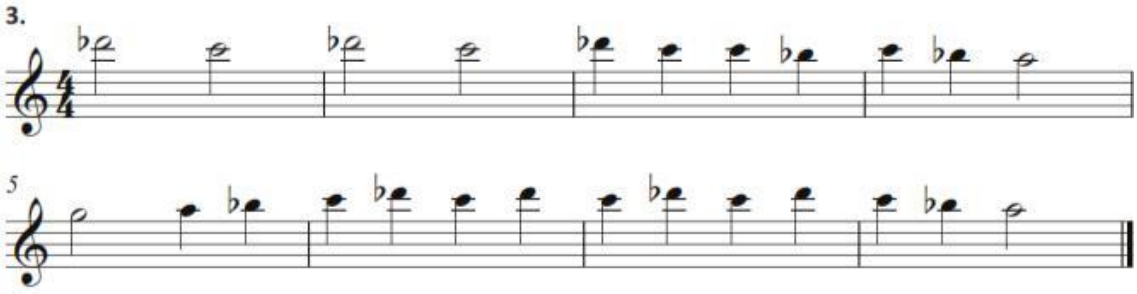
1.

2.

3.

4.

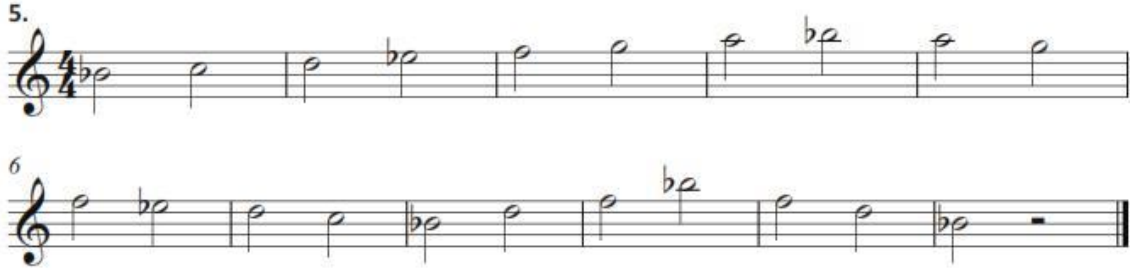

Şekil 3.12: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiŞtirme ŞĢaretleri 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 52).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiŞtirme ŞĢaretleri 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.8.' alt konusunda yer alan '9.2.1.8.3.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Verilen etütteki seslerin öğrenci seviyesine uygun olmadığı ve bu durumun öğrencinin ilerdeki performansını olumsuz yönde etkileyebileceği düŞünülmektedir. Kaval, THM çalgısı olduğundan, çalgının doğasına uygun sesleri barındıran ve bu sesleri içeren etüt ve egzersizlere yer verilmesi önerilebilir.

1.
6
2.
7
3.
6
4.
6

5.

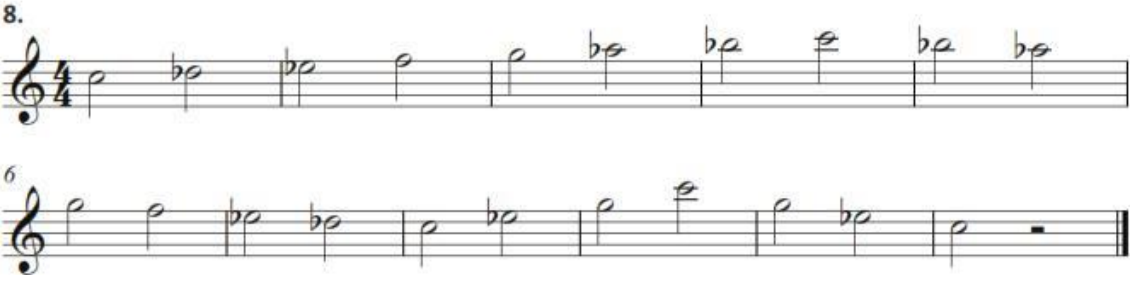
6.

7.

8.

Şekil 3.13: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiŞtirme ŞAretleri 4. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 53-55).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiŞtirme ŞAretleri 4. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.2.' ünitesinde yer alan '9.2.1.' konusunun '9.2.1.8.' alt konusunda yer alan '9.2.1.8.4.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.
5
2.
5
3.
4
7
10
4.
4
7

5.
6
11
16

6.
6
11
16

7.
5

8.
5
9
13
17
9.
5
10.
5
11.
5

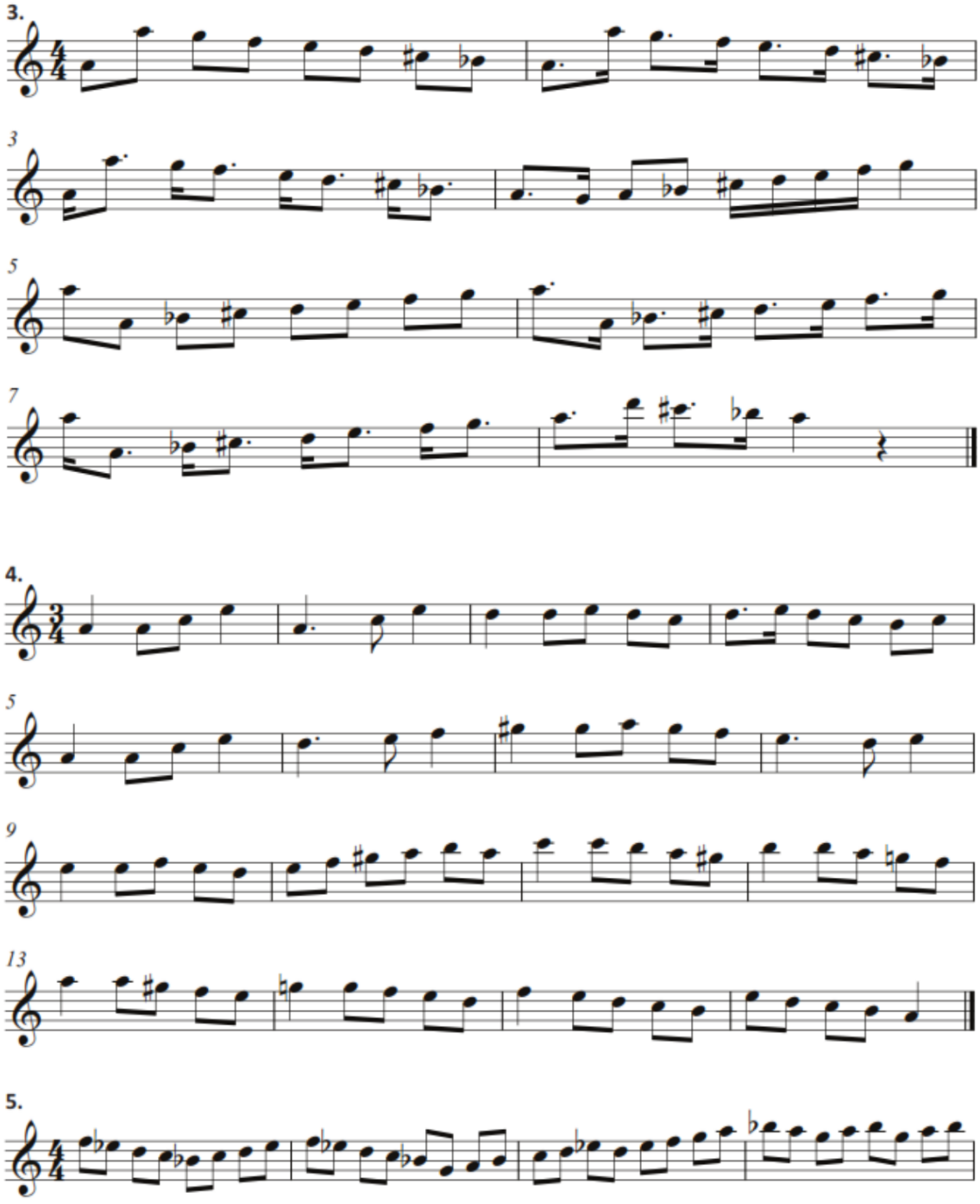

12.
13.
3
14.
5
15.
5
16.
5
17.
5

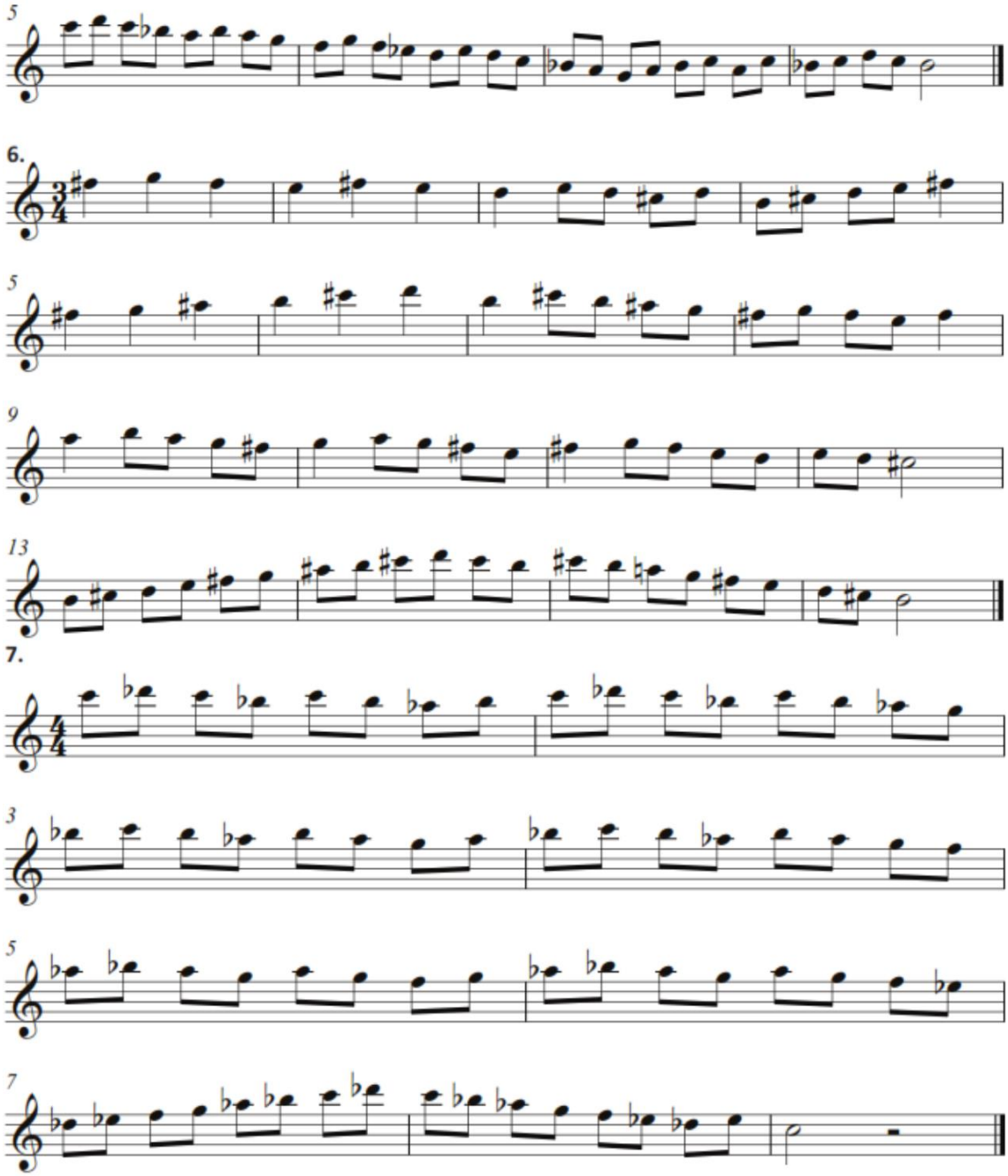

Şekil 3.14: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 59-63).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.1.' konusunun '9.3.1.1.' alt konusunda yer alan '9.3.1.1.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

3.
3
5
7
4.
5
9
13
5.

Şekil 3.15: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 64-65).

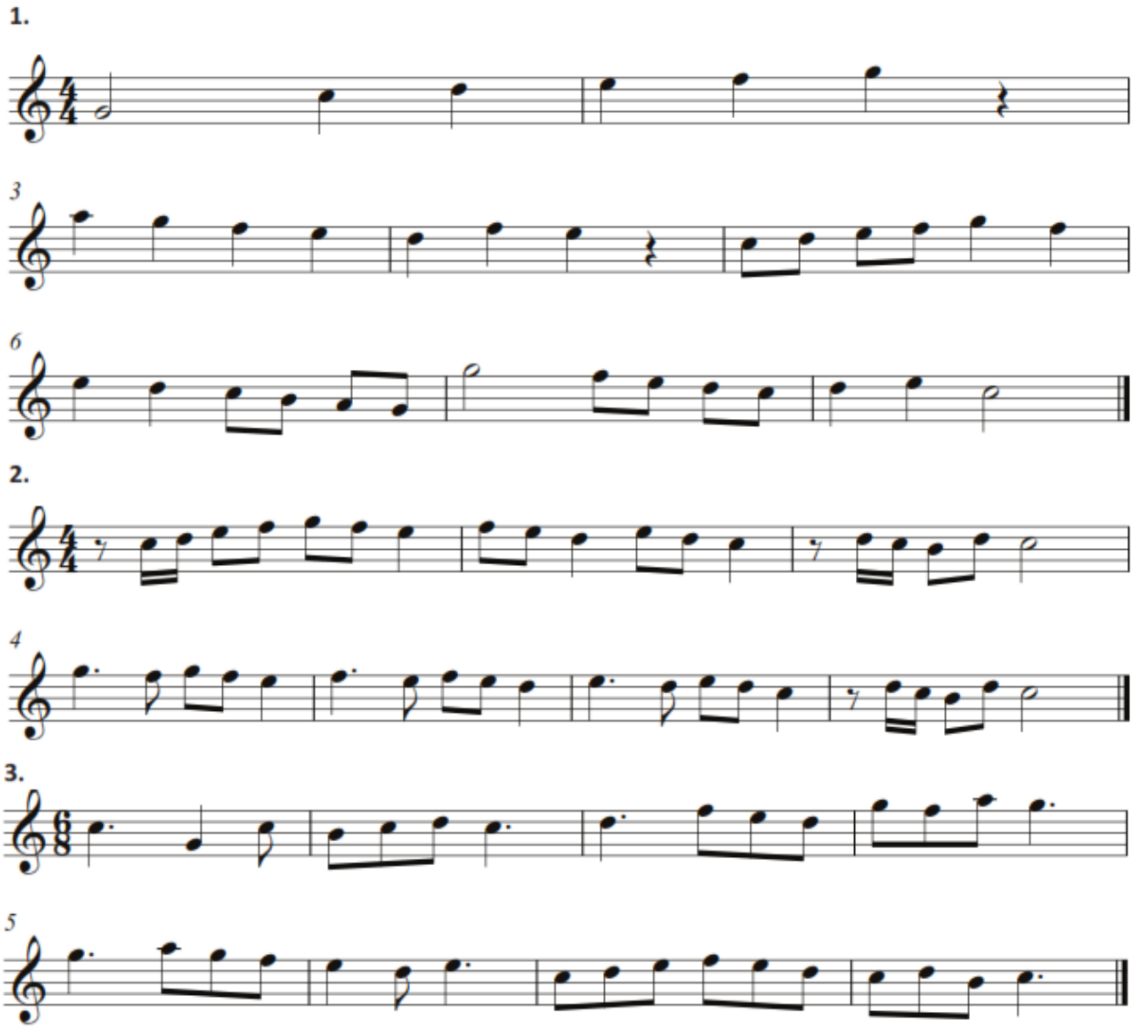
9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9,3.' ünitesinde yer alan '9.3.1.' konusunun '9.3.1.1.' alt konusunda yer alan '9.3.1.1.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. Daha önceki kazanımlarda belirtildiği gibi, 4. kademedeki seslerin etüt içerisinde olması, öğrenci seviyesi açısından uygun olmadığı düŞünülmektedir. Bu seslerin etüt içerisinden çıkarılması önerilebilir.

1.
4
8
2.
6
3.
5
4.
5
5.

Şekil 3.16: Kaval Ders Kitabı'nda Yer Alan Orta Ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 66-67).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Orta Ses Alanında Ġkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.1.' konusunun '9.3.1.1.' alt konusunda yer alan '9.3.1.1.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

Şekil 3.17: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Çargâh Makamı Dizisi 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 68).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Çargâh Makamı Dizisi 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.1.' alt konusunda yer alan '9.3.1.2.1.' kazanımı ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir. Usül öğretiminde bir sistematiğin olması gerektiği düĢünülmektedir. Etütlerde ki usüllerin önce basit, sonra bileĢik usülleri içermesi önerilebilir. Basit usüller, bileĢimlerine baĢka hiçbir usül girmemiĢ olan usüllerdir. BileĢik usüller, bileĢimlerinde iki veya daha fazla usül barındıran usüllerdir (Emnalar, 1998: 112).

HEKİMOĞLU DERLER BENİM ASLIMA

Ordu Türküsü

HA BU DİYAR

Erzurum Türküsü

DÜZ MAHALLE İÇİNDE

Ordu Türküsü

11
14
17
22
27
30

Şekil 3.18: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Çargâh Makamı Dizisi 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 69-71).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Çargâh Makamı Dizisi 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.1.' alt konusunda yer alan '9.3.1.2.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. Bununla birlikte Emnalar, Çargâh Makamı'nın THM'deki karŞılığını Müstezat ayağı olarak ifade etmiŞtir (Emnalar, 1998: 569). THM'de ayak makam iliŞkisi hakkında öğrencilerin araŞtırma yapması ve bu konuyla ilgili bir fikre sahip olabilmeleri için, bilgi notunun verilmesi önerilebilir.

ÇARGÂH İLAHİ

Güfte: Seyyid NESİMİ

Şekil 3.19: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Çargâh Makamı Dizisi 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 72-73).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Çargâh Makamı Dizisi 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.1.' alt konusunda yer alan '9.3.1.2.3.' kazanımı ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir. Fakat, sözel ve saz eserlerini seslendiriniz ifadesini karĢılayan eserlere yer verilmediği görülmemektedir. Eserlerin altına sözlerinin de eklenmesi önerilebilir.

Şekil 3.20: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Kürdi Makamı Dizisi 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 74).

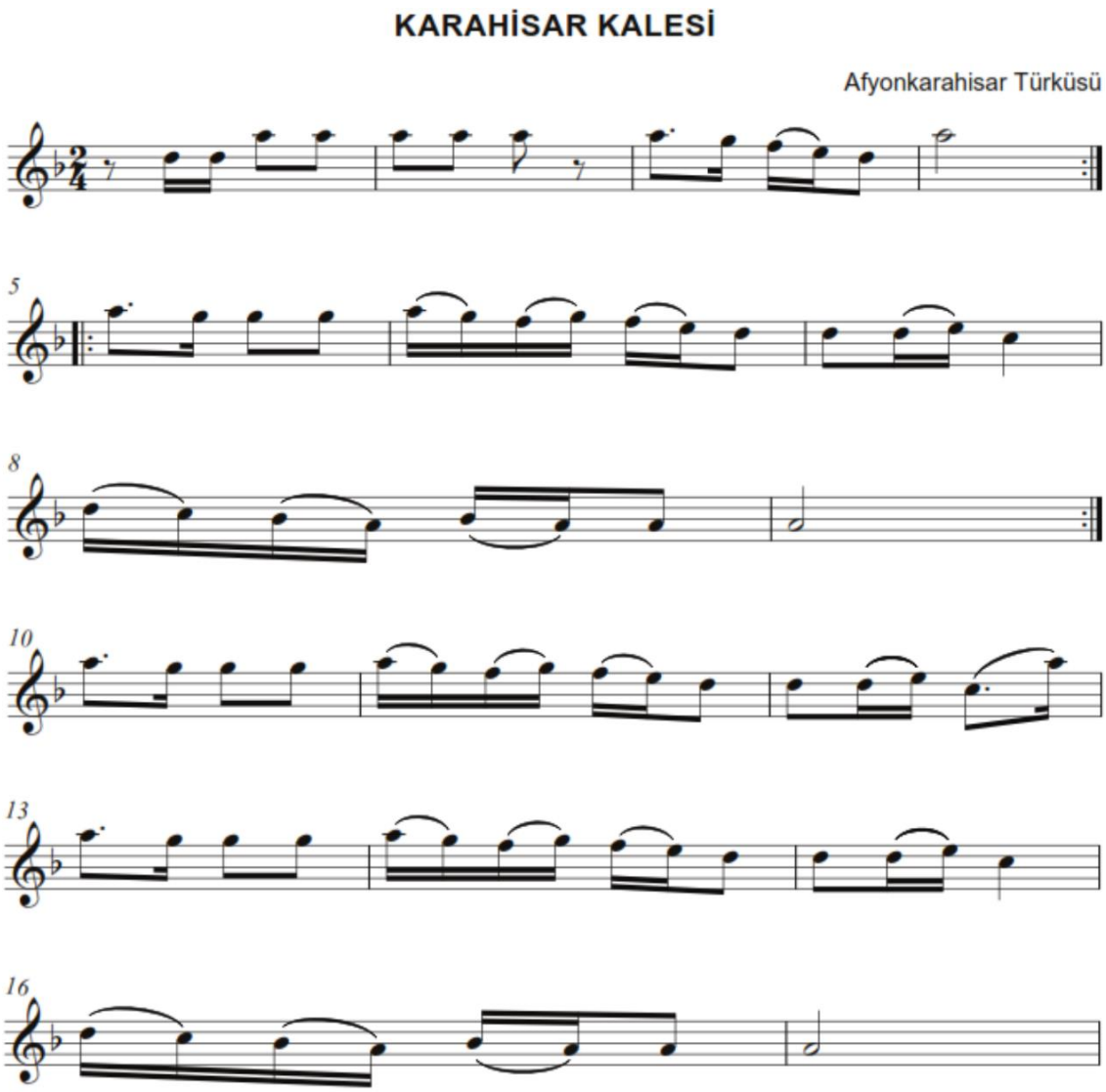
9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Kürdi Makamı Dizisi 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.2' alt konusunda yer alan '9.3.1.2.1.' kazanımı ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir.

YERE DÜŞTÜ ALAMADIM FESİMİ

Eskişehir Türküsü

Şekil 3.21: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Kürdi Makamı Dizisi 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 75-76).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Kürdi Makamı Dizisi 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.2' alt konusunda yer alan '9.3.1.2.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

SEVEN NE YAPMAZ

Söz: Sadık ŞENDİL
Müzik: Teoman ALPAY

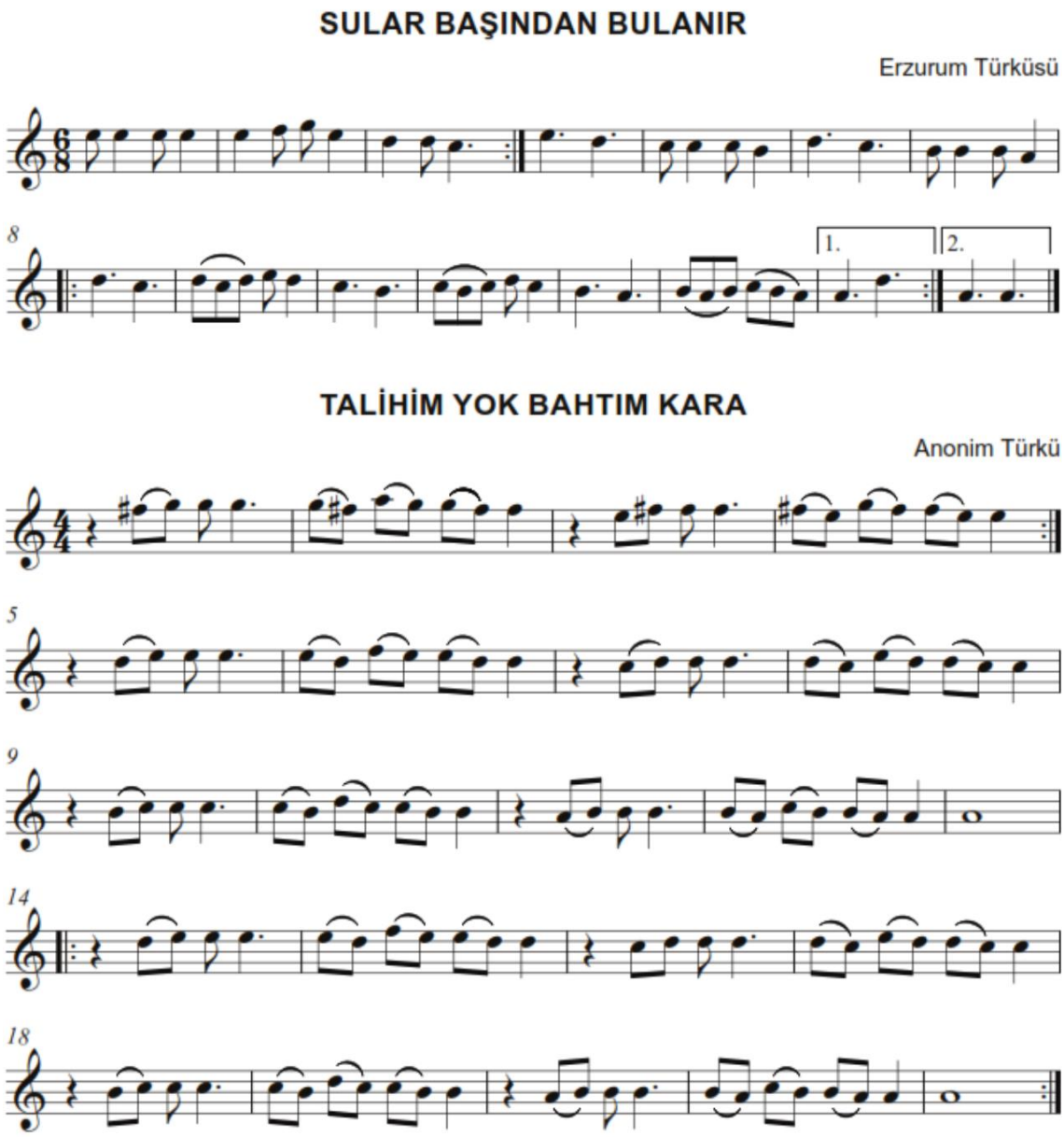
Şekil 3.22: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Kürdi Makamı Dizisi 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 77-78).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Kürdi Makamı Dizisi 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.2' alt konusunda yer alan '9.3.1.2.3.' kazanımı ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir.

Şekil 3.23: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Buselik Makamı Dizisi' 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 79).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Buselik Makamı Dizisi' 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.3.' alt konusunda yer alan '9.3.2.3.1.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Buselik makamı, yeden ses olarak bünyesinde nim zirgüle (sol#) sesini barındırır (Emnalar, 1998: 535). Buselik dizisi içerisinde nim zirgüle perdesine yer verilmesine rağmen, etüt içerisinde bu perdeye değinilmemiŞtir. Öğrencilerin makamı doğru bir Şekilde özümsemesi için, nim zirgüle perdesini bünyesinde barındıran, etüt ve egzersizlere yer verilmesi önerilebilir. Konu ile ilgili etüt önerisi, ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz: Ek A1, etüt no: 7, 265).

Şekil 3.24: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Buselik Makamı Dizisi 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 80).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Buselik Makamı Dizisi' 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.3.' alt konusunda yer alan '9.3.2.3.2.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Verilen eserlerin buselik makamı özelliklerini taŞımadığı görülmüŞtür. Öte yandan verilen eserler içerisinde besteye yer verildiği fakat esere anonim türkü yazıldığı fark edilmiŞtir. Bu durumun öğrencide yanlıŞ öğrenmelere yol açabileceği düŞünülmektedir. Makamın özelliklerini bünyesinde barındıran, eserlere yer

verilmesi önerilebilir. Önerilen eserler ekler kısmında yer almaktadır (Bkz: Ek A1, eser no: 1-2, 266).

Şekil 3.25: Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Buselik Makamı Dizisi' 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 82).

9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıŞmaları Buselik Makamı Dizisi' 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '9.3.' ünitesinde yer alan '9.3.2.' konusunun '9.3.2.3.' alt konusunda yer alan '9.3.2.3.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. Bünyesinde nim zirgüle (sol#) sesini bünyesinde yeden ses olarak barındıran eserlere yer verilmesi önerilebilir. Önerilen eserler ekler bölümünde yer almaktadır. (Bkz: Ek A1, eser no: 3, 4, 267-268).

3.1.2. Etkinlik- Kazanım ÖrtüÇmesi 10. Sınıf Ders Kitabı

5.
6.
7.
8.

Şekil 3.26: Ġkinci Kademe Seslerde Horlatma Tekniği Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13-15).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ġkinci Kademe Seslerde Horlatma Tekniği Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.1.' ünitesinde yer alan '10.1.1. konusunun '10.1.1.1.' alt konusunda yer alan '10.1.1.1.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

2.
5
3.
5
1.
2.
4.
5
9
13

Şekil 3.27: Birinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 15-17).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Birinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.1.' ünitesinde yer alan '10.1.1.' konusunun '10.1.1.2.' alt konusunda yer alan '10.1.1.2.1.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Etütte yer alan seslerin vibrato tekniği ile öğrencinin karayabilmesi için, öncelikle kavalda daha yoğun olarak kullanılan 2. kademedeki sesleri içeren etüt ve egzersizlerle yer verilmesi önerilebilir. Konu ile ilgili önerilen etüt ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz: Ek A1, etüt no: 8, 268).

1.
5
2.
5
3.
5
4.
5
9

Şekil 3.28: Ġkinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 15-17).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ġkinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.1.' ünitesinde yer alan '10.1.1.' konusunun '10.1.1.3.' alt konusunda yer alan '10.1.1.3.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.
5
2.
5
3.
5
4.
5
5.
1.
2.

Şekil 3.29: Ġkinci Kademe Seslerde BaĢ ile Vibrato (BaĢ Sallama) Tekniği Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 21-23).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ġkinci Kademe Seslerde BaĢ ile Vibrato (BaĢ Sallama) Tekniği Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.1.' ünitesinde yer alan '10.1.1.' konusunun '10.1.1.4.' alt konusunda yer alan '10.1.1.4.1.' kazanımı ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir.

Şekil 3.30: Ikinci Kademe Seslerde Nefes ile Vibrato Tekniği Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 24-25).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Ikinci Kademe Seslerde Nefes ile Vibrato Tekniği Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.1.' ünitesinde yer alan '10.1.1.' konusunun '10.1.1.5.' alt konusunda yer alan '10.1.1.5.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

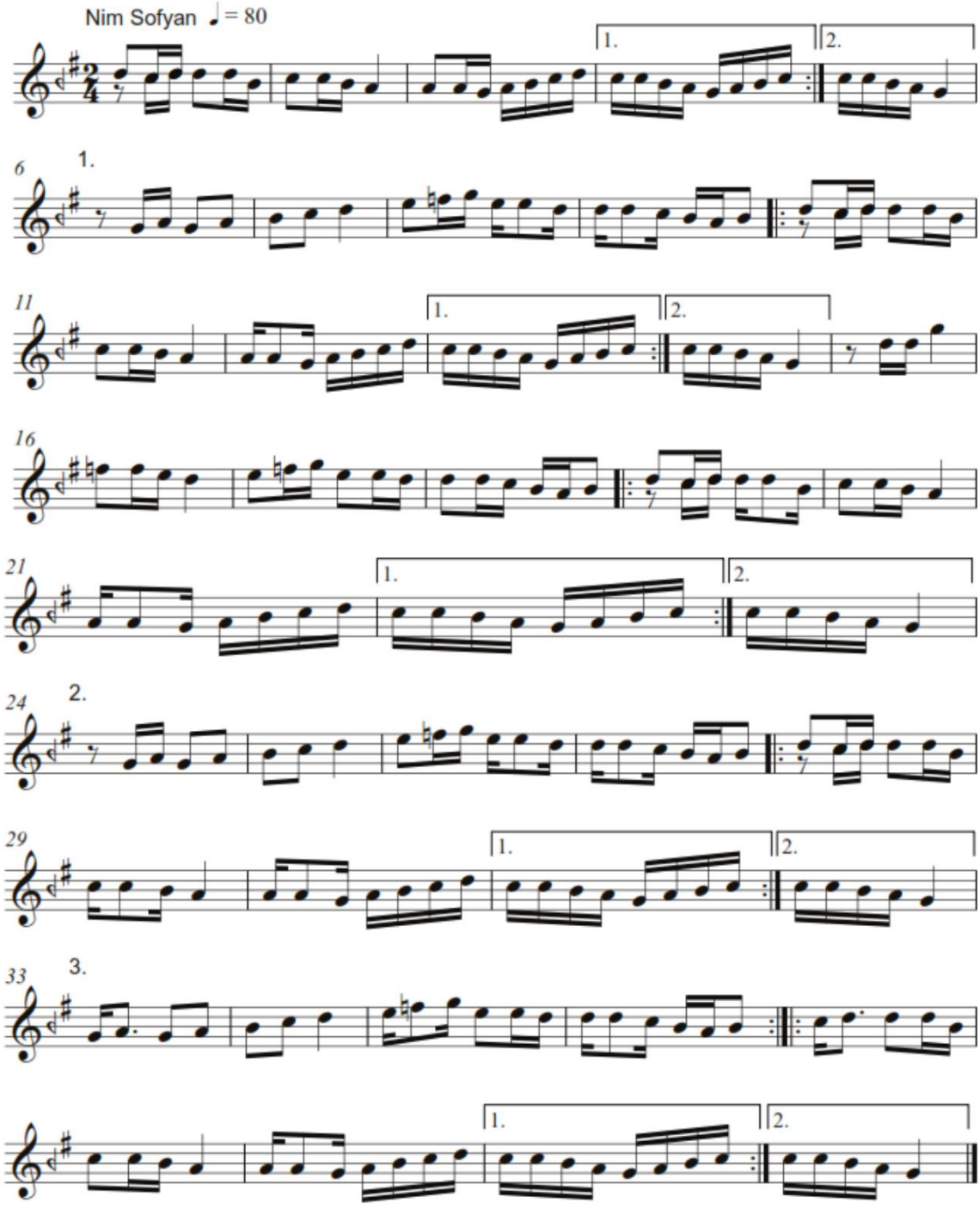

1.
5
2.
5
9
13
3.
5
9
13

Şekil 3.31: Rast Makamında Uygulamalar 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 31-32).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Rast Makamında Uygulamalar 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.1.' alt konusunda yer alan '10.2.1.1.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

SIRA SIRA SİNİLER

SALINCAK

Nim Sofyan

İstanbul Türküsü

YANA YANA KÜL OLDUM

Söz ve Müzik: Cemil DEMİRSİPAHİ

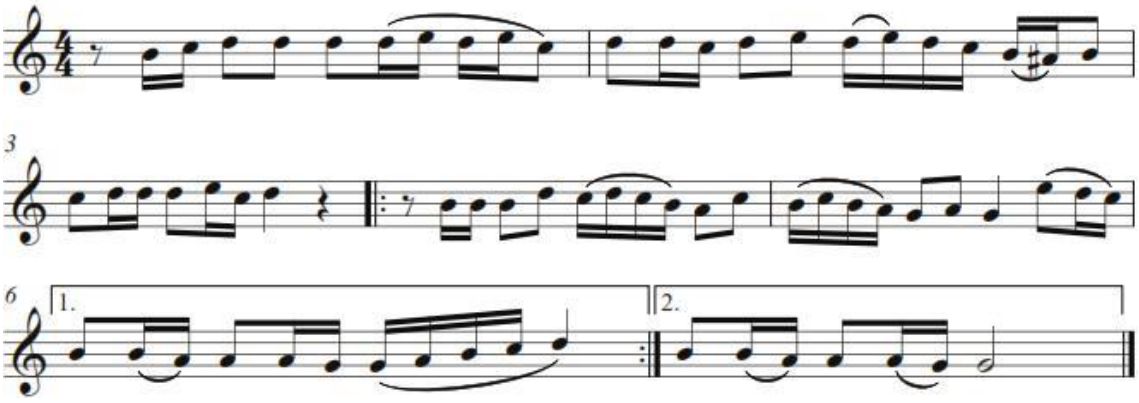
DUMAN ALDI YOLLARIMI

Erzincan Türküsü

EVLERİNİN ÖNÜ NANE DE MAYDANOZ

Bursa Türküsü

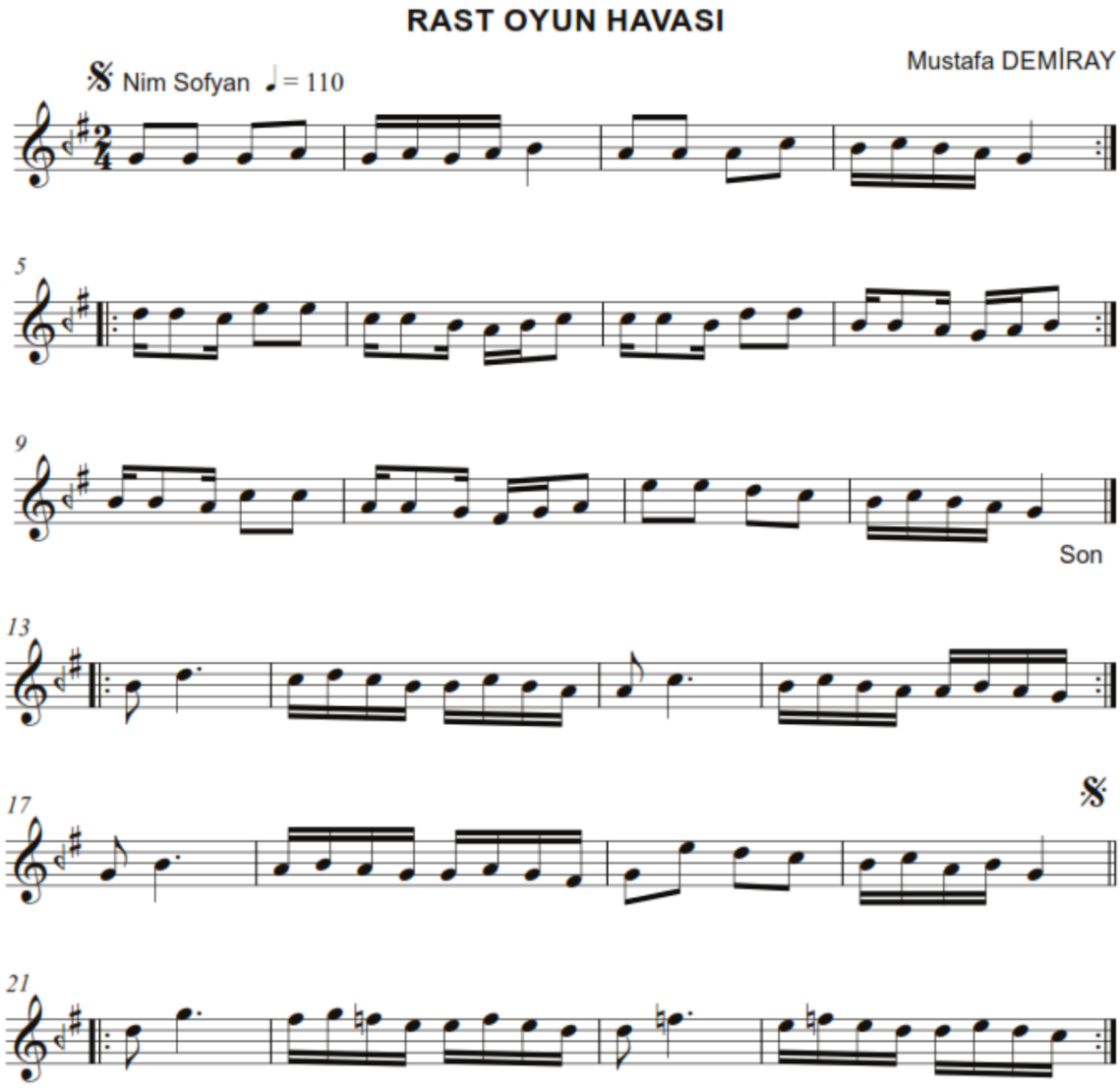

Şekil 3.32: Rast Makamında Uygulamalar 2.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 33-37).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Rast Makamında Uygulamalar 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.1.' alt konusunda yer alan '10.2.1.1.2.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Etkinlikte

‘Rast Makamın’da türküleri seslendiriniz’ yazmakta fakat Ģarkı formunda eserlere yer verildiği görülmektedir. Öte yandan öğrencilerde kafa karıĢıklığına yol açmamak adına, THM eserlerinin TSM makamlarının donanımlarını tam anlamıyla karĢılayamayabileceğini belirten bilgi notlarına yer verilmesi önerilebilir. (Bkz: Ek A1, 103).

GÜREŞ HAVASI

Anonim Oyun Havası

SARI SEYRAN BARI

Anonim Oyun Havası

KARS OYUN HAVASI

Kars Oyun Havas

SUSAM

Gaziantep Oyun Havası

EĞİN HALAYLARI
(Kasap)

Erzincan Oyun Havası

DODURGALI PEHLİVAN HAVASI

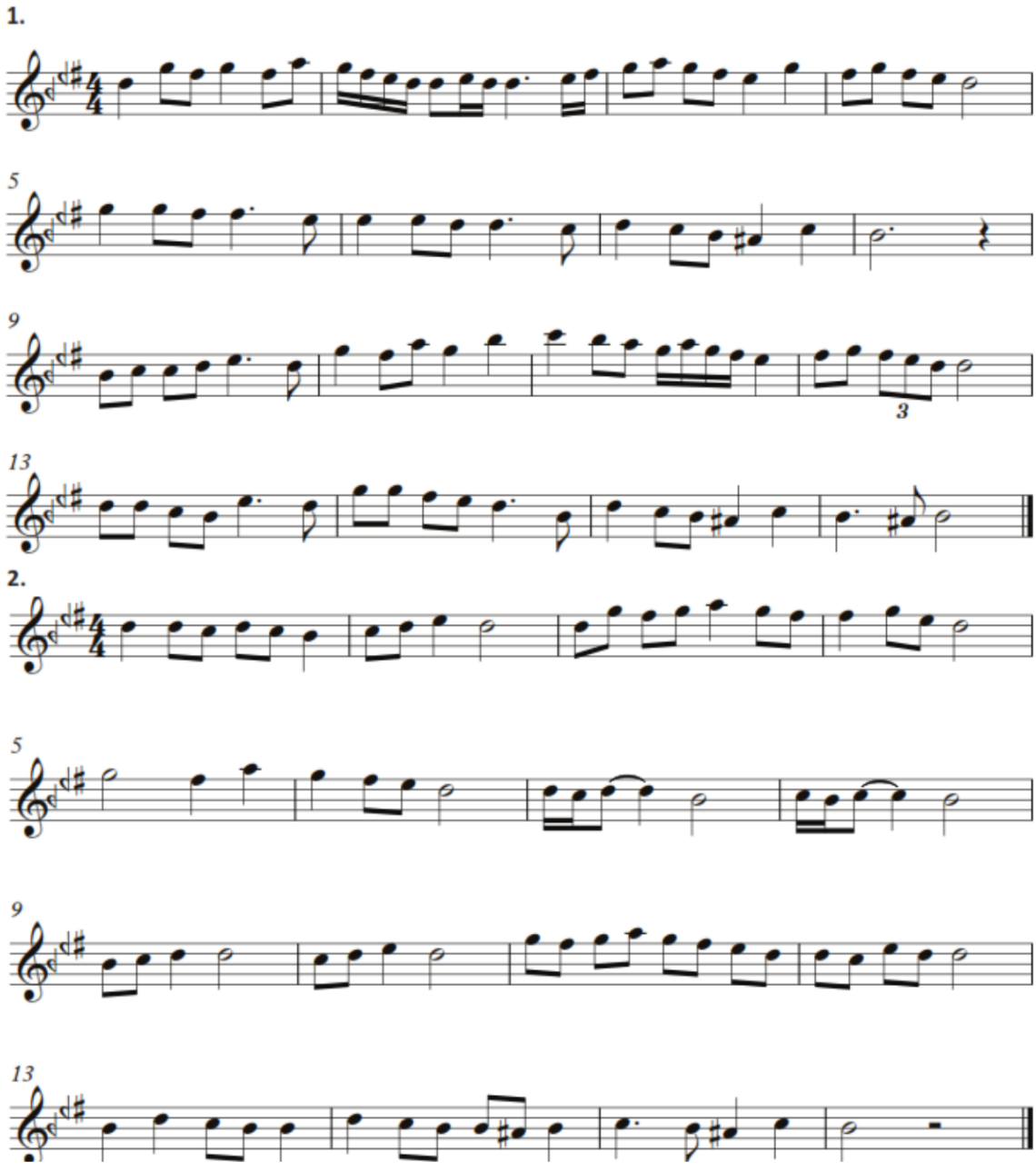
Burdur Oyun Havası

Şekil 3.33: Rast Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 38-42).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Rast Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.1.' alt konusunda yer alan '10.2.1.1.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.
5
9
3
13
2.
5
9
13

3.

4.

Şekil 3.34: Segâh Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 43-45).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Segâh Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.2' alt konusunda yer alan '10.2.1.2.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

KARAM

AH O GÖNÜL HIRSIZI VERİR İÇİME SIZI

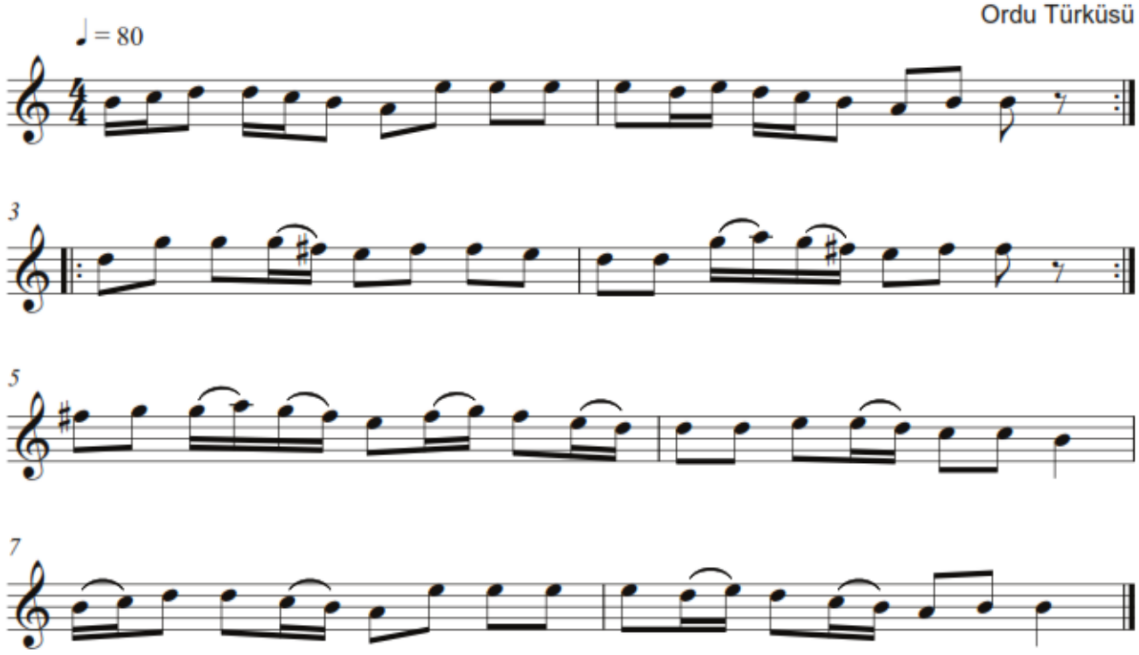
AY KIZ ADIN AMANDIR

Azerbaycan Türküsü

OY KEMENÇE KEMENÇE

Ordu Türküsü

GÜZELLER BEZENMİŞ TOYA GİDERLER

Erzurum Türküsü

PINAR BAŞTAN BULANIR

Çanakkale Türküsü

BİZİM EVDE ŞEKER LOKUM BADEM VAR

Konya Türküsü

PENCEREDEN TAŞ GELİR

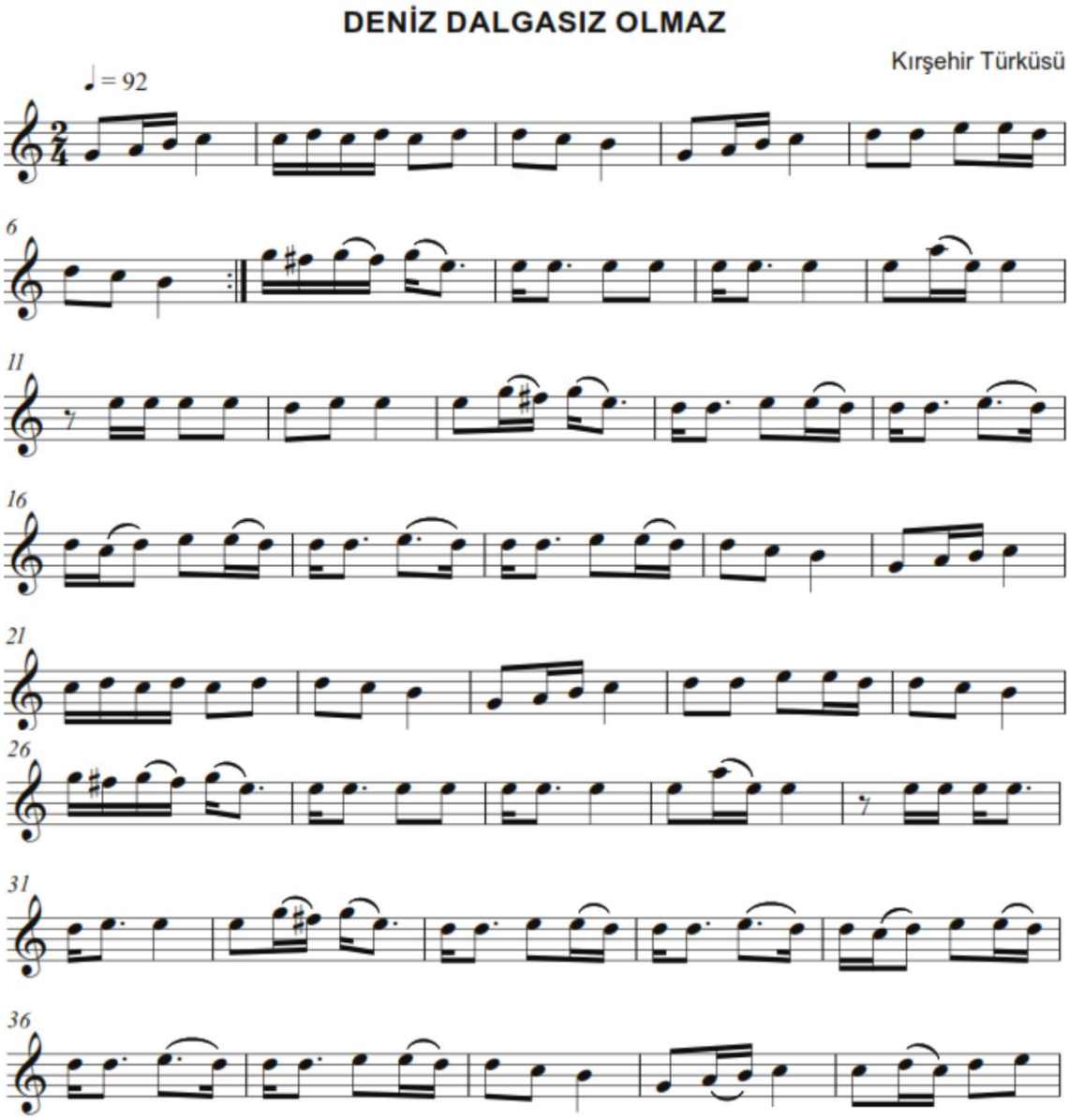
Kars Türküsü

KALALIYAM KALALI

Şanlıurfa Türküsü

Şekil 3.35: Segâh Makamında Uygulamalar 2.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 46-52).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Segâh Makamında Uygulamalar 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.2.' alt konusunda yer alan '10.2.1.2.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. PaŞmakçı, 'THM'de makam tam teŞekkül etmemiŞ olabilir ve TSM ses dizilerinin kaidesi dıŞına çıkabilir' diye ifade etmiŞtir (Emnalar, 1998: 552). Buradan yola çıkarak THM eserleri TSM makamlarının donanımlarını tam anlamıyla karŞılayamayabilir diye düŞünülmektedir. Bu konuyla ilgili bilgi notunun verilmesi önerilebilir.

PİŞEKÂR HAVASI

Anonim Oyun Havası

Yürük Semai ♪ = 112

YÜKSEL BARI

Ağrı Oyun Havası

SARHOŞ HALAYI

Erzincan Oyun Havası

HAVUZ BAŞININ GÜLLERİ

Erzincan Oyun Havası

ÜÇ TÜRKOĞLU

Konya Oyun Havası

SIÇRATMA

Kahramanmaraş Oyun Havası

KOÇERİ BAR HAVASI

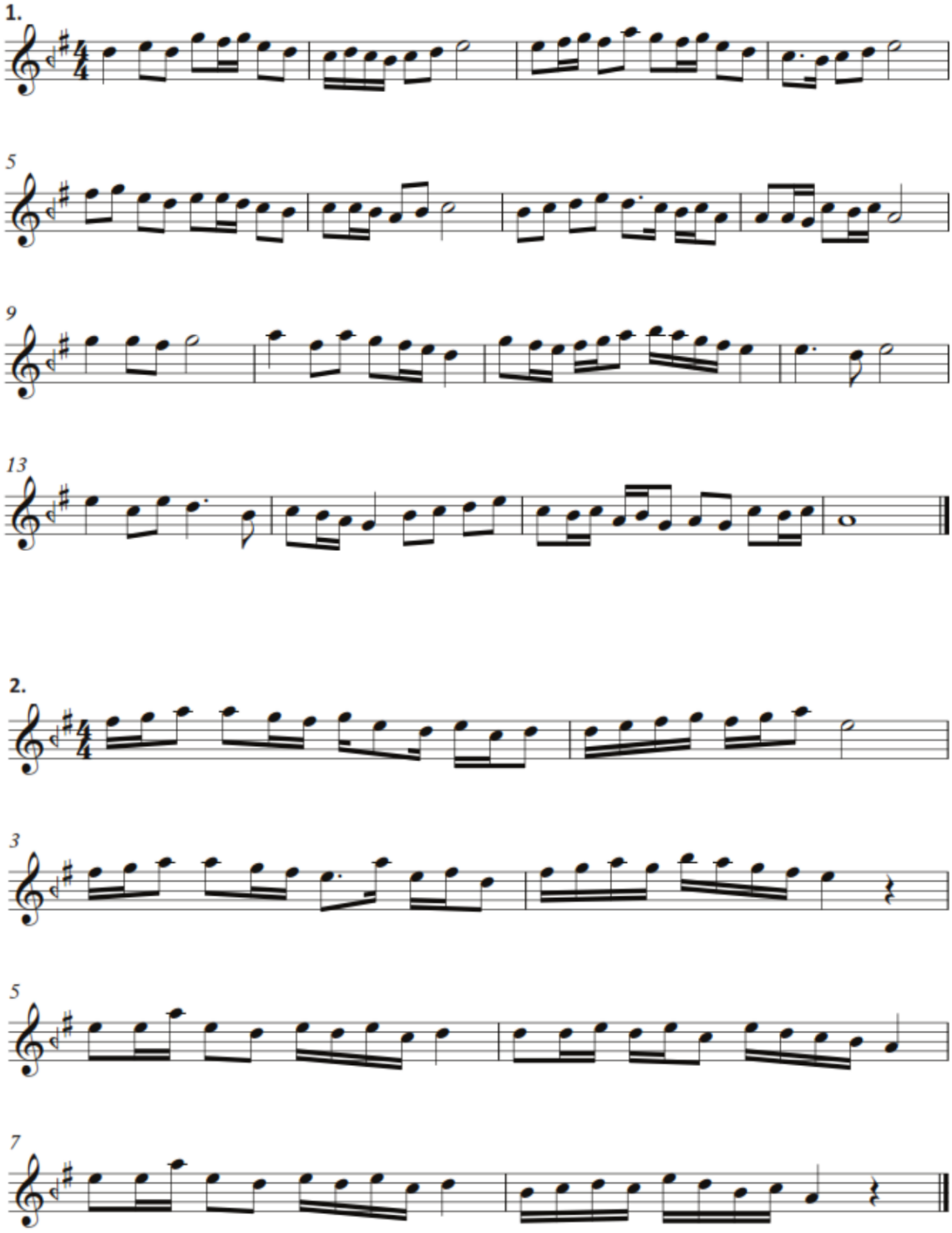
Erzurum Oyun Havası

Şekil 3.36: Segâh Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 53-57).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Segâh Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.2.' alt konusunda yer alan '10.2.1.2.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.
5
9
13
2.
3
5
7

3.

4.

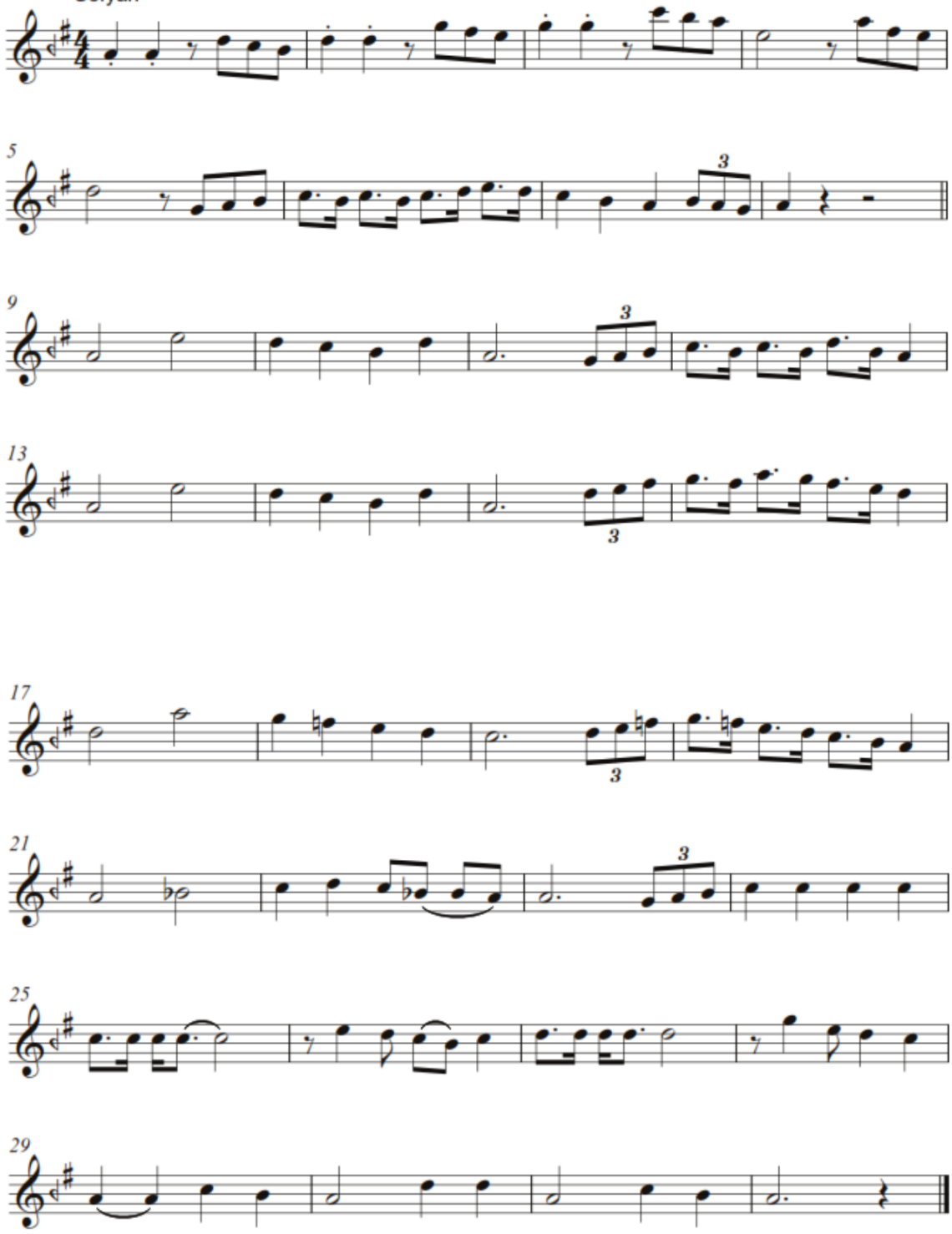
Şekil 3.37: Hüseyni Makamında Uygulamalar 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 58-60).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hüseyni Makamında Uygulamalar 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın'10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.3.' alt konusunda yer alan '10.2.1.3.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

SELİM HAN OLDU HÜNKÂR

Güfte ve Beste: Sadettin KAYNAK

Sofyan

ALİYEM

Söz ve Müzik: Erol SAYAN

23
25
27
29
1.
2.
32

34
36
38
40
42
1.
2.

KÂFİR OLSA DÎNE DÖNER

Beste: Alaeddin YAVAŞÇA
Güfte: Cemal SAFİ

AKTAŞ DİYE BELLEDİĞİM

Güney Doğu Türküsü

KAŞLARIN KARASINA

Sivas Türküsü

ALİ EFE

Balıkesir Türküsü

32
34
36
39
43
47
50
54
56
59
Son

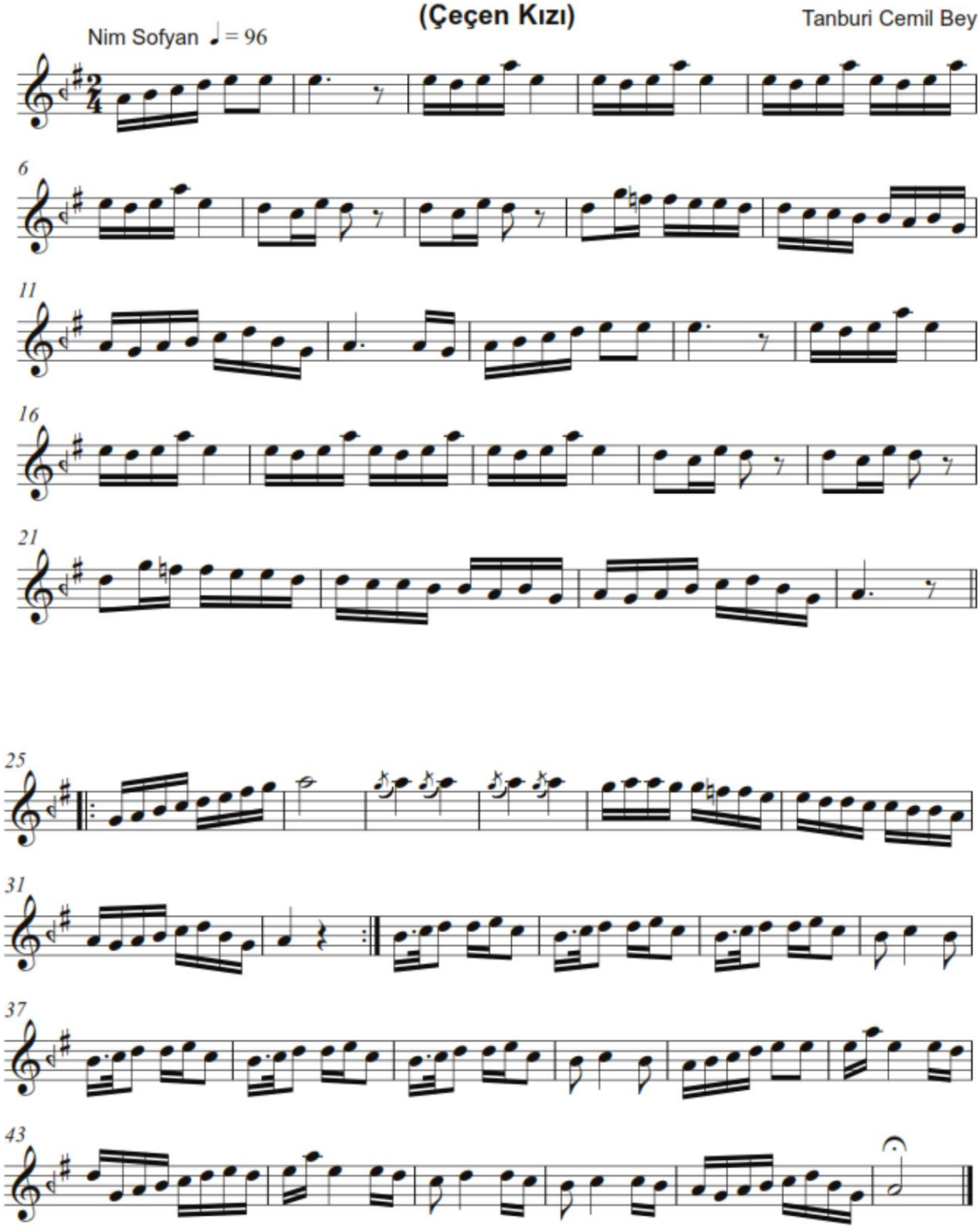

Şekil 3.38: Hüseyni Makamında Uygulamalar 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 61-68).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hüseyni Makamında Uygulamalar 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.3.' alt konusunda yer alan '10.2.1.3.2.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Etkinliğin baŞında 'Hüseyni Makamı'nda türküler seslendiriniz' ifadesi yer almakta fakat Şarkı formunda eserlere yer verildiği görülmektedir. Öte yandan türkü formundaki eserlerin hepsi Si ♭ notasını donanımında barındırmasına rağmen, verilen eserlerden bazıları Hüseyni Makam'ı özelliklerini tam anlamıyla taŞımamaktadır. TRT repertuvarı, incelenerek makamı tam anlamıyla karŞılayan eserlere yer verilmesi önerilebilir. Konu ile ilgili önerilen eserler ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz: Ek A1, eser no: 5-6, 269-270).

HÜSEYNİ OYUN HAVASI
(Çeçen Kızı)

Tanburi Cemil Bey

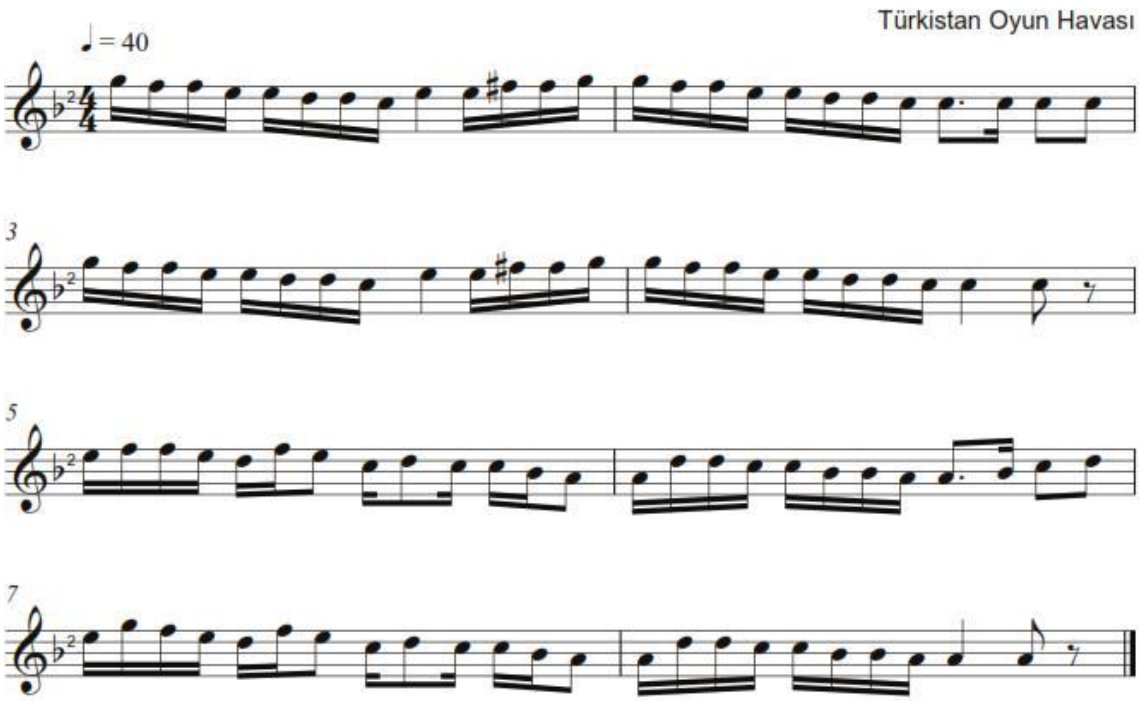
MENDİLLİ

Gaziantep Oyun Havası

YÜKSEK MİNARE

Türkistan Oyun Havası

GÜLİSTAN OYUN HAVASI

Ağrı Oyun Havası

KAMBER HAN

Türkistan Oyun Havası

ZİKİR HALAYI

Gaziantep Oyun Havası

17
19
22
24
27
29
31
1.
2.

URFA DİVAN AYAĞI

Şanlıurfa Oyun Havası

23
26
29
33
36
39
42

KIYILI HALAYI

Yozgat Oyun Havası

AĞIRLAMA

Erzurum Oyun Havası

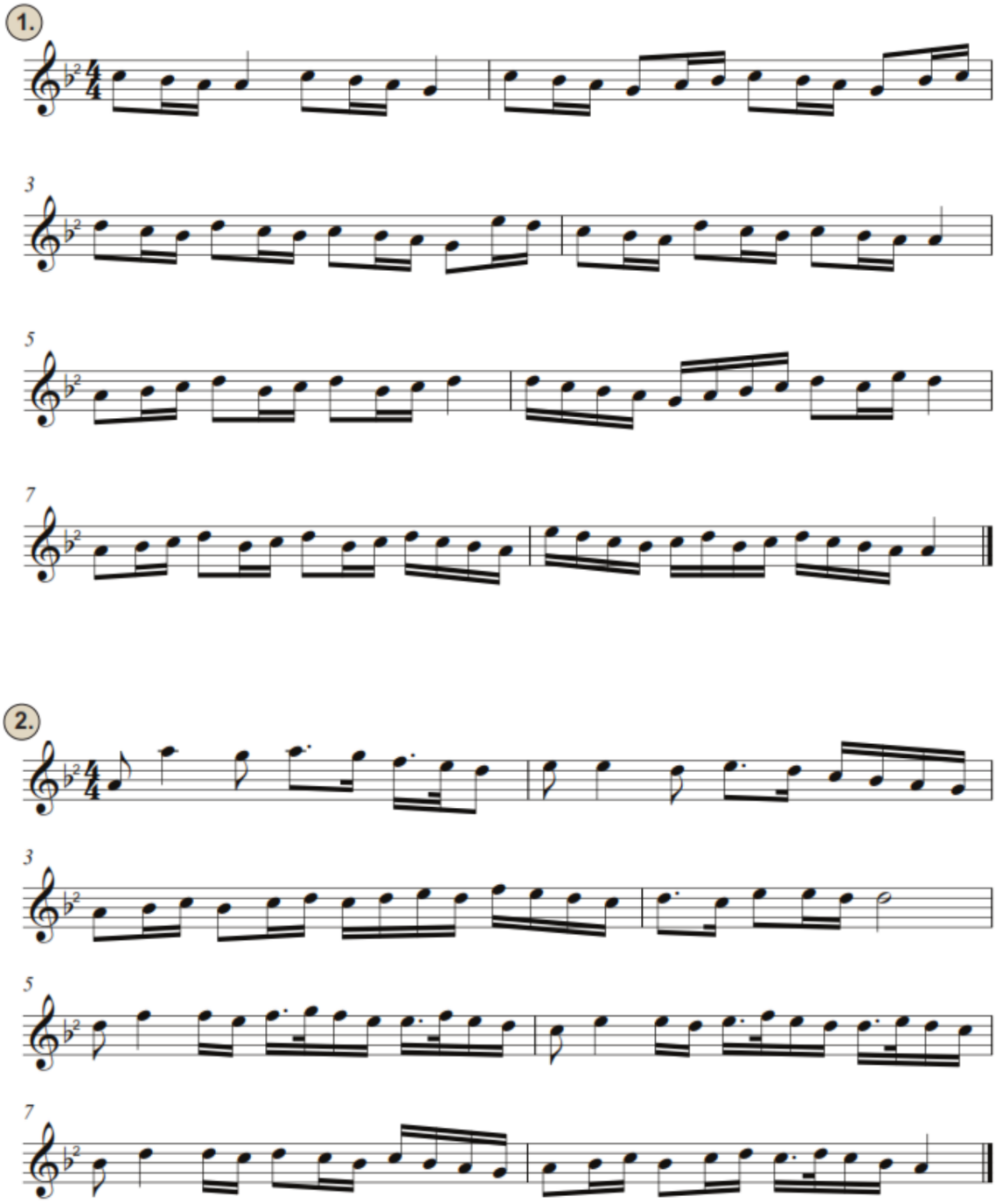

Şekil 3.39: Hüseyni Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 69-77).

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hüseyni Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '10.2.' ünitesinde yer alan '10.2.1.' konusunun '10.2.1.3.' alt konusunda yer alan '10.2.1.3.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

3.1.3. Etkinlik- Kazanım ÖrtüÇmesi 11. Sınıf Ders Kitabı

Şekil 3.40: UĢĢak Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 15).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki UĢĢak Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.1.' alt konusunda yer alan '11.1.1.1.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. Fakat makam öğretiminde sistematikliğin dıŞına çıkıldığı görülmektedir. 'UĢĢak Makam'ı yerinde UĢĢak dörtlüsüne, Neva'da Buselik beŞlisinin eklenmesiyle oluŞur. Hüseyni Makam'ı ise yerinde Hüseyni beŞlisine Hüseyni'de UĢĢak dörtlüsünün eklenmesiyle oluŞur' (Emnalar, 1998: 536). Buradan yola çıkarak UĢĢak Makamı'nın Hüseyni Makamı'ndan önce öğretilmesi, öğrencinin öğrenme sürecinde olumlu etki yaratabileceği düŞünülmektedir.

UŞŞAK OYUN HAVASI

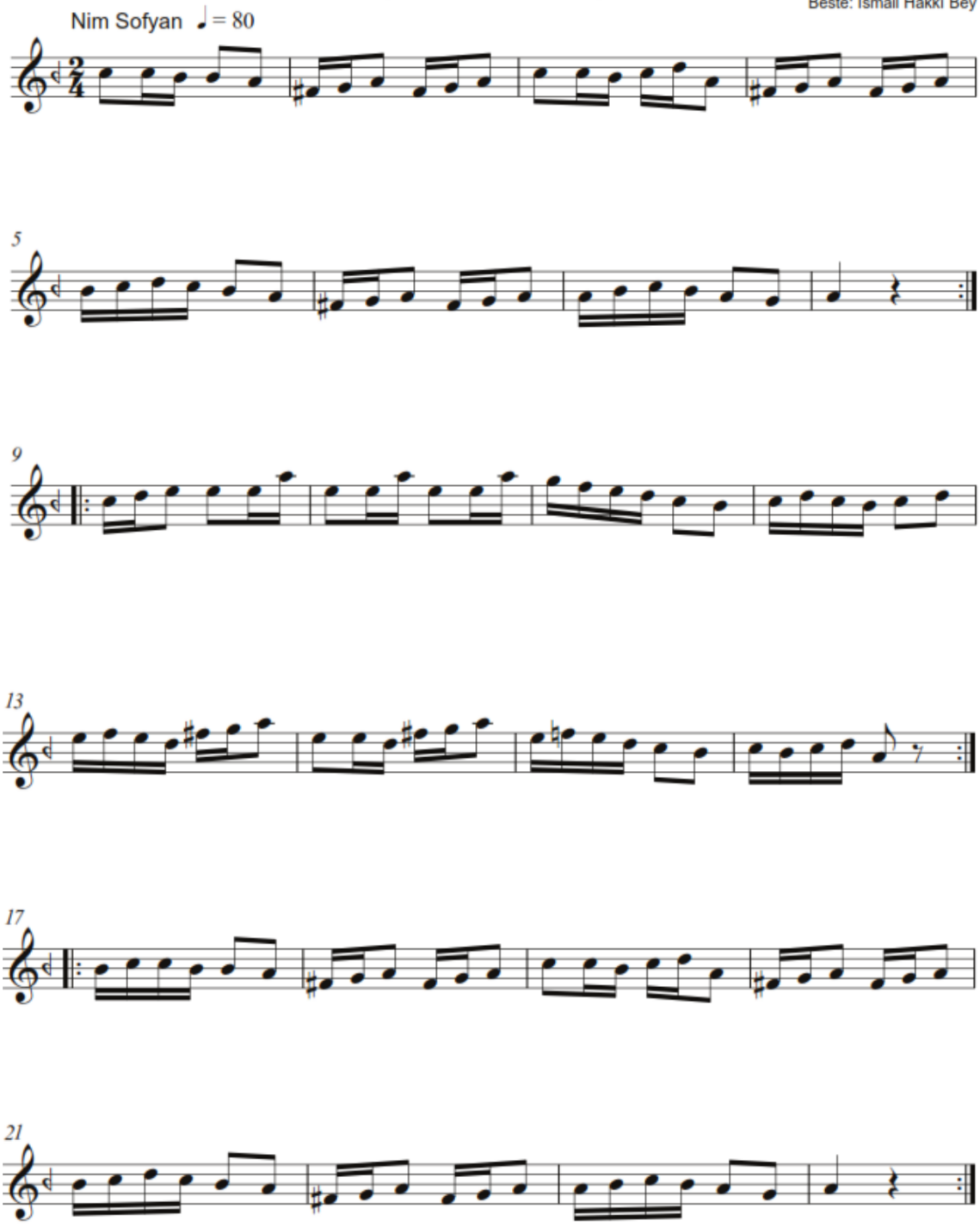
Beste: Şükrü TUNAR

Nim Sofyan

UŞŞAK OYUN HAVASI
(Anadolu Havası)

Beste: İsmail Hakkı Bey

UŞŞAK OYUN HAVASI
(Selanik)

Beste: H. Aslan HEPGÜR

Devri Hindi

BAHRİYE ÇİFTETELLİSİ

Beste: İbrahim Efendi

UŞŞAK OYUN HAVASI

Beste: Şükrü TUNAR

6
9
Son
13
15
17
20
22
24

UŞŞAK OYUN HAVASI
(Raksan Faslı Laleden)

Beste: İsmail Hakkı Bey

Şekil 3.41: UÇak Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 17-22).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki UÇak Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.1.' alt konusunda yer alan '11.1.1.1.2.' kazanımı ile örtüÇtüğü tespit edilmiÇtir.

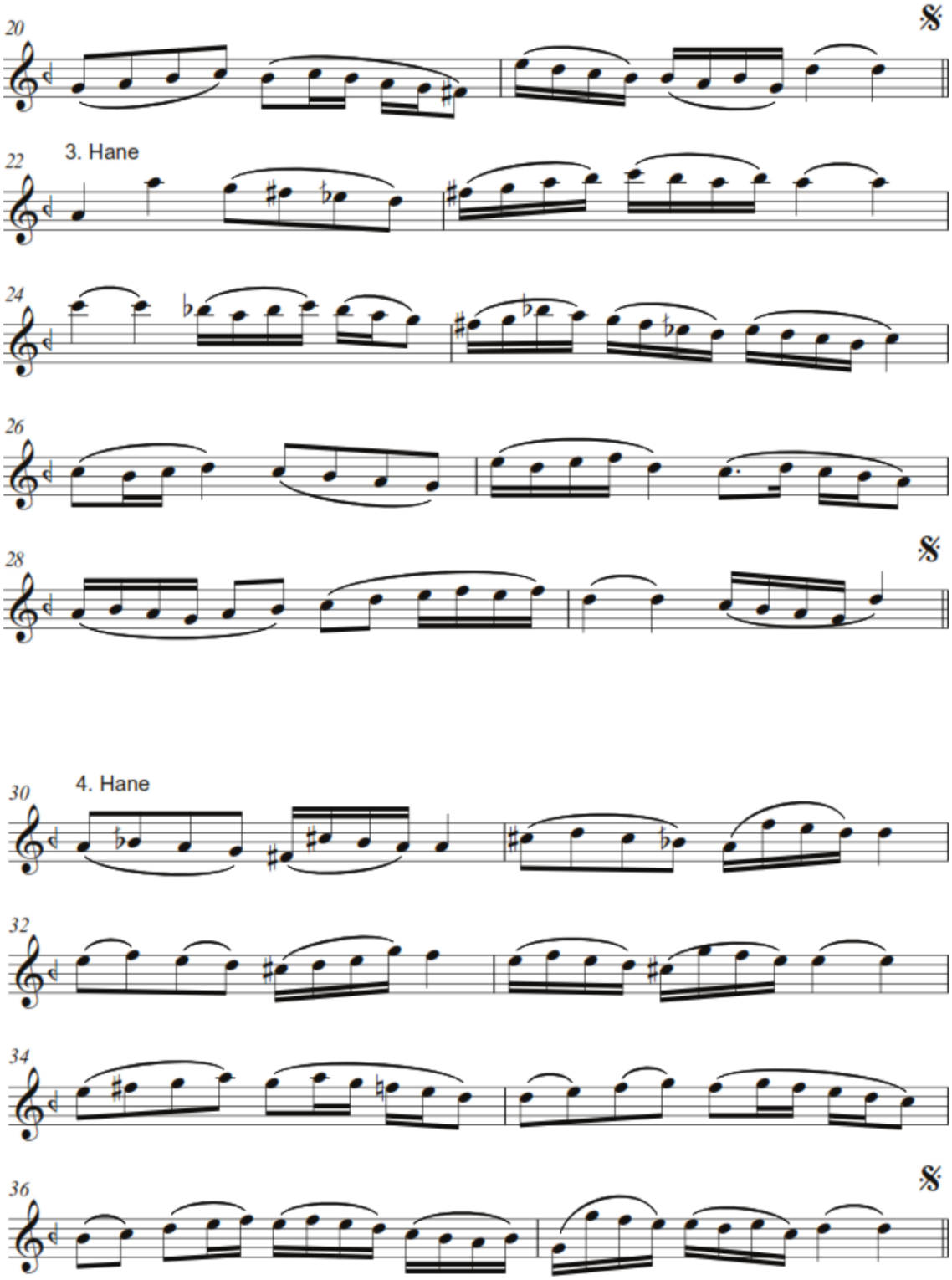
UŞŞAK MEDHAL

Sofyan ♩ = 80

Beste: Aydın ORAN

1. Hane

20
3. Hane
22
24
26
28
4. Hane
30
32
34
36

UŞŞAK SAZ SEMAİSİ

Aksak Semai ♪ = 112

Beste: Neyzen Aziz Dede

1. Hane

UŞŞAK SAZ SEMAİSİ

Aksak Semai

Beste: Nikolaki

1. Hane

ġekil 3.42: UĢĢak Makamında Uygulamalar 6.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 36-39).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki UĢĢak Makamında Uygulamalar 6.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.1.' alt konusunda yer alan '11.1.1.1.3.' kazanımı ile örtüĢmediği tespit edilmiĢtir. TSM' de basit, Ģed ve bileĢik makamların içeriğine bakıldığında, uĢĢak kürdi diye bir makamın olmadığı görülmektedir. Verilen eserlerin UĢĢak Makamı'na ait olduğu tespit edilmiĢtir. Bu nedenle uĢĢak kürdi makamı ifadesinin UĢĢak Makam'ı olarak düzeltilmesi gerektiği düĢünülmektedir.

Şekil 3.43: Hicaz Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 47).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hicaz Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.2.' alt konusunda yer alan '11.1.1.2.1.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Hicaz Makam'ının bünyesinde bulunan ses değiŞtirici iŞaretlerin, verilen etütlerin donanımında olmadığı görülmüŞtür. Bu durumun öğrencinin algı düzeyinde karıŞıklığa yol açabileceği düŞünülmektedir. Öte yandan makamların öğrenci tarafından özümsenmesi için, etütlerin basitten karmaŞığa doğru, sistematik bir Şekilde yazılması önerilebilir. Önerilen etütler ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz: Ek A1, etüt no: 9, 271).

HİCAZ OYUN HAVASI

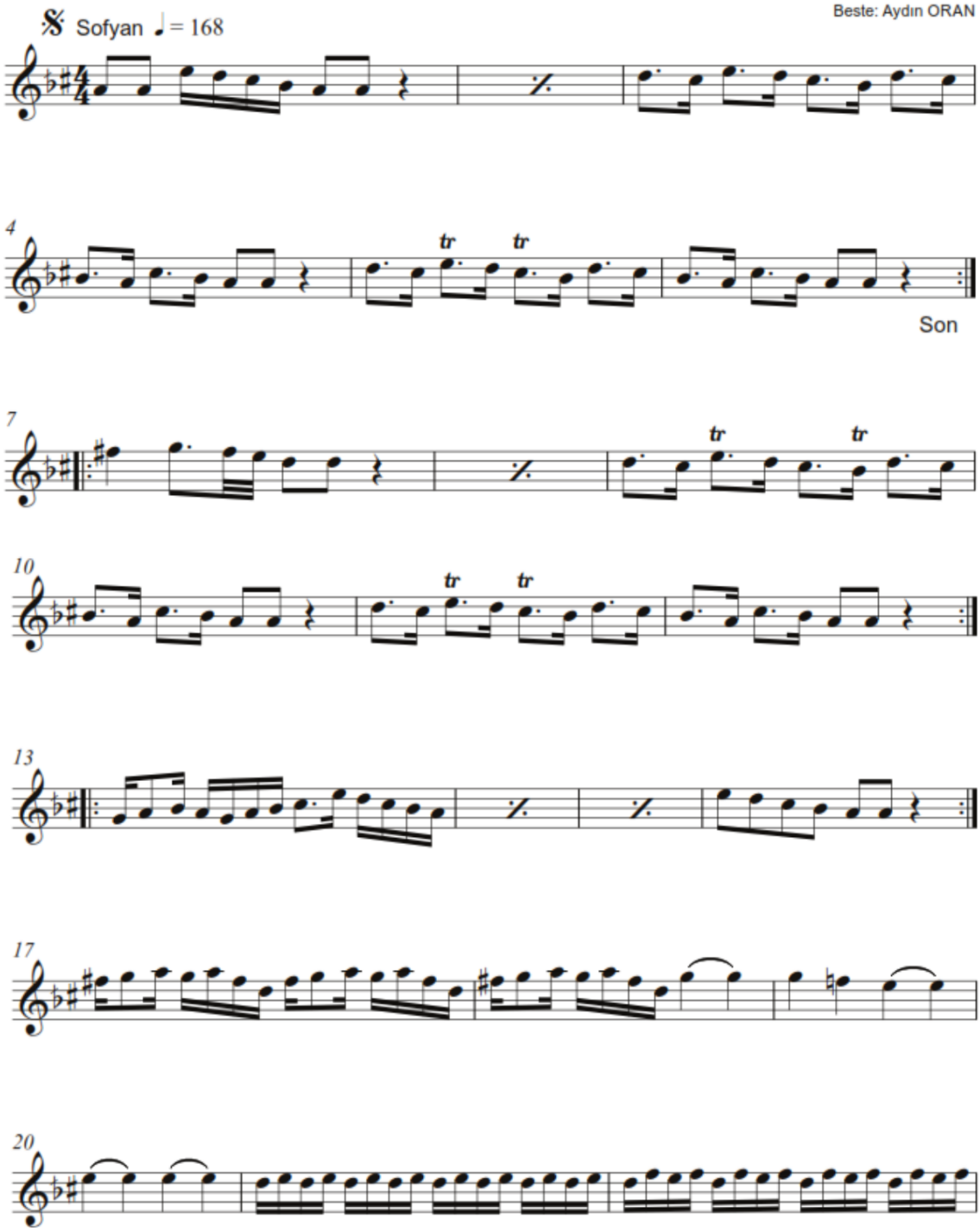
Beste: Şükrü TUNAR

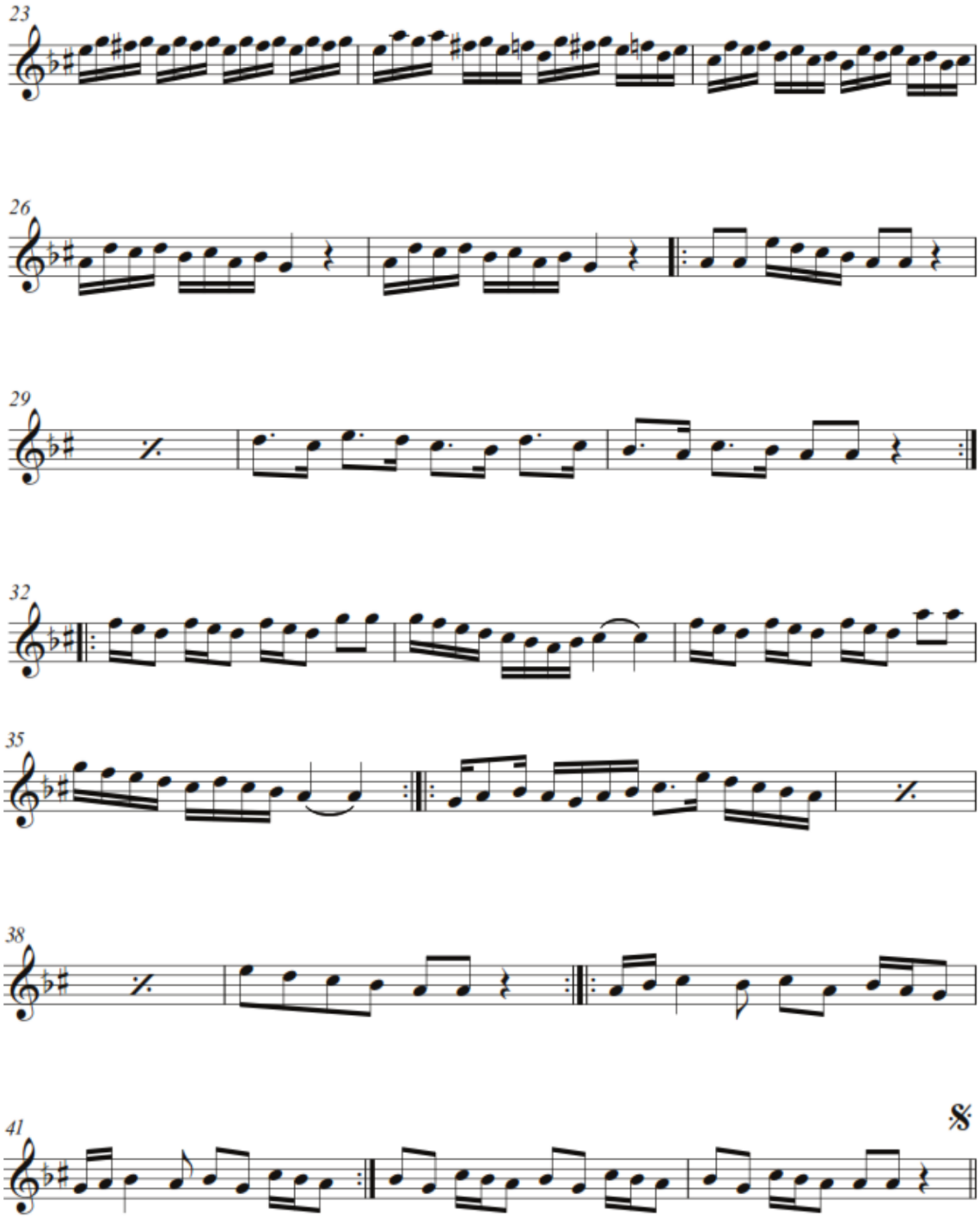

34
♩ = 78
38
1.
42
2.
A Tempo
46
50
54
58
62

HİCAZ OYUN HAVASI

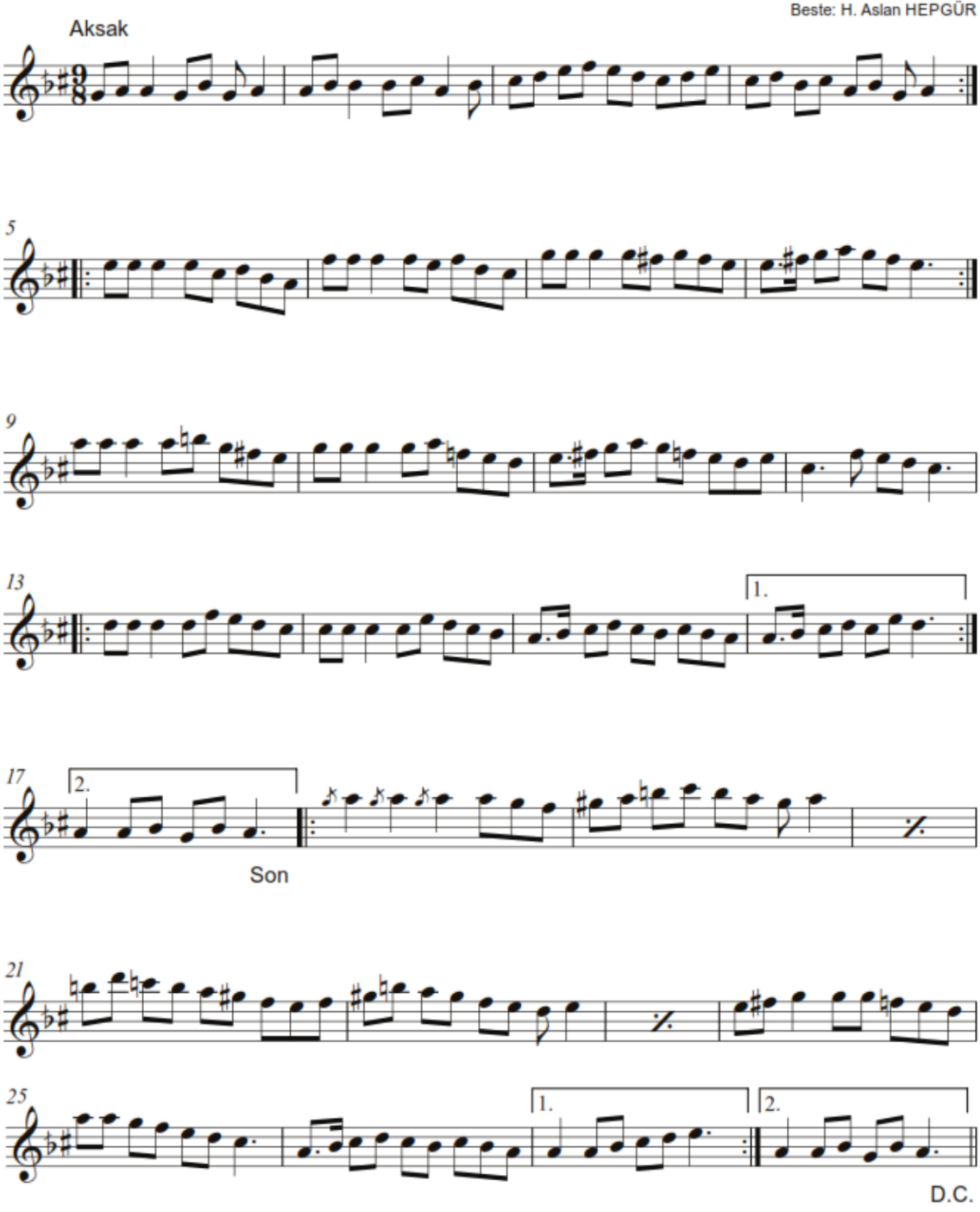
Beste: Aydın ORAN

23
26
29
32
35
38
41

HİCAZ OYUN HAVASI

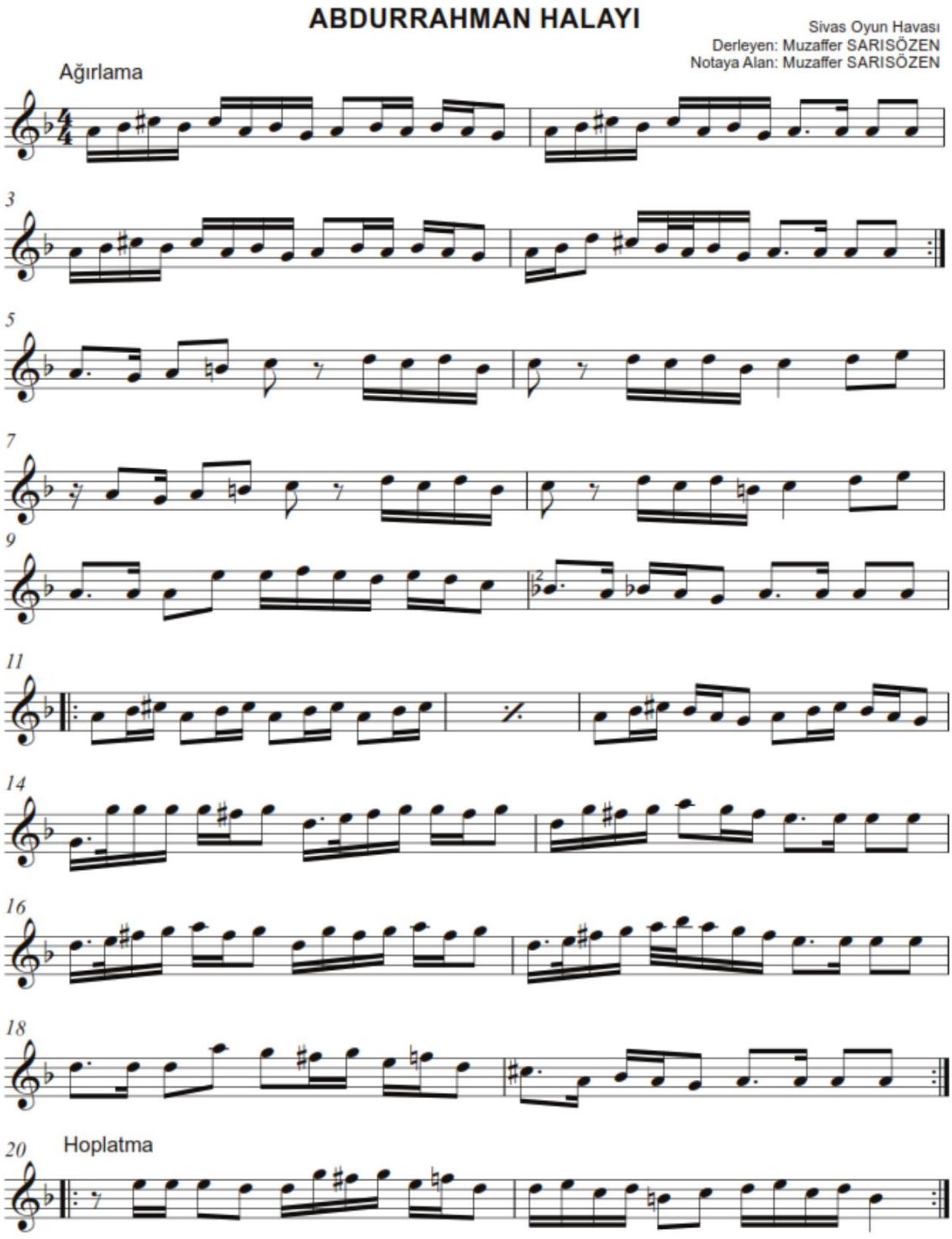
Beste: H. Aslan HEPGÜR

BURSA ROMAN HAVASI

Beste: H. Aslan HEPGÜR

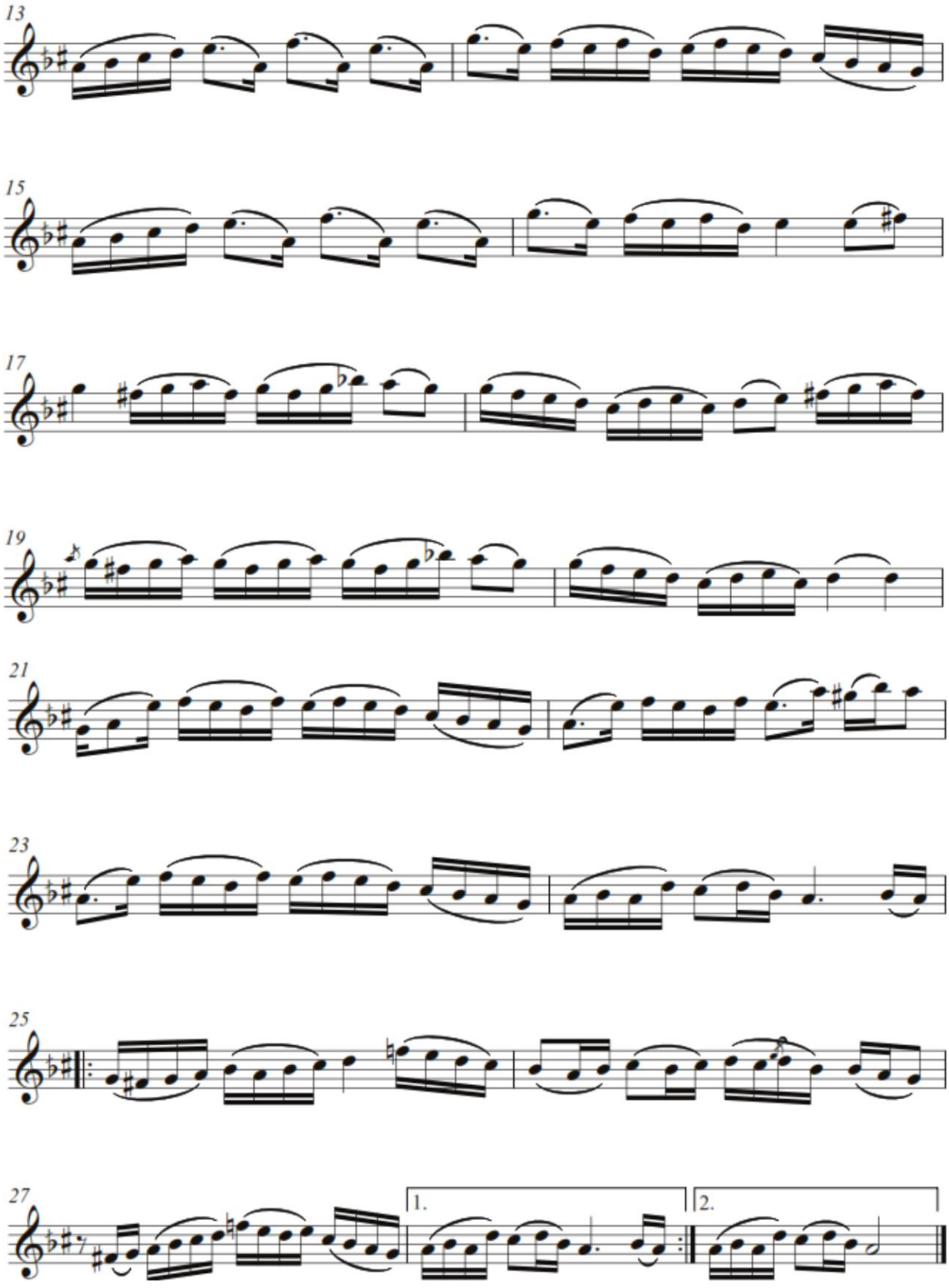
Şekil 3.44: Hicaz Makamında Uygulamalar 2.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 48-53).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hicaz Makamında Uygulamalar 2.Etkinliği Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.2.' alt konusunda yer alan '11.1.1.2.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

HİCAZ SİRTO

Beste: Sultan Aziz

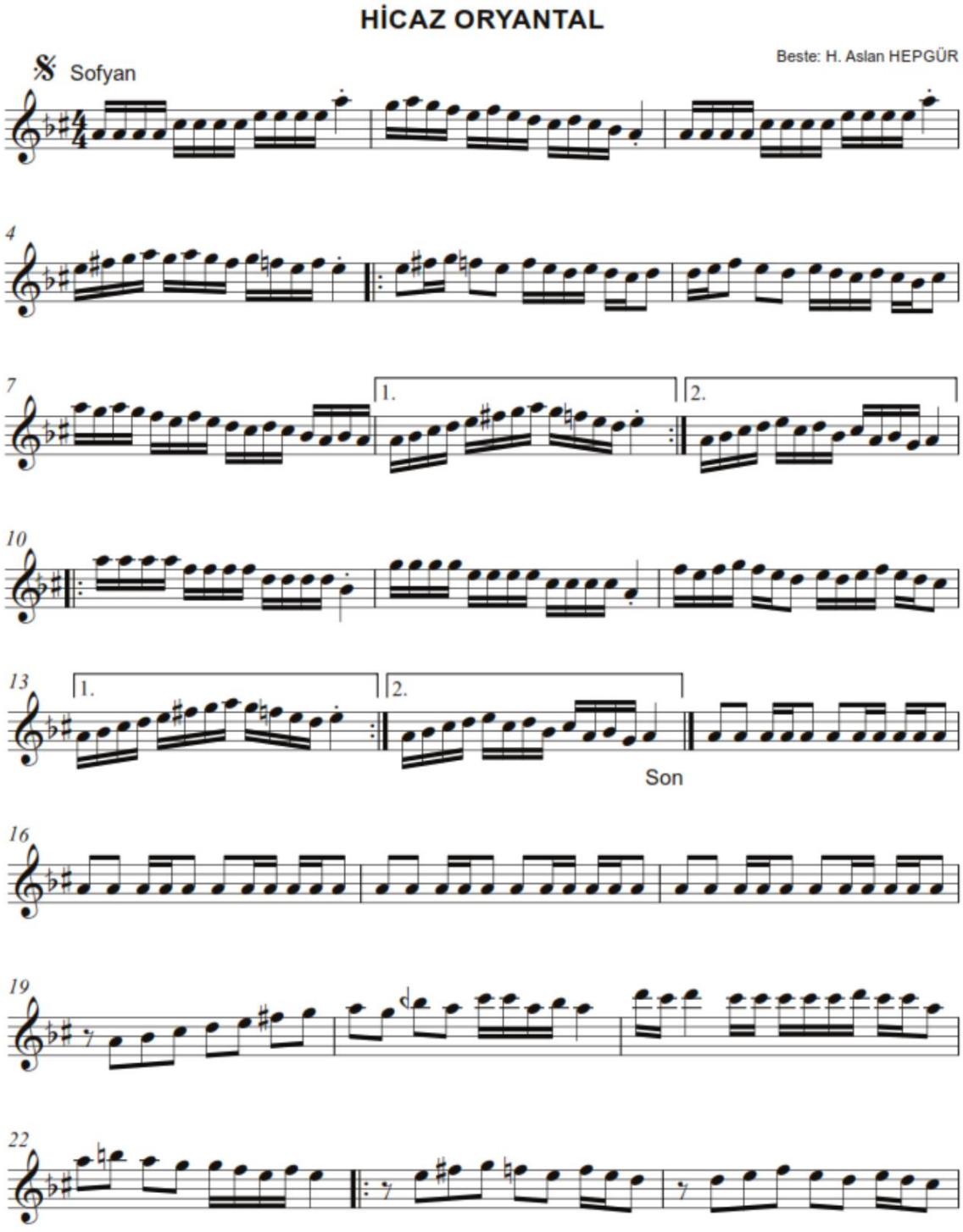

13
15
17
19
21
23
25
27
1.
2.

HİCAZ MANDIRA

Beste: Anonim

37
41
47
51
55
59
63
67

Şekil 3.45: Hicaz Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 68-72).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hicaz Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.2.' alt konusunda yer alan '11.1.1.2.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.
3
5
7
2.
3
5
7

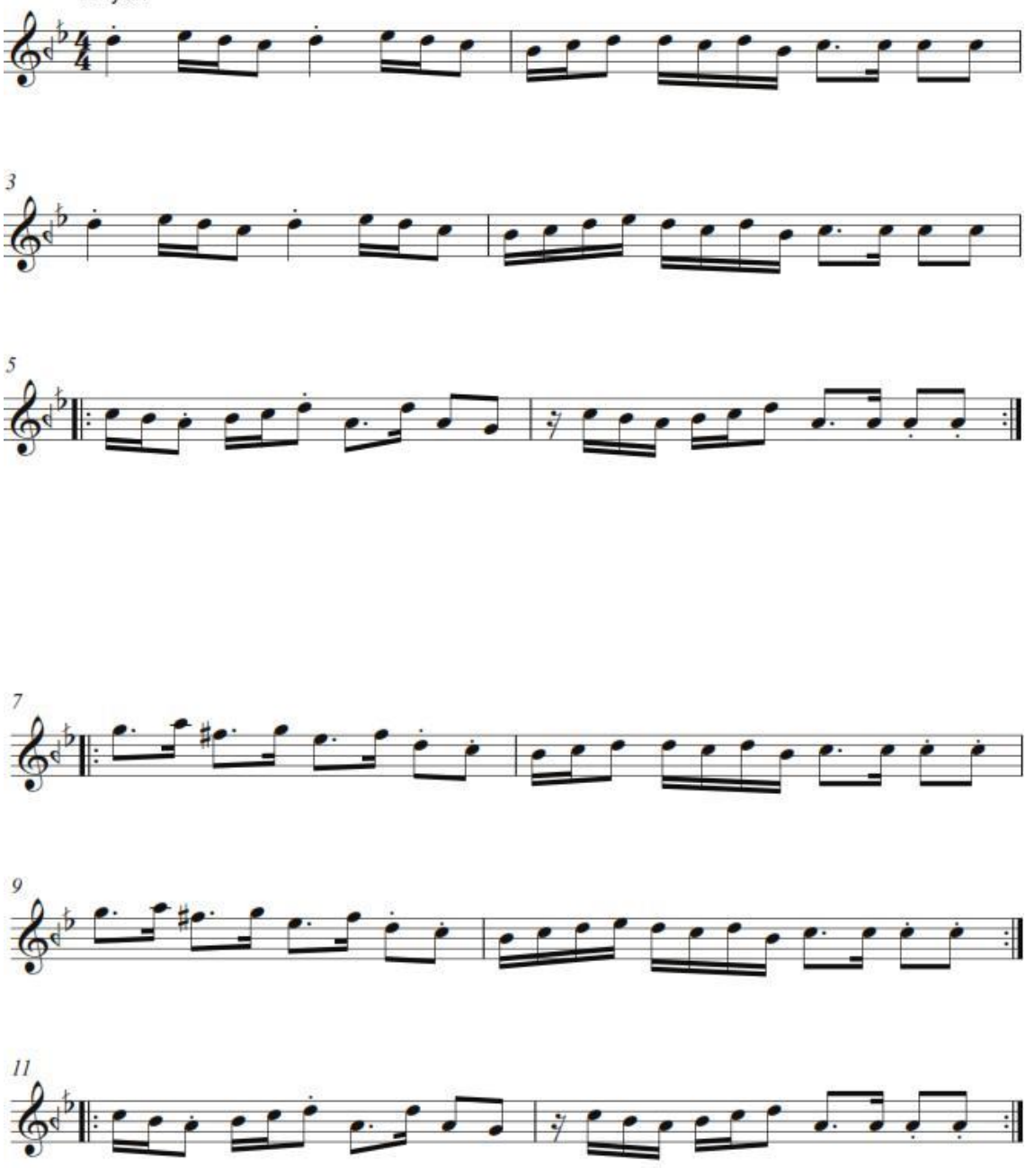
Şekil 3.46: Karcığar Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 86-87).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Karcığar Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.3.' alt konusunda yer alan '11.1.1.3.1.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Kitapta gösterilen Karcığar Makam'ı dizisindeki ses değiŞtirici iŞaretler ile etütlerde verilen ses değiŞtirici iŞaretler çeliŞmektedir. Bu durumun öğrencinin kafasında karıŞıklığa yol açmaması adına, daha önceki kazanımlarda da belirtildiği gibi, THM eserlerinin, TSM makam dizilerini tam anlamıyla karŞılayamadığını belirten bilgi notlarına yer verilmesi gerektiği düŞünülmektedir. Öte yandan daha önceki kazanımlarda, makamın bünyesinde barındırdığı, değiŞtirici iŞaretlerin donanımda yer almadığı, eser içerisinde belirtildiği fark edilmiŞtir. Karcığar Makam'ı etütlerinde ise, ses değiŞtirici iŞaretlerin donanımda yer aldığı görülmektedir. Bu durumun, öğretimin tutarlılığı ve sistematikliği açısından, düzeltilmesi önerilebilir.

ÜÇ AYAK

Elazığ Oyun Havası
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya Alan: Muzaffer SARISÖZEN

Sofyan

KARCIĞAR OYUN HAVASI

Beste: Ali Fuat AYDIN

KARCIĞAR OYUN HAVASI
(Dostluğa Çağrı)

Beste: Arif GÜLFİDAN

OYUN HAVASI

Beste: H. Aslan HEPGÜR

KÖÇEK OYUN HAVASI

Beste: H. Aslan HEPGÜR

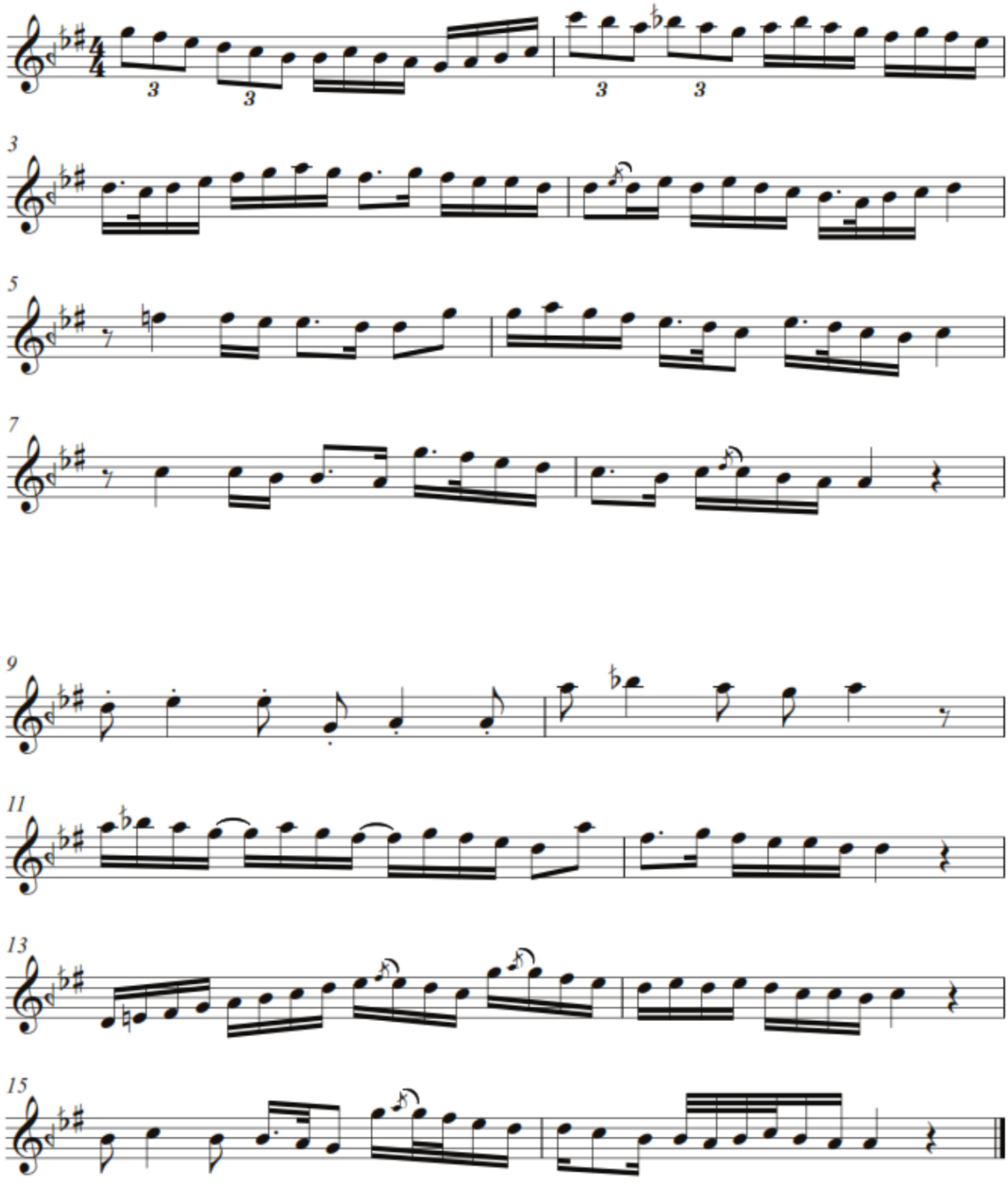

ğekil 3.47: Karciğar Makamında Uygulamalar 2.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 88-92).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Karcığar Makamında Uygulamalar 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.3.' alt konusunda yer alan '11.1.1.3.2. Karcığar makamında oyun havası seslendirir' kazanımı ile örtüĢtüğü tespit edilmiĢtir.

KARCIĞAR MEDHAL

Beste: Dr. Alâeddin YAVAŞÇA

KARCIĞAR SAZ SEMAİSİ

Aksak Semai ♪ = 140

Beste: Farabi

KARCIĞAR SAZ SEMAİSİ

Aksak Semai ♪ = 120

Beste: Kanuni Ömer Efendi

1. Hane

3

5 Teslim

7

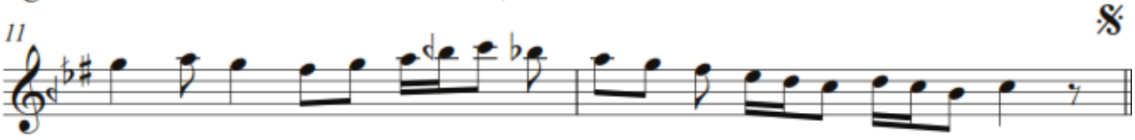

Son

9 2. Hane

11

13 3. Hane

15

17 4. Hane Yürük Semai

21

KARCIĞAR SİRTO

Beste: S. Eyyubi IŞIKSAL

KARCIĞAR SİRTO

Nim Sofyan

Beste: Turan YALÇIN

1. Hane

Şekil 3.48: Karcığar Makamında Uygulamalar 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 106-112).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Karcığar Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.1.' ünitesinde yer alan '11.1.1.' konusunun '11.1.1.3.' alt konusunda yer alan '11.1.1.3.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

Şekil 3.49: Alt Ses Alanında Uygulamalar 1.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 114-115).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Alt Ses Alanında Uygulamalar 1.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.2.' ünitesinde yer alan '11.2.1.' konusunun '11.2.1.1.' alt konusunda yer alan '11.2.1.1.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

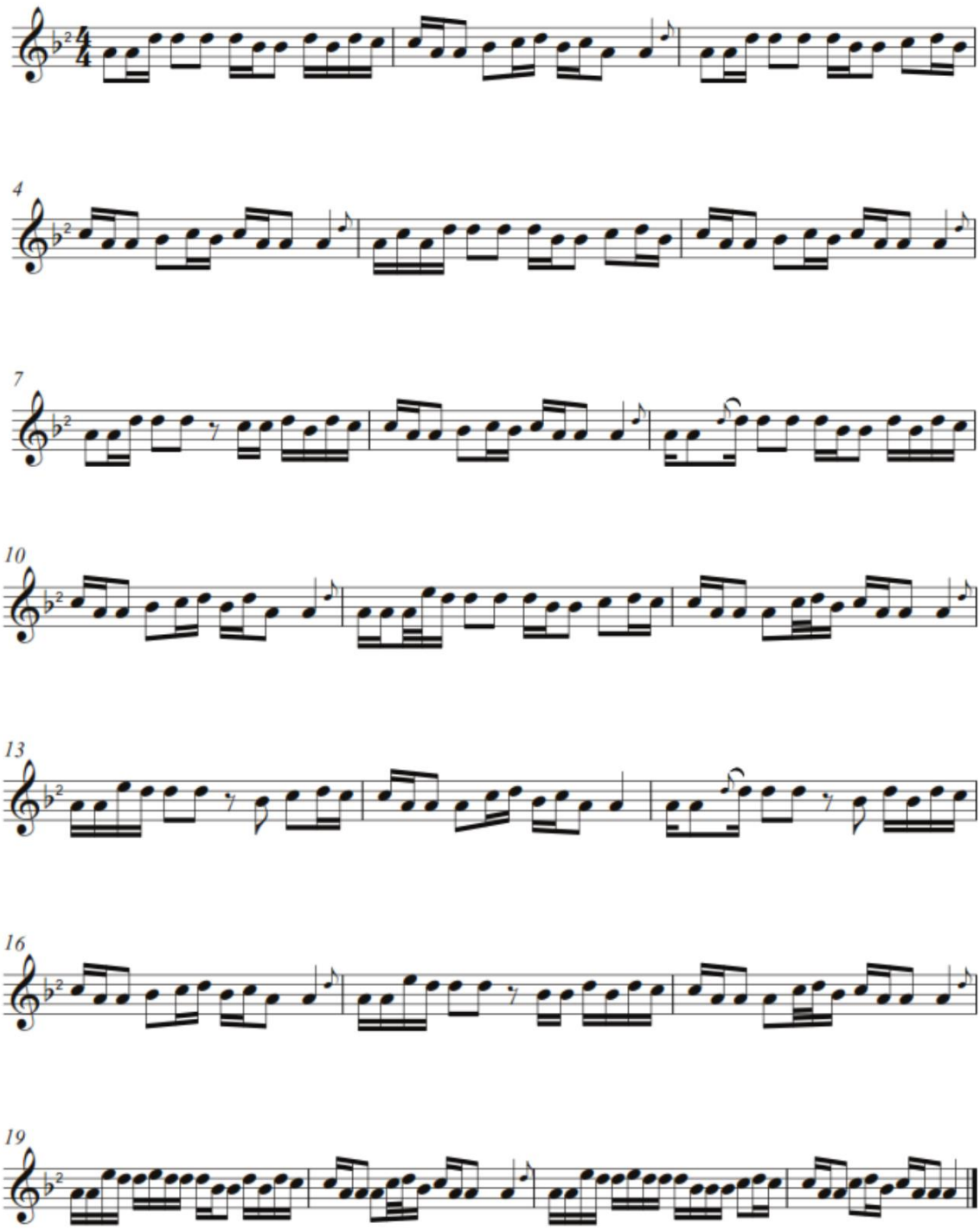
DOKUZLU

Gaziantep Oyun Havası
Derleyen: Mehmet ÖZBEK
Notaya Alan: Mehmet ÖZBEK

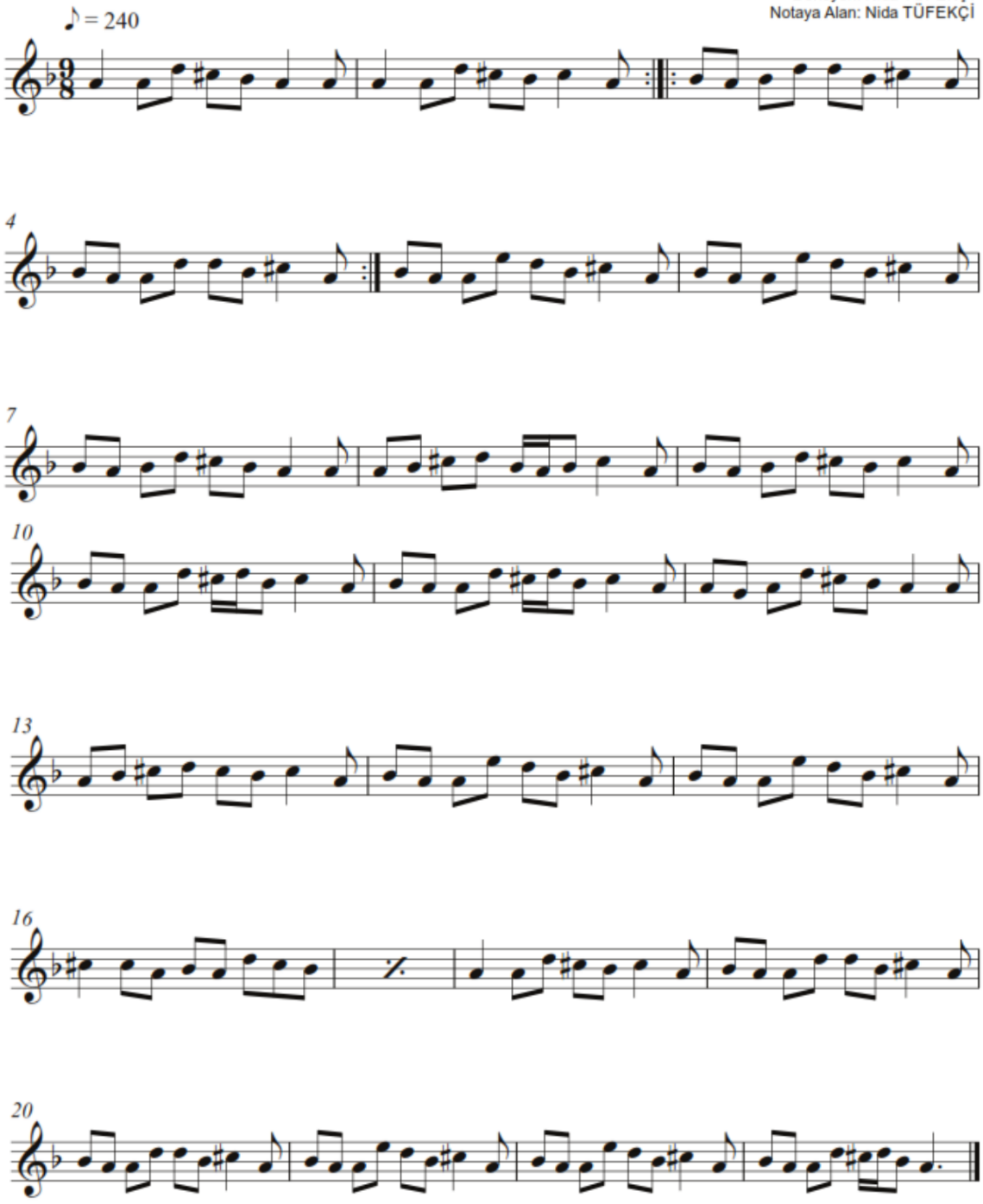
SİNEM DERESİ

Diyarbakır Oyun Havası
Derleyen: TRT
Notaya Alan: Bayram ŞENGÜL

BOLU KARŞILAMASI

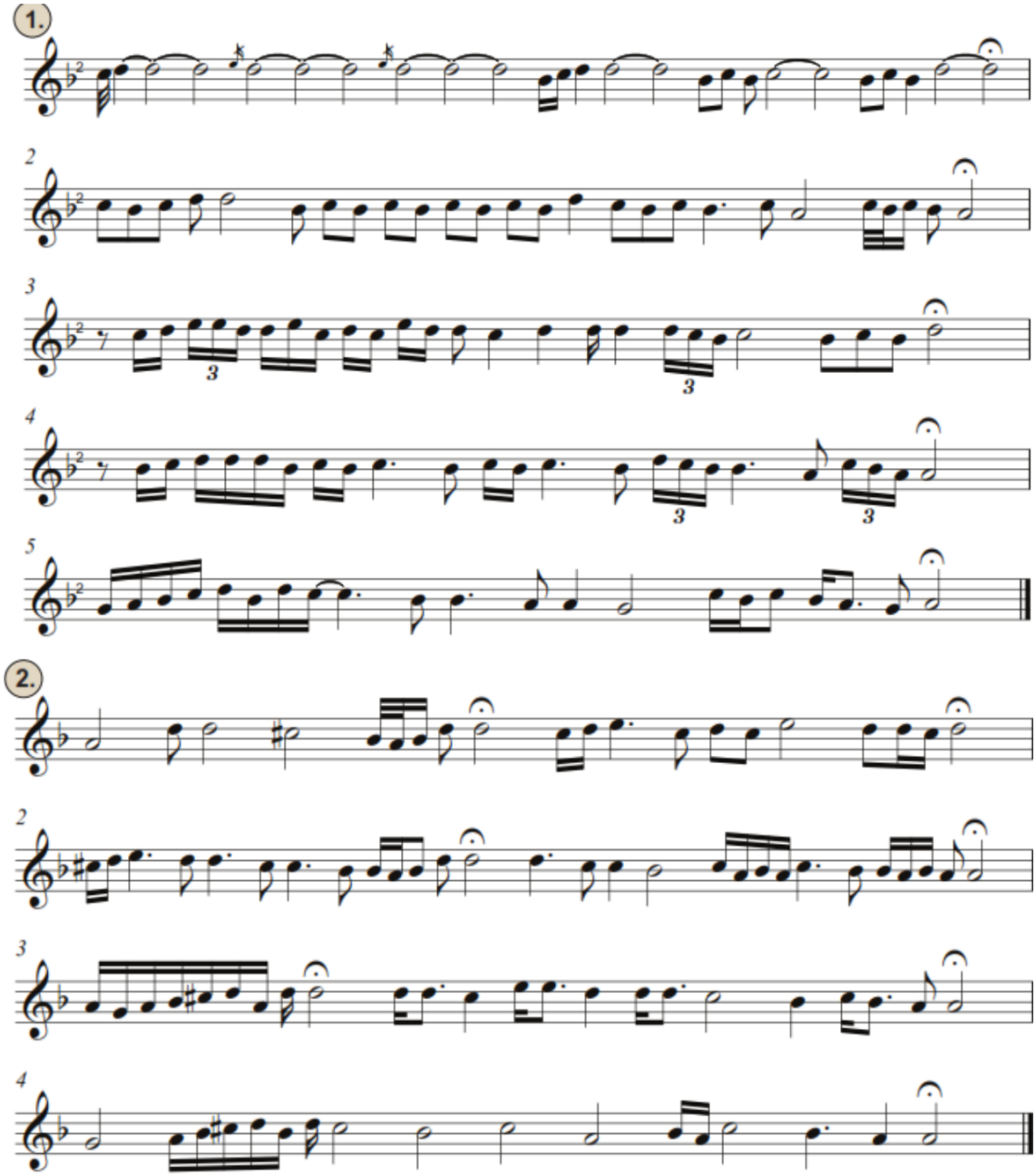
Bolu Oyun Havası
Derleyen: Nida TÜFEKÇİ
Notaya Alan: Nida TÜFEKÇİ

Şekil 3.50: Alt Ses Alanında Uygulamalar 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 116-119).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Alt Ses Alanında Uygulamalar 2.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.2.' ünitesinde yer alan '11.2.1.' konusunun '11.2.1.1.' alt konusunda yer alan '11.2.1.1.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

Şekil 3.51: Alt Ses Alanında Uygulamalar 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 123).

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Alt Ses Alanında Uygulamalar 3.Etkinliği, Öğretim Programı'nın '11.2.' ünitesinde yer alan '11.2.1.' konusunun '11.2.1.1.' alt konusunda yer alan '11.2.1.1.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

3.1.4. Etkinlik- Kazanım ÖrtüÇmesi 12. Sınıf Ders Kitabı

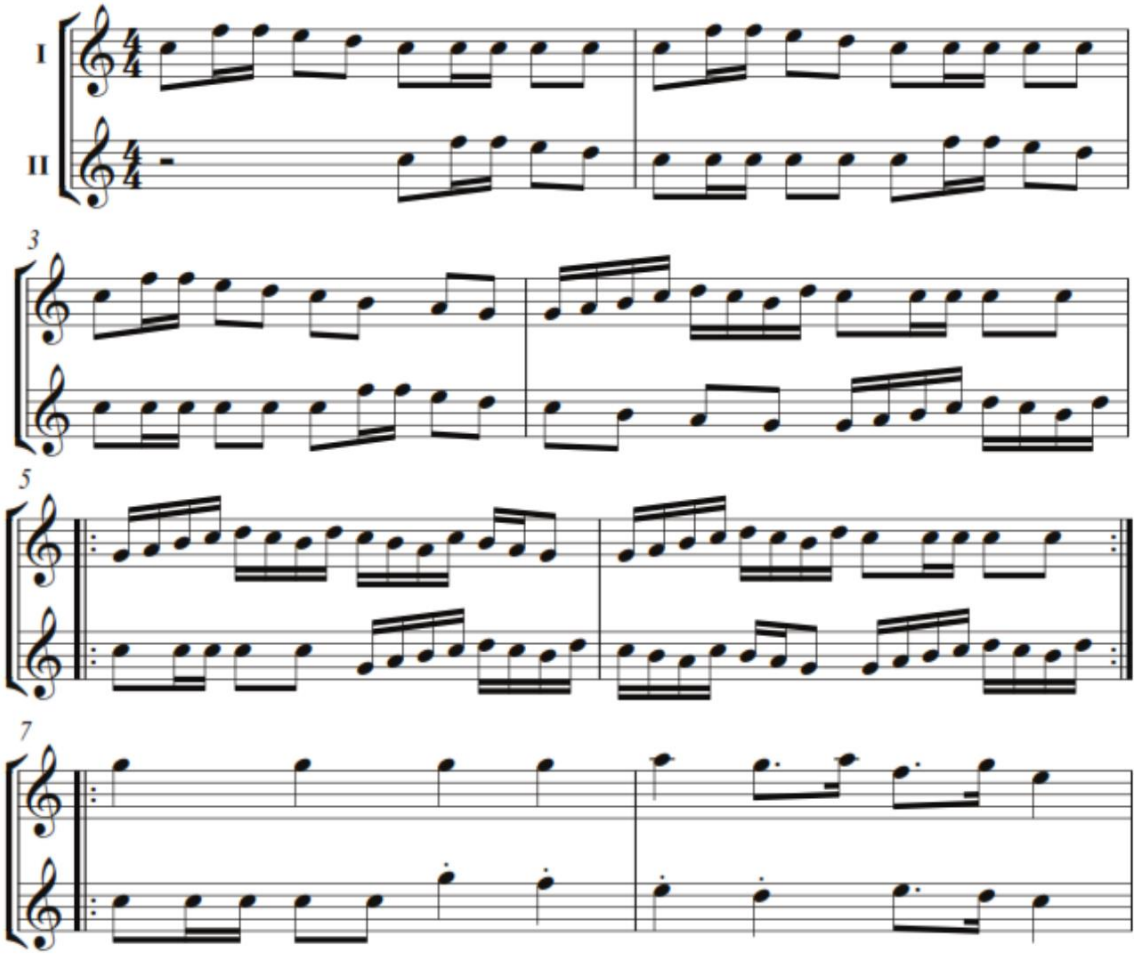
ARKADAŞLIK

Alman Ezgisi
Düzenleme: Akif SAYDAM

SİN SİN
(Bünyan)

Halk Türküsü
Düzenleme: Erdal TUĞCULAR

Şekil 3.52: Kaval Çalgısına Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 1 ve 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 13-16).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kaval Çalgısına Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuar Uygulamaları 1 ve 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın' '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.1.' konusunun '12.1.1.1.' alt konusunda yer alan '12.1.1.1.1. İki kaval için düzenlenmiş majör dizilerde çok sesli basit ezgileri seslendirir' kazanımı ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

DEĞİRMEN

İngiliz Halk Ezgisi
Düzenleme: Aydın İLİK

ATIMI BAĞLADIM

♩ = 100

Halk Türküsü
Düzenleme: Halil Bedii YÖNETKEN

KIRLARA DOĞRU

♩ = 112

Beste: Ziya AYDINTAN

Şekil 3.53: Kaval Çalgısı İçin Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 17-22).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kaval Çalgısı İçin Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuar Uygulamaları 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.1.' konusunun '12.1.1.1.' alt konusunda yer alan '12.1.1.1.2.' kazanımı ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

KUŞBURNU
(Akdağmadeni)

Halk Türküsü
Düzenleme: Erdal TUĞCULAR

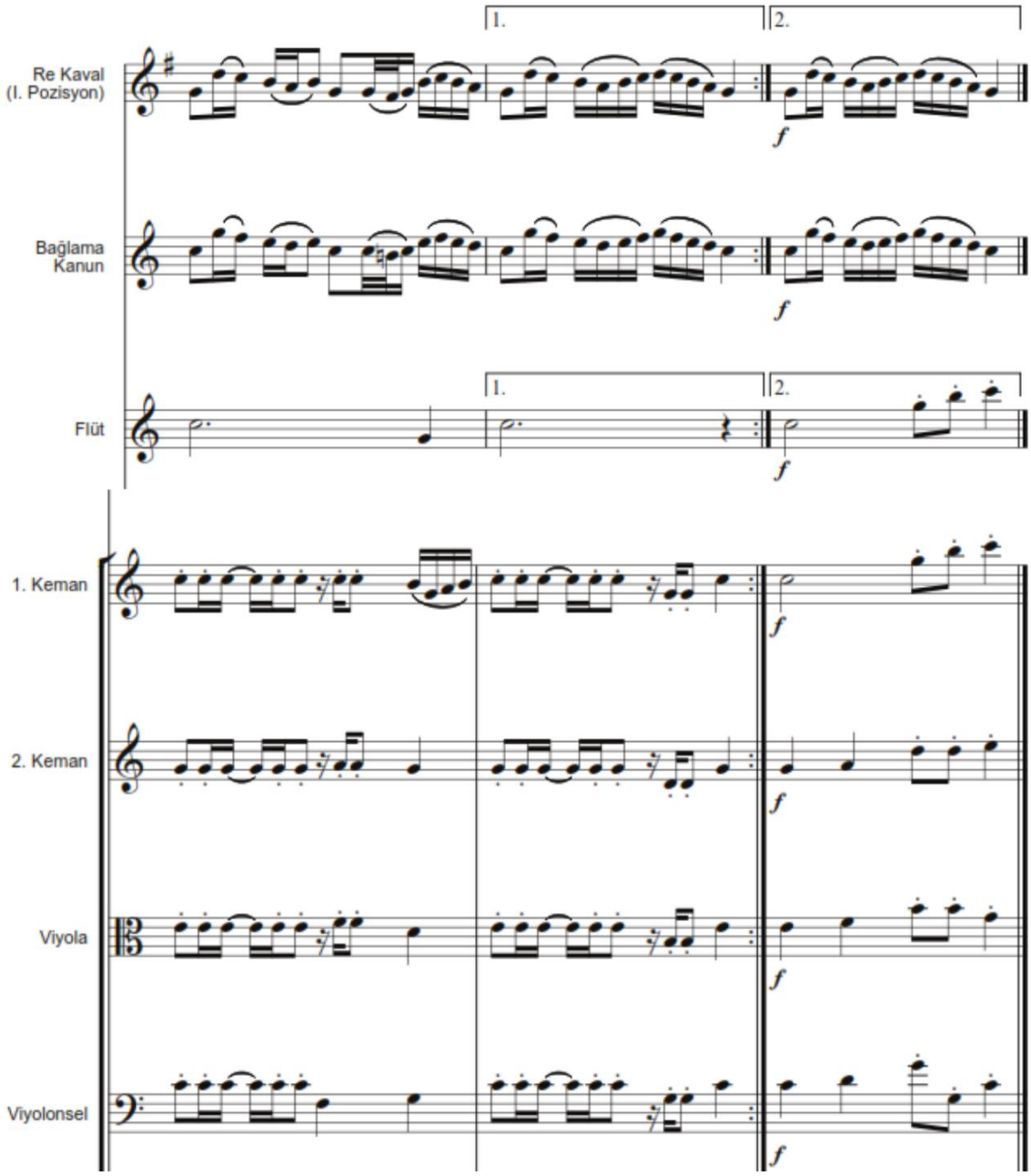

Şekil 3.54: Kaval Çalgısına Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 5. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 28-42).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kaval Çalgısına Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuar Uygulamaları 5. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.1.' konusunun '12.1.1.1.' alt konusunda yer alan '12.1.1.1.3.' kazanımı ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

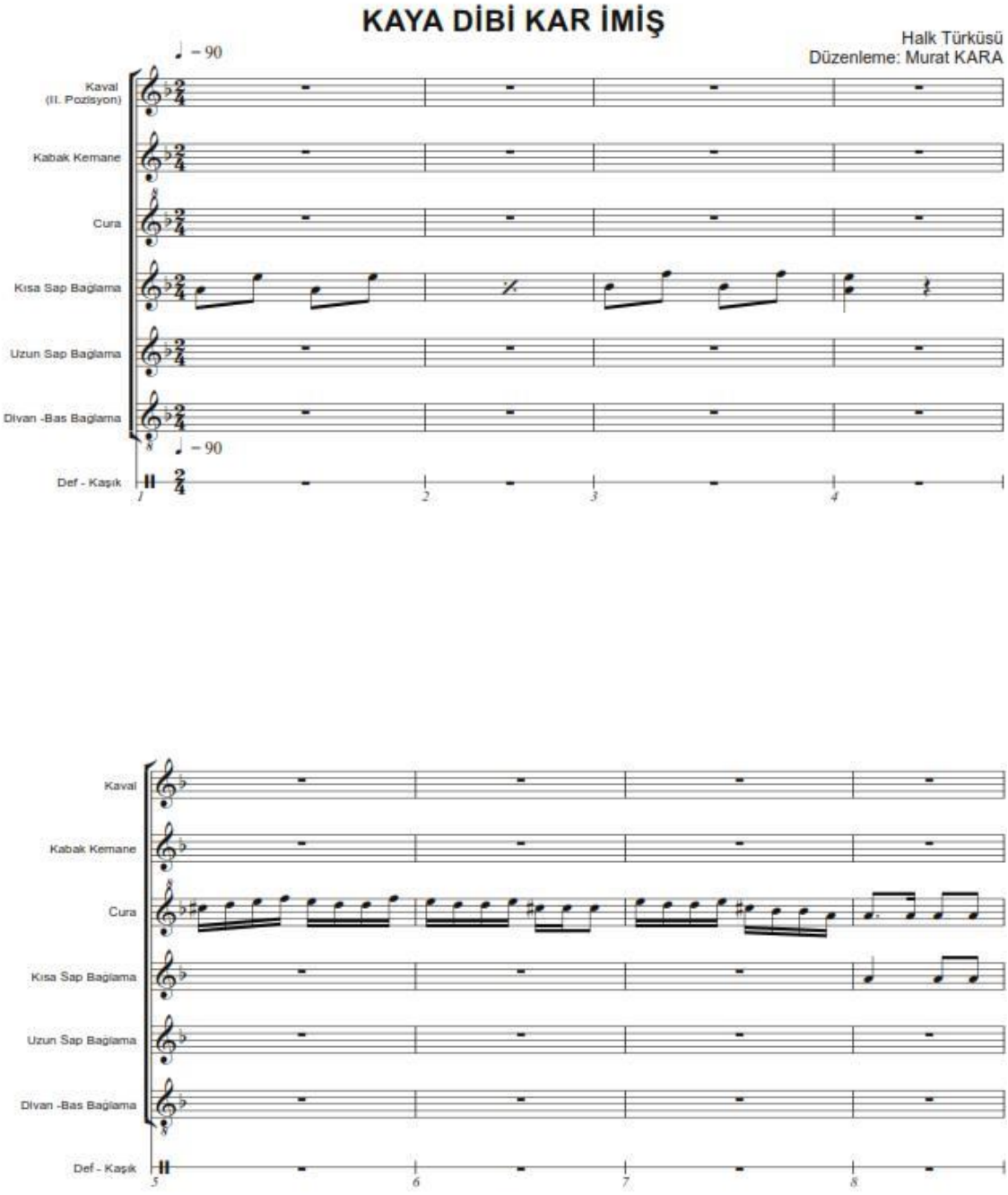

ADANA HALK OYUNLARI
(Çiftetelli)
Orkestra Düzenleme:Yalçın ÖZGÜNGÖR
♩ = 104
Re Kaval
(I. Pozisyon)
Bağlama
Kanun
Flüt
1. Keman
2. Keman
Viyola
Viyolonsel
Kontrbas
Bas Gitar
pizz.
Perküsyon
(Def)
f
mf
1
2
3

Re Kaval
(I. Pozisyon)
Bağlama
Kanun
Flüt
mf
1. Keman
2. Keman
Viyola
Viyolonsel
Kontrbas
Bas Gitar
Perküsyon
(Def)
13
14

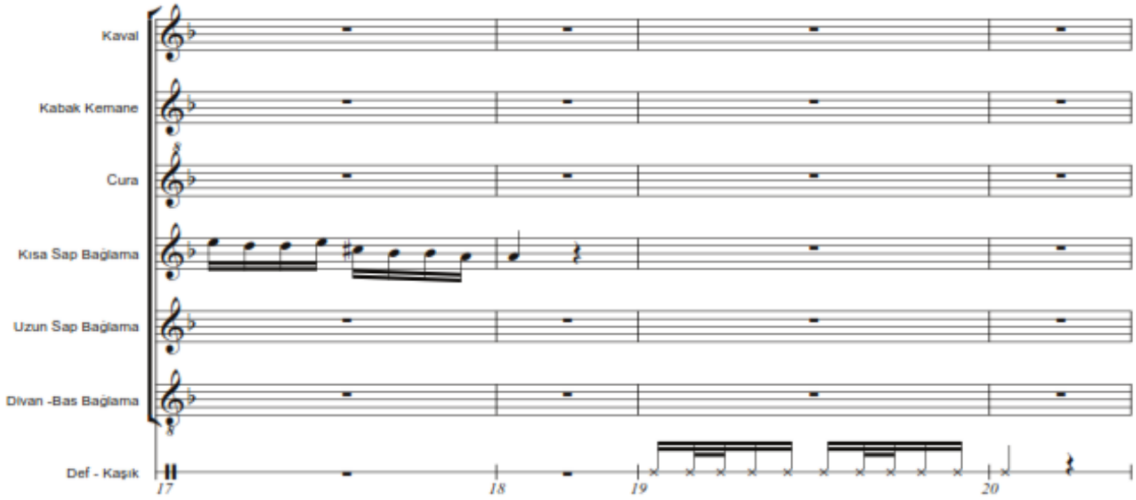
Şekil 3.55: Kaval Çalgısına Yönelik Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 7. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 28-42).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kaval Çalgısına Yönelik Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuar Uygulamaları 7. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.1.' konusunun '12.1.1.1.' alt konusunda yer alan '12.1.1.1.4.' kazanımı ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

KAYA DİBİ KAR İMİŞ
Halk Türküsü
Düzenleme: Murat KARA
♩ = 90
Kaval
(II. Pozisyon)
Kabak Kemane
Cura
Kısa Sap Baglama
Uzun Sap Baglama
Divan -Bas Baglama
Def - Kaşık
1
2
3
4
5
6
7
8

Kaval
Kabak Kemane
Cura
Kısa Sap Bağlama
Uzun Sap Bağlama
Divan -Bas Bağlama
Def - Kaşık
9
10
11
12

Kaval
Kabak Kemane
Cura
Kısa Sap Bağlama
Uzun Sap Bağlama
Divan -Bas Bağlama
Def - Kaşık
13
14
15
16

Kaval
Kabak Kemane
Cura
Kısa Sap Bağlama
Uzun Sap Bağlama
Divan -Bas Bağlama
Def - Kaşık
17
18
19
20

Şekil 3.56: Kaval Çalgısına Yönelik Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları 8. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 42-46).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kaval Çalgısına Yönelik Çok Sesli ve Yabancı Repertuar Uygulamaları 8. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.1.' konusunun '12.1.1.1.' alt konusunda yer alan '12.1.1.1.5.' kazanımı ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

BAYRAK MARŞI
Beste: Halil Bedii YÖNETKEN
♩= 114
A - ta - la - rım gök - ten ye - re in - dir - miş - ler ay - yıl - dı - zı
5
Bir bu - lu - ta sar - mış - lar - ki ren - gi şa - fak - tan kır - mı - zı
9
Gö - re - vim - dir bay - ra - ğı - mı üs - tün tut - mak her bay - rak - tan
13
Can ve - ri - rim kan dö - ke - rim vaz - ge - çe - mem
16
ben bu hak - tan vaz - ge - çe - mem ben bu hak - tan

BAYRAK MARŞI
Beste: Halil Bedii YÖNETKEN
♩= 114
A - ta - la - rım gök - ten ye - re in - dir - miş - ler ay - yıl - dı - zı
5
Bir bu - lu - ta sar - mış - lar - ki ren - gi şa - fak - tan kır - mı - zı
9
Gö - re - vim - dir bay - ra - ğı - mı üs - tün tut - mak her bay - rak - tan

Şekil 3.57: Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 1 ve 2. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 65-67).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 1 ve 2. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.2.' konusunun '12.1.2.1.' alt konusunda yer alan '12.1.2.1.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

DERTLİ KAVAL

Beste: Zati ARCA

DERTLİ KAVAL

Beste: Zati ARCA

Şekil 3.58: Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 3.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 68-70).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.2.' konusunun '12.1.2.1.' alt konusunda yer alan '12.1.2.1.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

ŞEFO'NUN EVİ KALEYE KARŞI

Rumeli Türküsü
Derleyen: Havva KARAKAŞ
Notaya Alan: Havva KARAKAŞ

ŞEFO'NUN EVİ KALEYE KARŞI

Rumeli Türküsü
Derleyen: Havva KARAKAŞ
Notaya Alan: Havva KARAKAŞ

Şekil 3.59: Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 4.Etkinliği. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 71-73).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 4. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.2.' konusunun '12.1.2.1.' alt konusunda yer alan '12.1.2.1.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. Bununla birlikte bazı ölçülerde perde aktarımı yapılırken seslerin hatalı olduğu tespit edilmiŞtir. Notasyona daha dikkat edilmesi gerektiği düŞünülmektedir.

BEYOĞLU'NUN KONAKLARI

Çankırı Türküsü
Derleyen: Nida TÜFEKÇİ
Notaya Alan: Nida TÜFEKÇİ

BEYOĞLU'NUN KONAKLARI

Çankırı Türküsü
Derleyen: Nida TÜFEKÇİ
Notaya Alan: Nida TÜFEKÇİ

Şekil 3.60: Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 5.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 77-79).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 5. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.2.' konusunun '12.1.2.1.' alt konusunda yer alan '12.1.2.1.4' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

EVLERİNİN ÖNÜ MERSİN

Isparta Türküsü
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya Alan: Muzaffer SARISÖZEN

EVLERİNİN ÖNÜ MERSİN

Isparta Türküsü
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya Alan: Muzaffer SARISÖZEN

Şekil 3.61: Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 6.Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 77-79).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) ÇalıŞmaları 6. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.1.' ünitesinde yer alan '12.1.2.' konusunun '12.1.2.1.' alt konusunda yer alan '12.1.2.1.5.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

Şekil 3.62: Saba Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 80).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Saba Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2. ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.1.' alt konusunda yer alan '12.2.1.1.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

SABA OYUN HAVASI
Beste: İsmail DEMİRKIRAN
Evfer ♪ = 180
Tempo
Taksim
Son

SABA ZEYBEK
Beste: Şükrü TUNAR
Ağır Aksak ♩. = 80
1.
2.
1.
2.
Son

Şekil 3.63: Saba Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 85-87).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Saba Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın'12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.1.' alt konusunda yer alan '12.2.1.1.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

SABA SAZ SEMAİSİ

Beste: Aziz Dede

14
3. Hane
16
18
4. Hane Yürük Semai ♩ = 96
20
22
24
26
28

SABA MEVLÂNÂ PEŞREVİ

Beste: Kemani Hamza

Şekil 3.64: Saba Makamı'nda Uygulamalar 4 ve 5. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 88-91).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Saba Makamı'nda Uygulamalar 4 ve 5. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.1.' alt konusunda yer alan '12.2.1.1.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

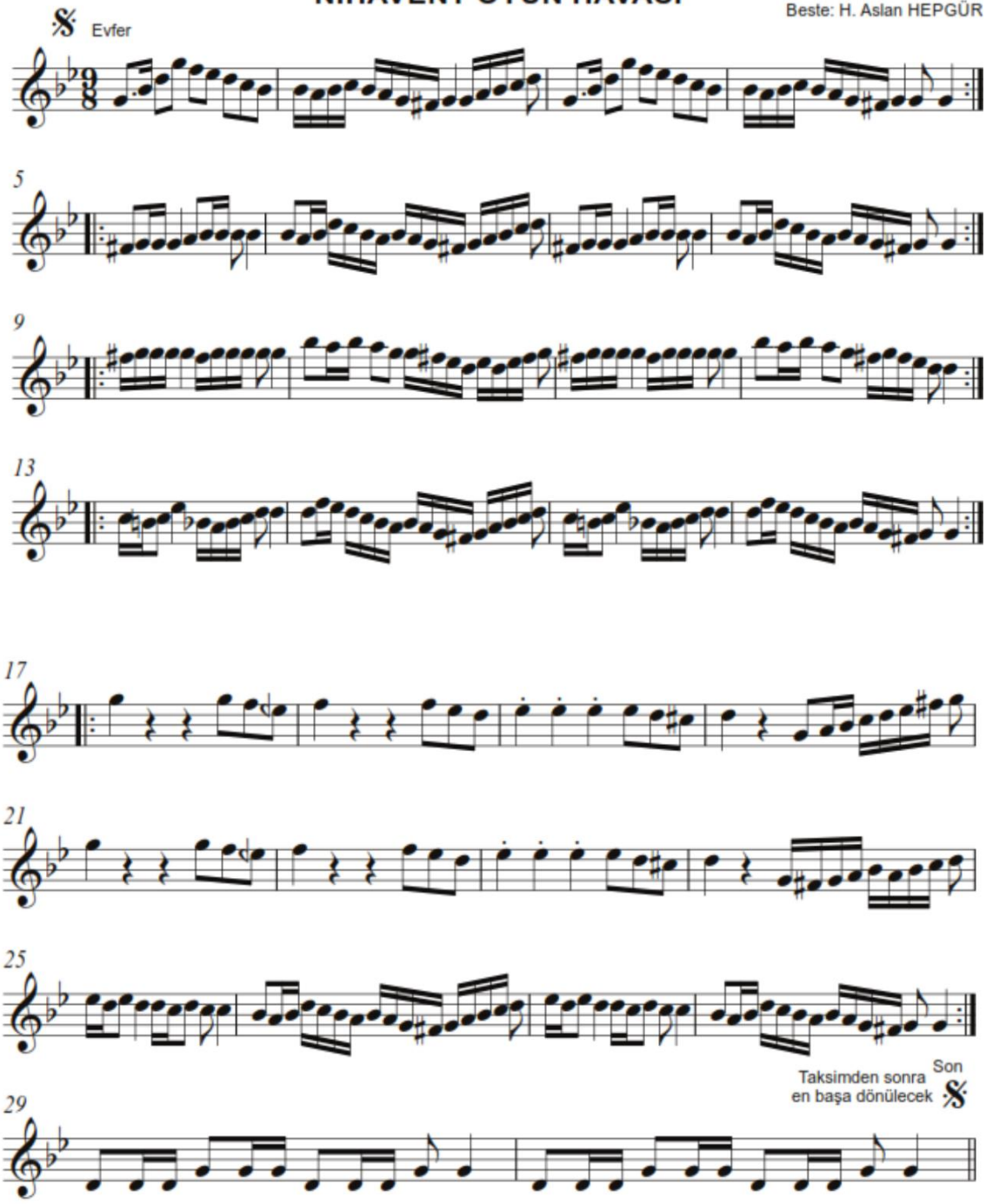

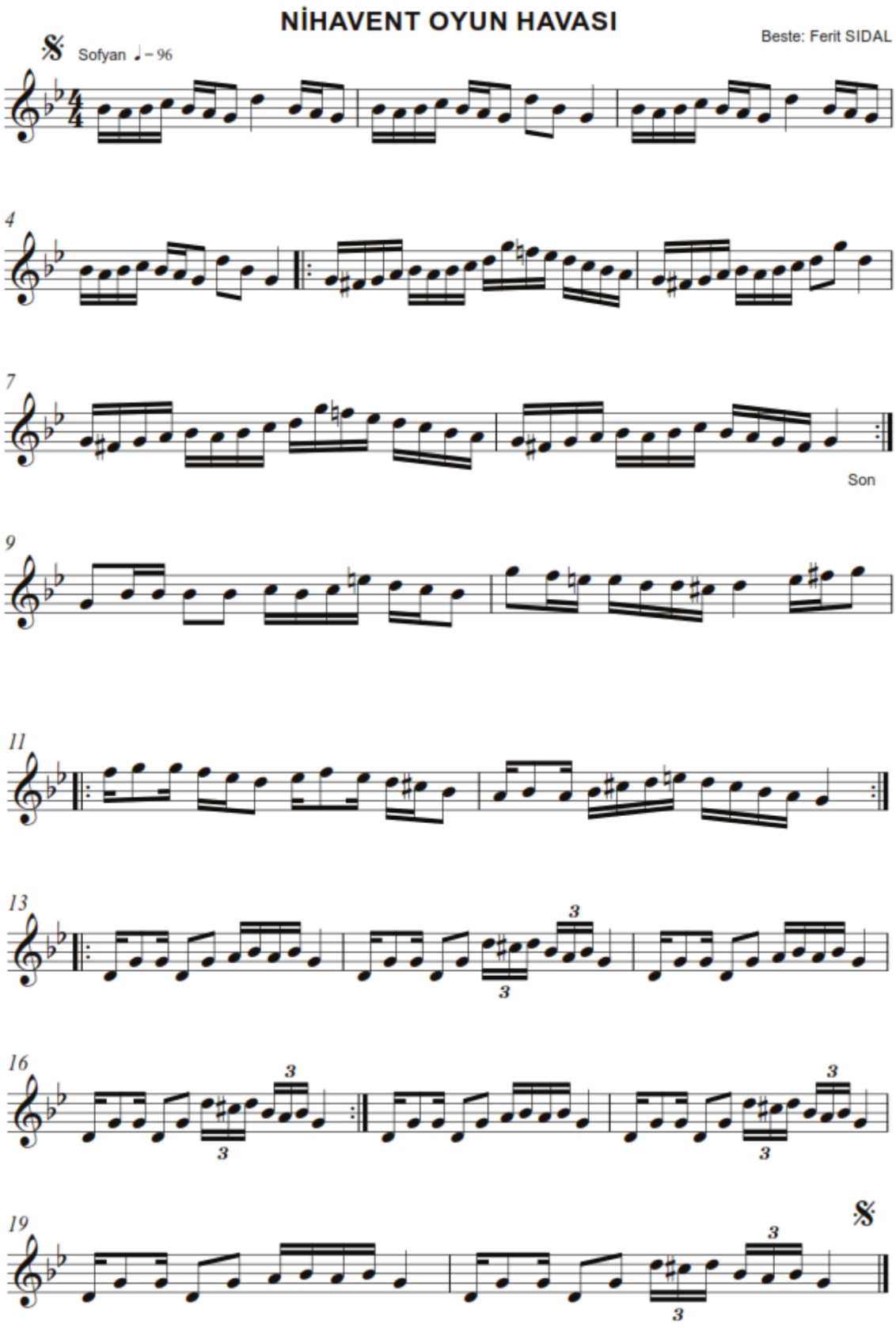
Şekil 3.65: Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 92).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.2.' alt konusunda yer alan '12.2.1.2.1.' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir. Makamla ilk defa karŞılaŞacak olan öğrencinin, makamı özümsemesi adına verilen etütler öğrencinin öğrenme düzeyine olumsuz etki yaratabileceği düŞünülmektedir. Ġcra edilmesi istenen etütlerin basitten karmaŞığa doğru bir sistem içinde ilerlemesi önerilebilir. Konu ile ilgili olan etütler ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz: EK A1 etüt no: 10).

NİHAVENT OYUN HAVASI

Beste: H. Aslan HEPGÜR

NİHAVENT OYUN HAVASI
Beste: Ferit SIDAL
Sofyan ♩ = 96
Son

KAYTAĞI

Azerbaycan Oyun Havası
Derleyen: Nida TÜFEKÇİ
Notaya Alan: Nida TÜFEKÇİ

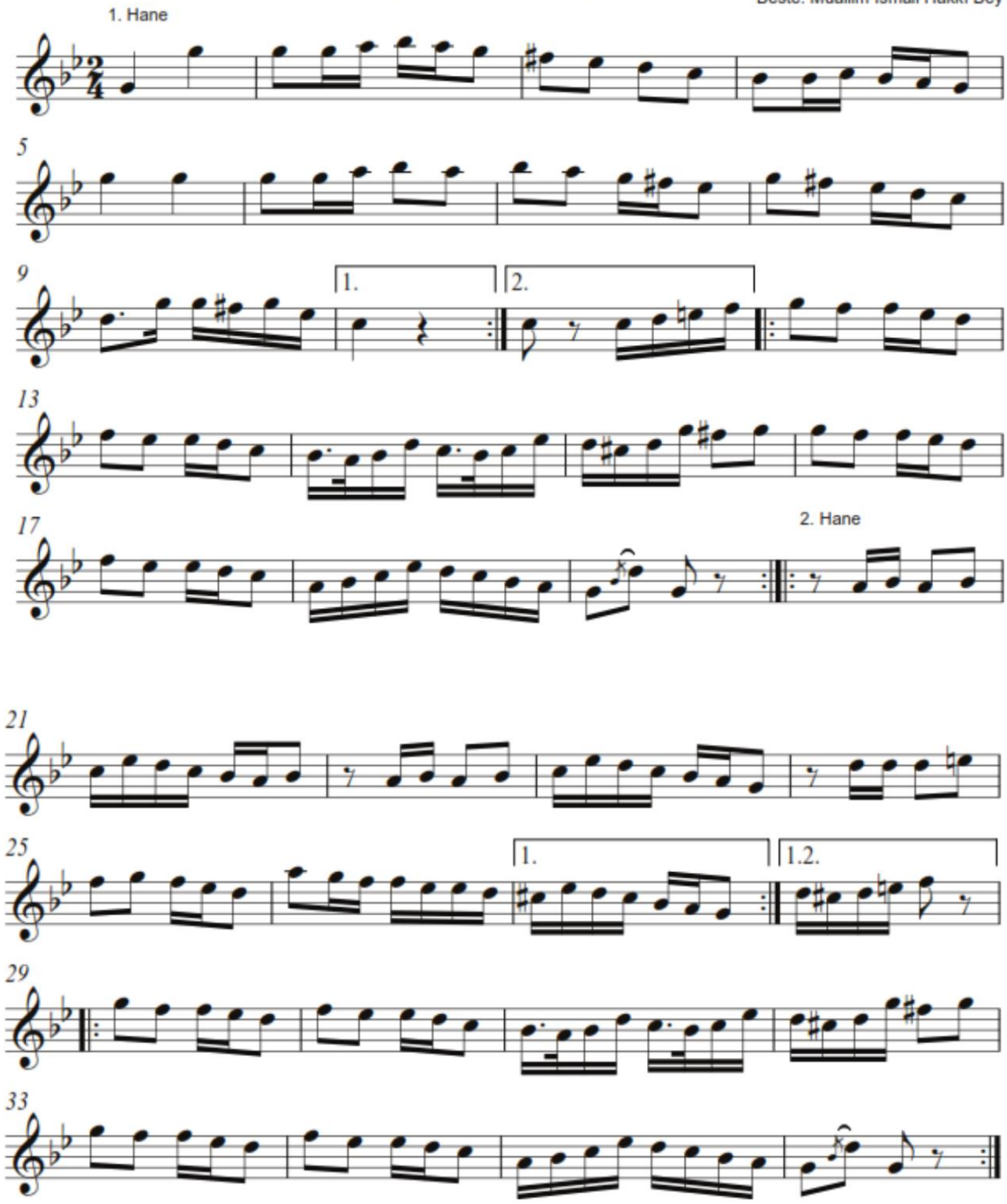

Şekil 3.66: Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 94-97).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.2.' alt konusunda yer alan '12.2.1.2.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

NİHAVENT LONGA

Beste: Muallim İsmail Hakkı Bey

37
3. Hane
41
1.
45
2.
49
53
4. Hane
57
61
1.
2.
65
68

NİHAVENT SAZ SEMAİSİ

Beste: Erzurumlu Hasib Dede

Şekil 3.67: Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 4. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 98-101).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 4. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.2.' alt konusunda yer alan '12.2.1.2.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

1.

Beste: Musa AYÇİÇEK

Devri Hindi

2.

Beste: Musa AYÇİÇEK

Aksak Semai

Şekil 3.68: Kürdilihicazkâr Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 102-103).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kürdilihicazkâr Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.3.' alt konusunda yer alan '12.2.1.3.1.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir. Makamla ilk defa karŞılaŞan öğrencinin makamı özümsemesi için, etütlerin basitten karmaŞığa doğru bir sistem içerisinde olması, öğrenme sürecinde olumlu etki yaratabileceği düŞünülmektedir. Konu ile ilgili önerilen etüt ekler kısmında yer almaktadır. (Bkz: EK A1 etüt no: 11)

KÜRDİLİHİCAZKÂR OYUN HAVASI
(Cam Güzeli)

Beste: Ali Fuat AYDIN

Şekil 3.69:Kürdilihicazkâr Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 104-105).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kürdilihicazkâr Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.3.' alt konusunda yer alan '12.2.1.3.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

KÜRDİLİHİCAZKÂR PEŞREV

Beste: Kemençeci Vasilaki

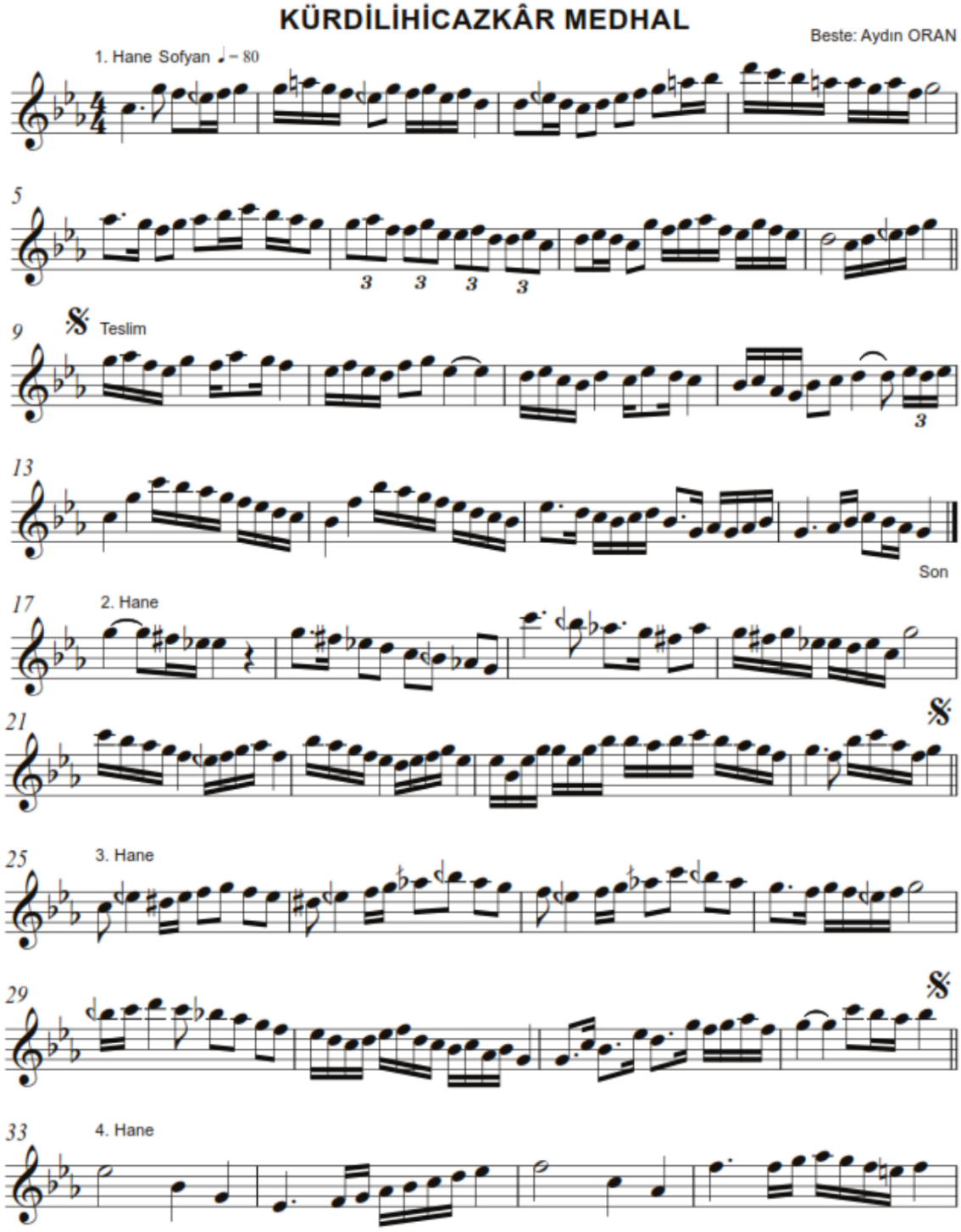

28
32
3. Hane
36
40
44
4. Hane
40
44
4. Hane
48
52

KÜRDİLİHİCAZKÂR LONGA

Beste: Mehmet KASABALI

Şekil 3.70: Kürdilihicazkâr Makamı'nda Uygulamalar 4. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 106-109).

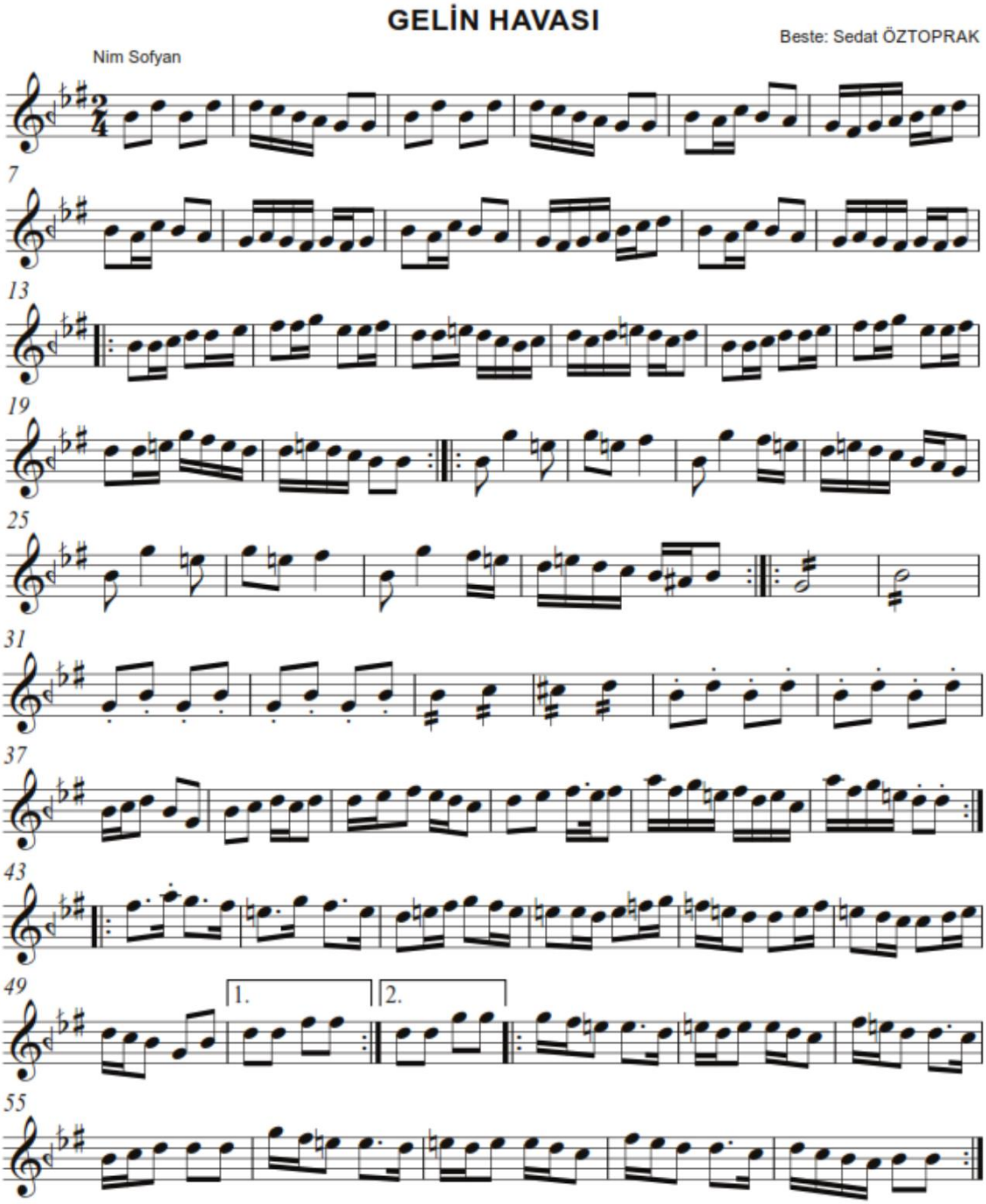
12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Kürdilihicazkâr Makamı'nda Uygulamalar 4. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.3.' alt konusunda yer alan '12.2.1.3.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

Şekil 3.71: Hüzzam Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 110-111).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hüzzam Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.4.' alt konusunda yer alan '12.2.1.4.1' kazanımı ile örtüŞmediği tespit edilmiŞtir.

Makamla ilk defa karĢılaĢacak olan öğrencinin, makamı özümsemesi adına verilen etütler öğrencinin öğrenme düzeyine olumsuz etki yaratabileceği düĢünülmektedir. Ġcra edilmesi istenen etütlerin basitten karmaĢığa doğru bir sistem içinde ilerlemesi önerilebilir. Konu ile ilgili olan etüt ekler kısmında yer almaktadır (Bkz: EK A1 etüt no: 12).

Şekil 3.72: Hüzzam Makamında Uygulamalar 3. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 112-113).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hüzzam Makamı'nda Uygulamalar 3. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.4.' alt konusunda yer alan '12.2.1.4.2.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

HÜZZAM LONGA

Beste: Aydın ORAN

Şekil 3.73: Hüzzam Makamında Uygulamalar 4. Etkinliği (Milli Eğitim Bakanlığı, 2019: 114-115).

12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'ndaki Hüzzam Makamı'nda Uygulamalar 4. Etkinliği, Öğretim Programı'nın '12.2.' ünitesinde yer alan '12.2.1.' konusunun '12.2.1.4.' alt konusunda yer alan '12.2.1.4.3.' kazanımı ile örtüŞtüğü tespit edilmiŞtir.

BÖLÜM 4: SONUÇLAR VE ÖNERĠLER

4.1. SONUÇLAR

KDÖP kazanımları ile Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinliklerin örtüĢme durumlarını inceleyen bu çalıĢma, araĢtırmaya yön veren alt problemler çerçevesinde değerlendirilmiĢtir.

ÇalıĢma çerçevesinde öne çıkan konulardan biri makam isimleri ve donanımlardır. Kaval Ders Kitaplarında ve KDÖP'de yer alan makamların isimleri, donanımlar ve makama uygun olarak icra edilmesi için, verilen eserler çoğunlukla birbirine uygundur.

Kaval Dersi Kitapları ayrı ayrı ele alındığında 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan buselik makamına ait etütler de dâhil olmak üzere eserlerin hepsinin donanımında yanlıĢlık görülmüĢtür. Buselik Makam'ı yeden ses olarak sol diyez sesini bünyesinde barındırır. Verilen eserler ve etütlerin hepsinde sol diyez sesinin yer almadığı tespit edilmiĢtir.

10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda rast makamına ait verilen eserlerin donanımında hata vardır. Rast Makam'ı donanımında fa# perdesi olması gerekirken eserlerde fa natürel perdesinin yoğunlukta kullanıldığı ayrıca donanımda koma olmayan eserlerin var olduğu ve bunlarda si natürel perdesinin kullanıldığı ve bu durumun rast makamına aykırı bir durum olduğu görülmüĢtür.

Yine 10. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Segâh Makamı'nda verilen eserlerin hüzzam makamı ile birbirine karıĢtırıldığı bu durumun da öğrencilerin öğrenmelerine olumsuz etki yaratabileceği söylenilebilir. Bununla birlikte bu ders kitabında hüseyni makamında verilen etütlerin birkaçında mi perdesinin güçlendirilmediği görülmektedir.

11. Sınıflar KDÖP'de yer alan kazanımların bazılarında UĢĢak Makam'ı denilmesi gerekirken uĢĢak kürdi makamı diye yanlıĢ bir ifadeye yer verilmiĢtir. Bu durum da öğrencilerin makam isimlerinin doğru bir Ģekilde öğrenmelerini engelleyebilir.

11. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda Hicaz Makam'ı için etütlerin donanımında si bemol ve do diyez sesleri yer alması gerekirken etütlerde do diyez sesine yer verilmemesi, öğrenciler nezdinde eksik öğrenmelere yol açabilir. 11. Sınıf Kaval Ders

Kitabı'nda karcığar makamı için verilen etütlerde makamın en önemli özelliklerinden biri tiz la perdesi ile mi bemol perdesi atlamasıdır ki verilen etütlerde bu detaya değinilmediği saptanmıÇ, bu durumunda makama hâkimiyet konusunda önemli bir unsur olduğu düÇünülmektedir. Aynı zamanda 11. Sınıflar KDÖP'de yer alan kazanımların bazılarında Karcığar Makam'ı denilmesi gerekirken karcığar kürdi makamı diye yanlıÇ bir ifadeye yer verildiği görülmektedir.

10, 11 ve 12. Sınıf Kaval Ders Kitaplarında, öğretim programında yer alan kazanımların amacına ulaÇılabilmesi için yeterli sayıda etkinliğe yer verilmiÇse de 9. Sınıf Kaval Ders Kitabında temel sesleri pekiÇtirmek amacı ile verilen etüt sayısının yetersiz olduğu görülmüÇtür. 9. Sınıfın kaval öğretiminde önemli bir yeri olduğundan, öğretimin birikimli olarak ilerleyebilmesi için yeteri kadar etüt çalıÇmalarına yer verilmelidir.

KDÖP kazanımları ile kazanıma yönelik etkinler arasında çoğunlukla uyumsuzluğun olmadığı görülmüÇtür. 9, 11 ve 12. Sınıflar KDÖP kazanımları ile kazanıma yönelik etkinler arasında uyumsuzluğun olmadığı görülse de 10. Sınıflar KDÖP'de yer alan kazanımların bazılarında, kavranması istenilen seslerin, ders kitabındaki etütlerin birkaçında yer almadığı görülmüÇtür. Öğrencilerin 11 ve 12. Sınıf ders kazanımlarına ulaÇabilmesi için mutlaka alt sınıflardaki kazanımlara hâkim olmaları gerekmektedir. Ders kitaplarında kazanım, etkinlik ve etüt çalıÇmaları tutarlı olmalı, verilen her etkinlik ve etüt, kazanımları desteklemelidir.

Kaval Ders Kitaplarında yer alan eserler ve etütler icra açısından öğrenci seviyesine çoğunlukla uygundur. Fakat 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda, kazanımlara paralel olarak, etütlerde istenilen tiz seslerin öğrenci seviyesine uygun olmadığı ve yer yer diyez ile bemollü seslerin kullanıldığı etütlerin öğrencinin algı düzeyinin üstünde olduğu düÇünülmektedir. Bu durumda öğrenci seviyesine uygunluk ilkesiyle örtüÇmediği anlaÇılmaktadır. Diğer yandan 10, 11 ve 12. Sınıf Kaval Ders Kitaplarında yer alan eserler ve etütler icra açısından öğrenci seviyesine uygundur.

ÇalıÇmada dikkat çeken diğer bir konu, kitaplarda yer alan etkinliklerin sistematikliğidir. Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinlikler çoğunlukla sistematik ilerleme açısından uygundur. Fakat 9. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda yer alan bazı etkinliklerin birbirini destekleyecek nitelikte olmadığı, öğrencinin kavaldaki temel

sesleri yeterince pekiĢtirmeden kavalda çıkarılması zor olan seslere ait etütlere yer verildiği, usül öğretiminde sistematik ilerlemenin dıĢına çıkıldığı görülmektedir.

4.2. ÖNERĠLER

- Kavalın bünyesinde doğal olarak bulunan ‘Si ♭ ²’ sesi kavalın en belirgin karakteristik özelliklerinden biri olduğundan dolayı si natürel (buselik perdesi) sesinden önce öğrenciye aktarılması,
- Etkinlikte icra edilmesi istenen etütleri tanımlamak amacıyla kullanılan rakamlar ile ölçü sayısını tanımlayan rakamların birbirine karıĢmasını önlemek amacı ile farklı karakterlerle yazılması,
- 9. Sınıf KDÖP’nin ‘9.2.’ ünitesinde yer alan ‘9.2.1.’ konusunun 9.2.1.7’ alt konusunda yer alan ‘9.2.1.7.1.’ kazanımı seviye olarak 11 ve 12. Sınıf seviyesine uygun olduğu düĢünüldüğünden bu kazanımın 11 ya da 12. Sınıf KDÖP’ye alınması,
- Kaval Ders Kitaplarında Geleneksel Türk Sanat Müziği eserlerinin yoğun olarak öğrenciye aktarıldığı görülmektedir. Kavalın Geleneksel Türk Halk Müziği çalgısı olduğundan, kitaplarda GTHM eserlerine daha fazla yer verilmesi,
- Kaval Ders Kitaplarında yer alan eserlerin ve etütlerin öğrencilerin hazırbulunuĢlukları dikkate alınarak düzenlenmesi,
- KDÖP’de ve Kaval Ders Kitaplarında yer alan Geleneksel Türk Sanat Müziği makam isimleri yerine GTHM’de kabul edilen ve bu makamların birebir karĢılığı olan ayak isimlerinin kullanılması (Örnek garip ayağı, kerem ayağı *vb.*),
- Kaval Ders Kitaplarında seslendirilmesi istenilen eserlerin Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) repertuvar arĢivinden seçilmesi,
- Kaval Ders Kitaplarında makama ait olduğu belirtilen eserler ve etütlerin, makamın donanımına tamamıyla uygun olup olmadığı gözetilerek yeniden düzenlenmesi,
- KDÖP’de yer alan kazanımlarda belirtilen seslerin hepsinin, kitaplarda yer alan etütlerde verilmesi,
- Kaval Ders Kitaplarında yer alan GTHM’ye ait olan sözlü eserlere genel olarak türkü denilmesi yerine özele indirilerek türkü türlerinin isimlerinin kullanılması,

- KDÖP'de ve Kaval Ders Kitaplarında yer alan makam isimlerinin tekrar kontrol edilerek doğru bir Ģekilde yazılması, (KDÖP'de ve Kaval Ders Kitaplarında yer alan uĢĢak kürdi, karcığar kürdi makamı ifadeleri yanlıĢtır)
- Kaval Ders Kitaplarında kavalın ses alanları hakkında etütler ve eserler verilmiĢtir. Fakat kavalın ses alanları hakkında öğrenciye yeterli bilgi sunulmamıĢtır. Teorik anlamda kavalın ses sahası hakkında genelden özele olacak Ģekilde öğrencilere bilgi verilmesi,
- 12. Sınıf Kaval Ders Kitabı'nda ve 12. Sınıflar KDÖP'de kavalda dizilerin ve ezgilerin farklı notalara aktarılması konusunda notasyona daha dikkat edilmesi gerektiği,
- Kaval Ders Kitaplarında yer alan etkinliklerde eserlere etüt denildiği görülmektedir. Etkinliklerin yeniden incelenip bu durumun düzeltilmesi,
- KDÖP'de ve Kaval Ders Kitaplarında, kaval çalgısında büyük bir öneme sahip olan Tokat yöresine değinilmediği görülmektedir. 11. Sınıftan itibaren Tokat yöresinin kaval icrası hakkında bilgi verilmesi ve bu yöreye ait seviyeye uygun eserler icra edilmek üzere ders kitaplarında ve öğretim programında yer alması,
- KDÖP'de ve Kaval Ders Kitaplarında GTHM yörelerine ait eserlerin öğrencinin GTHM yörelerine hâkim olabilmesi adına yörelerin sınıflandırılması, (Örnek; Tokat yöresi, Karadeniz yöresi, Burdur yöresi) önerilebilir.

KAYNAKLAR

ATILGAN, H. (2007) . *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

ACARTÜRK, N. (2000). *Türk Halk Müziği Çalgılarından Kavalın Ortaokul Ve Lisedeki Müzik Eğitimi Derslerinde Kullanımı*. (YayınlanmamıĢ Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

AKDEMĠR, K. (2006). *Dört Yıllık Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarında Ve Konservatuvarlarda Dilsiz Çoban Kavalı Çalma Teknikleri Ve Eğitim Müfredatı*. (YayınlanmamıĢ Yüksek Lisans Tezi). Ġstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

AYTUNÇ, A. (2015). *Türkiye'de Dilsiz Kaval İçin Yapılmış Metodolojik Çalışmalar Üzerine Bir İnceleme.*(YayınlanmamıĢ Yüksek Lisans Tezi). Ordu: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BALTACI, A. (2017). Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 3(1): 1-15.

BOWEN, G. A. (2009). Document Analysis As A Qualitative Research Method. Qualitative Research Journal, 9-2, 27-40.

BÜYÜKÖZTÜRK, ġ. (2016) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

BÜYÜKÖZTÜRK, ġ. KILIÇÇAKMAK, E. AKGÜN, E.Ö. KARADENĠZ, ġ. DEMĠREL, F. (2019). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

DUYGULU, M. (2018). *Türkiye'nin Halk Müziği Makamları* Ġstanbul: Pan Yayıncılık.

EMNALAR, A. (1998). *Türk Halk Müziği ve Nazariyatı.* Ġzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

EPÇAÇAN, C. ve OKÇU, V. (2010). Ġlköğretim Türkçe Ders Kitaplarının Öğretmen GörüĢleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi, *Milli Eğitim Dergisi.* 40 (187): 39-51.

KAĞAN, M. YALÇIN, S. (2018). *Eğitime Giriş.* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

KIRAL, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi, *S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.*8(15) 1-4.

KURT, B. (2019). *Türkiye'de Dilsiz Kaval İcracılarının Kaval Eğitimine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi.* (YayınlanmamıĢ Yüksek Lisans Tezi). Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KARAKOÇ, S. (2019). *Türk Müziği Eğitimi Veren Konservatuvarlarda Dilsiz Kaval Sazının Meslek Çalgısı Olarak Tercih Durumuna Yönelik Tespitler.* (YayınlanmamıĢ Yüksek Lisans Tezi). Malatya: Ġnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 9.* Ankara: Devlet Kitapları Basım Müdürlüğü Basım Evi.

Mili Eğitim Bakanlığı. (2019). *Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 10.* Ankara: Devlet Kitapları Basım Müdürlüğü Basım Evi.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 11.* Ankara: Devlet Kitapları Basım Müdürlüğü Basım Evi.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Çalgı Eğitimi Kaval Ders Kitabı 12.* Ankara: Devlet Kitapları Basım Müdürlüğü Basım Evi.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2016). *Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kaval Dersi Öğretim Programı.* Ankara: Devlet Kitapları Basım Müdürlüğü Basım Evi.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). Ders Kitapları Hakkında Merak Edilenler. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_08/26180800_ders_kitaplari_hakkinda_brsr.pdf. (16.08.2020).

Milli Eğitim Bakanlığı. (2015). Ders Programları KarĢılaĢtırma Raporu. https:// tbm.org.tr/media/1910/tbm_kazanimlari_mufredat_karsilastirma_raporu.pdf. (16.08.2020).

OCAK, G. (2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

ÖZDEMĠR, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir ÇalıĢma, *E.O.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 14.

SAY, A. (2002). *Müzik sözlüğü.* Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

SAYLAN, N. (2010). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Anı yayıncılık.

SÖNMEZ, V. (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Türk Dil Kurumu. (2020). https://sozluk.gov.tr/ (11.07.2020)

UÇAN, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UMUZDAġ, S. M. (2013). *Özgün Makamsal Etütler*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

YILDIRIM, A. ve ŞĠMġEK, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.* Seçkin Yayıncılık: Ankara

YURTÇU, C. (2006). *Bir Performans Aracı Olarak Kaval Ve Teknik Gelişimi*. (YayınlanmamıĢ Yüksek Lisans Tezi). Ġstanbul: Ġstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

E K L E R

EKLER

EK A 1: Etüt, Eser ve Bilgi Notu Önerileri

EK B 2: GörüÇ Formu- Güvenirlik Görsel Örnekleri

EK C 3: GörüÇ Formu – Ġç Geçerlik Görsel Örnekler

EK D 4: Kaval Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu, Alt Konu ve Kazanımları

EK E 5: GörüÇme Formu Ġzin Ġstekleri

EK A 1: Etüt, Eser ve Bilgi Notu Önerileri

- **Orta Ses Alanında (2. Kademe Sesler) Çıkan Sesler Önerilen Etüt No: 1**

➢ **Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler (Önerilen Etüt No: 2)**

➢ **Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler (Önerilen Etüt No: 3)**

➢ **Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiÇtirme ĠÇaretleri (Önerilen Etüt No: 4)**

➢ **Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiÇtirme ĠÇaretleri (Önerilen Etüt No : 5)**

- **Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠĢaretleri (Önerilen Etüt No: 6)**

- **Orta Ses Alanında (ikinci, üçüncü, dördüncü kademede) DeğiĢtirme ĠĢaretleri (Önerilen Etüt No: 7)**

- **Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıĢmaları Buselik Makamı Dizisi' 1. Etkinliği (Önerilen Etüt No: 8)**

➢ **Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıÇmaları Buselik Makamı Dizisi 2. Etkinliği (Önerilen Eser No: 1)**

Dut Ağacı Boyunca

➢ **Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıÇmaları Buselik Makamı Dizisi 2. Etkinliği (Önerilen Eser No: 2)**

Ġzmir'in Dağlarında

➢ **Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıÇmaları Buselik Makamı Dizisi' 3. Etkinliği (Önerilen Eser No: 3)**

➢ **Ana Makamlarda Etüt ve Melodi ÇalıÇmaları Buselik Makamı Dizisi' 3. Etkinliği (Önerilen Eser No: 4)**

Dağlara çen düşende
Bülbüle gam düşende
Ruhum bedenden oynar
Yadıma sen düşende

Bulağ başı buz olar
Üstü dolu gız olar
Eğil desmalın götür
Ben götürsem söz olar

Bağlantı
Bu gala daşlı gala
Cıngıllı daşlı gala
Gorkıram yar gelmiye
Gözlerim yaşlı gala

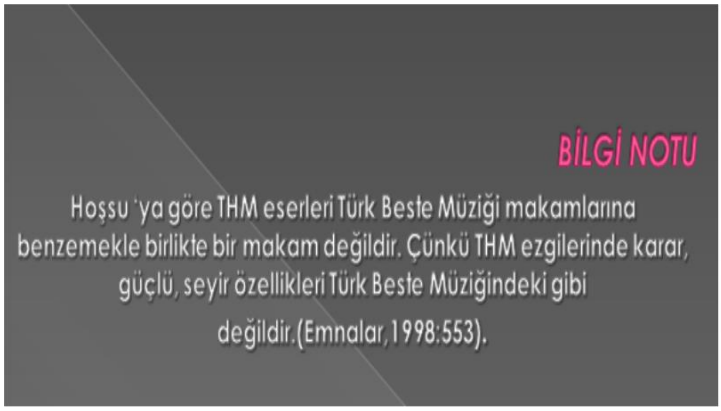
Çen: Sabah kırağısı
Bulağ: Kaynak su, çeşme
Desmal: Mendil, baş örtüsü
Yadıma: Aklıma, fikrime, hatıruma

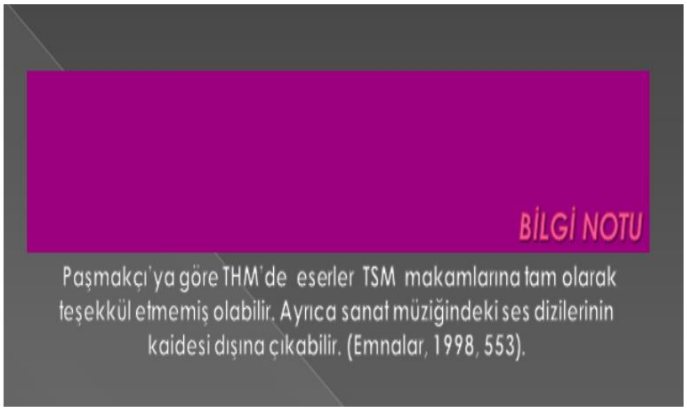
Kaynak: TRT Müzik Dairesi Yayınları, TNM Repertuar sıra no: 2923, İnceleme tarihi: 28.03.1988

- **Birinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği Etkinliği (Önerilen Etüt No: 9)**

- **Rast Makamında Uygulamalar 2.Etkinliği (Önerilen Bilgi Notu No: 1)**

➢ **Hüseyni Makamında Uygulamalar 2. Etkinliği (Önerilen Eser No: 5)**

➢ **Hüseyni Makamında Uygulamalar 2. Etkinliği (Önerilen Eser No: 6)**

➢ **Hicaz Makamında Uygulamalar 1.Etkinliği (Önerilen Etüt no: 9)**

➢ **Nihavent Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği (Önerilen Etüt no: 10)**

➢ **Kürdili Hicazkâr Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği (Önerilen Etüt no: 11)**

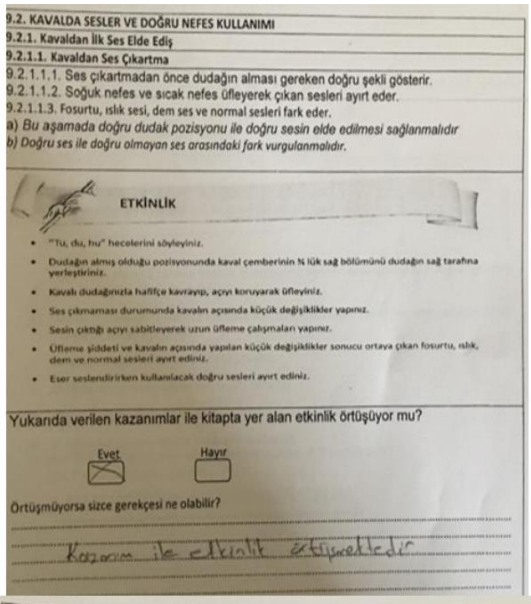

➢ **Hüzzam Makamı'nda Uygulamalar 1. Etkinliği**

(Önerilen Etüt no: 12)

EK B2: GörüÇ Formu- Güvenirlik Görsel Örnekleri.

9.2. KAVALDA SESLER VE DOĞRU NEFES KULLANIMI
9.2.1. Kavaldan İlk Ses Elde Ediş
9.2.1.1. Kavaldan Ses Çıkartma
9.2.1.1.1. Ses çıkartmadan önce dudağın alması gereken doğru şekli gösterir.
9.2.1.1.2. Soğuk nefes ve sıcak nefes üfleyerek çıkan sesleri ayırt eder.
9.2.1.1.3. Fosurtu, ıslık sesi, dem ses ve normal sesleri fark eder.
a) *Bu aşamada doğru dudak pozisyonu ile doğru sesin elde edilmesi sağlanmalıdır*
b) *Doğru ses ile doğru olmayan ses arasındaki fark vurgulanmalıdır.*

ETKİNLİK

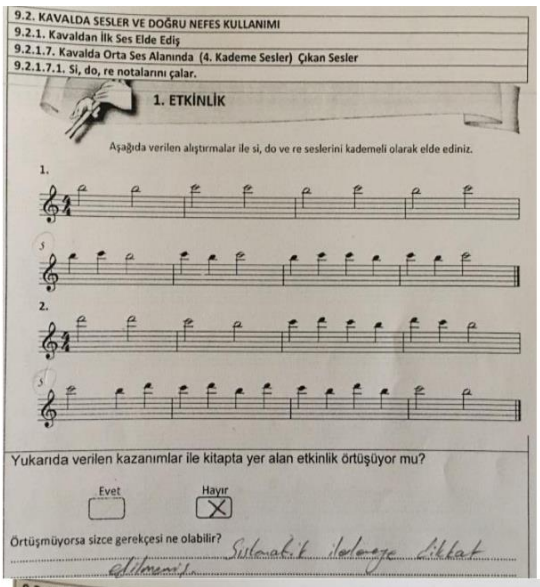
- "Tu, du, hu" hecelerini söyleyiniz.
- Dudağın almış olduğu pozisyonunda kaval çemberinin ¾ lük sağ bölümünü dudağın sağ tarafına yerleştiriniz.
- Kavalı dudağınızla hafifçe kavrayıp, açıyı koruyarak üfleyiniz.
- Ses çıkmaması durumunda kavalın açısında küçük değişiklikler yapınız.
- Sesin çıktığı açıyı sabitleyerek uzun üfleme çalışmaları yapınız.
- Üfleme şiddeti ve kavalın açısında yapılan küçük değişiklikler sonucu ortaya çıkan fosurtu, ıslık, dem ve normal sesleri ayırt ediniz.
- Eser seslendirirken kullanılacak doğru sesleri ayırt ediniz.

Yukarıda verilen kazanımlar ile kitapta yer alan etkinlik örtüşüyor mu?

Evet ☒ Hayır ☐

Örtüşmüyorsa sizce gerekçesi ne olabilir?

Kazanım ile etkinlik örtüşmektedir.

9.2. KAVALDA SESLER VE DOĞRU NEFES KULLANIMI
9.2.1. Kavaldan İlk Ses Elde Ediş
9.2.1.7. Kavalda Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler
9.2.1.7.1. Si, do, re notalarını çalar.

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen alıştırmalar ile si, do ve re seslerini kademeli olarak elde ediniz.

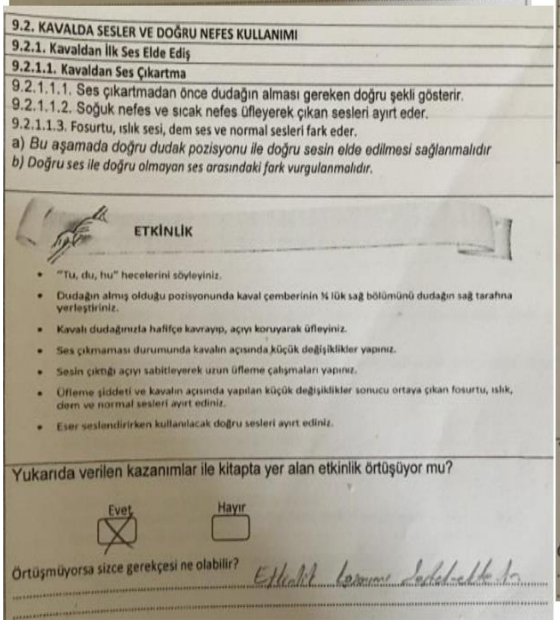
1.

2.

Yukarıda verilen kazanımlar ile kitapta yer alan etkinlik örtüşüyor mu?

Evet ☐ Hayır ☒

Örtüşmüyorsa sizce gerekçesi ne olabilir? Sistematik ilerleme dikkat edilmemiş.

9.2. KAVALDA SESLER VE DOĞRU NEFES KULLANIMI
9.2.1. Kavaldan İlk Ses Elde Ediş
9.2.1.1. Kavaldan Ses Çıkartma
9.2.1.1.1. Ses çıkartmadan önce dudağın alması gereken doğru şekli gösterir.
9.2.1.1.2. Soğuk nefes ve sıcak nefes üfleyerek çıkan sesleri ayırt eder.
9.2.1.1.3. Fosurtu, ıslık sesi, dem ses ve normal sesleri fark eder.
a) *Bu aşamada doğru dudak pozisyonu ile doğru sesin elde edilmesi sağlanmalıdır*
b) *Doğru ses ile doğru olmayan ses arasındaki fark vurgulanmalıdır.*

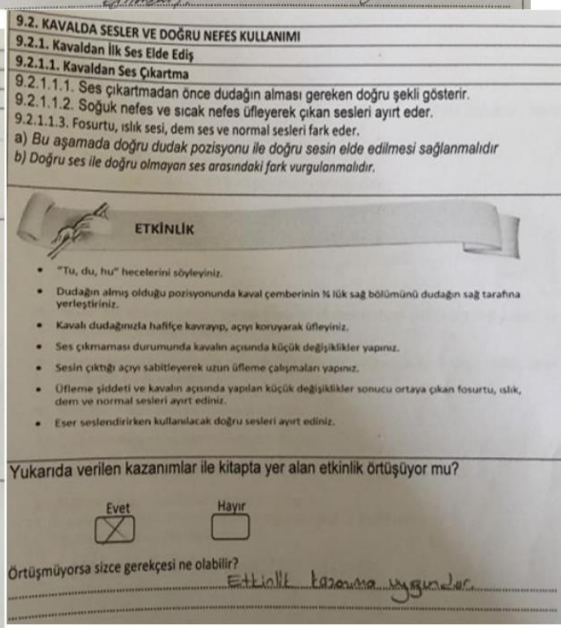
ETKİNLİK

- "Tu, du, hu" hecelerini söyleyiniz.
- Dudağın almış olduğu pozisyonunda kaval çemberinin ¾ lük sağ bölümünü dudağın sağ tarafına yerleştiriniz.
- Kavalı dudağınızla hafifçe kavrayıp, açıyı koruyarak üfleyiniz.
- Ses çıkmaması durumunda kavalın açısında küçük değişiklikler yapınız.
- Sesin çıktığı açıyı sabitleyerek uzun üfleme çalışmaları yapınız.
- Üfleme şiddeti ve kavalın açısında yapılan küçük değişiklikler sonucu ortaya çıkan fosurtu, ıslık, dem ve normal sesleri ayırt ediniz.
- Eser seslendirirken kullanılacak doğru sesleri ayırt ediniz.

Yukarıda verilen kazanımlar ile kitapta yer alan etkinlik örtüşüyor mu?

Evet ☒ Hayır ☐

Örtüşmüyorsa sizce gerekçesi ne olabilir? Etkinlik kazanıma uygundur.

9.2. KAVALDA SESLER VE DOĞRU NEFES KULLANIMI
9.2.1. Kavaldan İlk Ses Elde Ediş
9.2.1.1. Kavaldan Ses Çıkartma
9.2.1.1.1. Ses çıkartmadan önce dudağın alması gereken doğru şekli gösterir.
9.2.1.1.2. Soğuk nefes ve sıcak nefes üfleyerek çıkan sesleri ayırt eder.
9.2.1.1.3. Fosurtu, ıslık sesi, dem ses ve normal sesleri fark eder.
a) *Bu aşamada doğru dudak pozisyonu ile doğru sesin elde edilmesi sağlanmalıdır*
b) *Doğru ses ile doğru olmayan ses arasındaki fark vurgulanmalıdır.*

ETKİNLİK

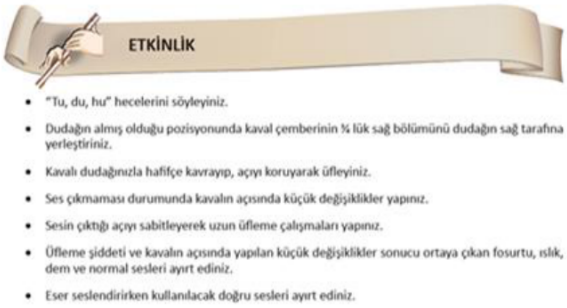
- "Tu, du, hu" hecelerini söyleyiniz.
- Dudağın almış olduğu pozisyonunda kaval çemberinin ¾ lük sağ bölümünü dudağın sağ tarafına yerleştiriniz.
- Kavalı dudağınızla hafifçe kavrayıp, açıyı koruyarak üfleyiniz.
- Ses çıkmaması durumunda kavalın açısında küçük değişiklikler yapınız.
- Sesin çıktığı açıyı sabitleyerek uzun üfleme çalışmaları yapınız.
- Üfleme şiddeti ve kavalın açısında yapılan küçük değişiklikler sonucu ortaya çıkan fosurtu, ıslık, dem ve normal sesleri ayırt ediniz.
- Eser seslendirirken kullanılacak doğru sesleri ayırt ediniz.

Yukarıda verilen kazanımlar ile kitapta yer alan etkinlik örtüşüyor mu?

Evet ☒ Hayır ☐

Örtüşmüyorsa sizce gerekçesi ne olabilir? Etkinlik kazanıma uygundur.

EK C3: GörüÇ Formu – Ġç Geçerlik Görsel Örnekleri

Yukarıda verilen etkinlik, öğretim programındaki hangi kazanımları desteklemektedir?

Uygun Olan Kazanımlar

9.2.1.1.1. Ses çıkartmadan önce dudağın alması gereken doğru şekli gösterir.

9.2.1.1.2. Soğuk nefes ve sıcak nefes üfleyerek çıkan sesleri ayırt eder.

Yukarıda verilen etkinlik, öğretim programındaki hangi kazanımları desteklemektedir?

Uygun Olan Kazanımlar

11.1.1.1.1. Uşşak makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

Yukarıda verilen etkinlik, öğretim programındaki hangi kazanımları desteklemektedir?

Uygun Olan Kazanımlar

10.2.1.3.3. Hüseyni makamında oyun havaları seslendirir.

Yukarıda verilen etkinlik, öğretim programındaki hangi kazanımları desteklemektedir?

Uygun Olan Kazanımlar

12.2.1.1.2. Saba makamında oyun havası seslendirir.

EK D4: Kaval Dersi Öğretim Programı Ünite, Konu, Alt Konu ve Kazanımları.

9. SINIF KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU, ALT KONU VE KAZANIMLARI

9.1. KAVALIN TARİHİ, TANIMLANMASI VE TEMEL ÖZELLİKLERİ

Terimler: Kaval, pentatonik, 17'li perde sistemi

9.1.1. Kavalın Tanımı

9.1.1.1. Türk Musikisinde Kavalın Tarihî Gelişimi

9.1.1.1.1. Kavalın geçmişten günümüze gelişim sürecini açıklar.

Kavalın Türklerin Asya'dan Avrupa'ya göçü ve sonrasında farklı bölgelere dağılımları ile yayıldığı anlatılarak farklı coğrafyalardaki fiziki ve icrasal farklılıklar üzerinde durulmalıdır.

9.1.1.1.2. Türklerin kaval sazıyla ilgili tarihî ve kültürel bağlarını ilişkilendirir.

9.1.1.1.3. Geleneksel Türk musikîsi içerisinde kavalın icra edildiği alanları belirtir.

a) Kavalın geleneksel Türk müziği içerisindeki tınısal etkinliğinin anlaşılabilmesi için geleneksel Türk halk müziği ses sistemi ve gelişim süreci üzerinde durulmalıdır.

b) Pentatonikten, 17'li perde sistemine geçiş aşamalarına vurgu yapılmalıdır.

9.1.1.2. Kavalın Fiziksel Yapısının ve Özelliklerinin Tanıtımı

9.1.1.2.1. Kavalın fiziksel yapısı ve özelliklerini açıklar.

9.1.1.2.2. Kaval yapımında kullanılan materyalleri ifade eder.

Kavalın, geleneksel biçimde ilk olarak hazır materyallerden, sonraları belli tür ağaçlardan özellikle de erik ağacından yapıldığı vurgulanmalıdır.

9.1.1.2.3. Kavalları yapıldıkları ağaç türlerine göre sınıflandırır.

Kavalların, yekpare ve eklemeli olarak iki çeşit olduğu ses dizisi olarak aralarında fark olmamasına karşın, yapım tekniği açısından farklılıklar gösterdiği belirtilmelidir.

9.1.1.2.4. Kavalın farklı boyutlarda olabileceğini kavrar.

Farklı tonlarda seslendirilebilen farklı müzik türlerinde özellikle halk müziğindeki transpoze (aktarım) yapma zorluğunu ortadan kaldırabilmek için si, do, re, mi, fa, sol, la seslerinden farklı boyutlarda kavallar kullanmaya dikkat edilmelidir.

9.1.1.3. Kaval Yapımı ve Bakımı

9.1.1.3.1. Doğru kaval seçiminin nasıl yapılacağını açıklar.

9.1.1.3.2. Farklı tekniklerde yapılmış kaval türlerini ve şekillerini tanır.

9.1.1.3.3. Kavalın bakımının ve yağlanmasının önemini kavrar.

Organik bir çalgı olan kavalın, çatlamaması ve uzun yıllar kullanılabilmesi ve daha rahat ses verebilmesi için yağlanması ve temizlenmesi gerektiği belirtilmelidir.

9.1.2. Kaval Çeşitleri ve Özellikleri

9.1.2.1. Kaval Çeşitleri

9.1.2.1.1. Farklı boyutlardaki kavalları tanır.
9.1.2.1.2. Dilli kavalların özelliklerini açıklar.
9.1.2.1.3. Dilsiz kavalların özelliklerini açıklar.
9.1.2.1.4. Dilli ve dilsiz kavalı karşılaştırır.

9.2. KAVALDA SESLER VE DOĞRU NEFES KULLANIMI

Terimler: Alt Ses Alanı, (Dem Ses), Diyafram

9.2.1. Kavaldan İlk Ses Elde Ediş

9.2.1.1. Kavaldan Ses Çıkartma

9.2.1.1.1. Ses çıkartmadan önce dudağın alması gereken doğru şekli gösterir.
9.2.1.1.2. Soğuk nefes ve sıcak nefes üfleyerek çıkan sesleri ayırt eder.
9.2.1.1.3. Fosurtu, ıslık sesi, dem ses ve normal sesleri fark eder.
a) *Bu aşamada doğru dudak pozisyonu ile doğru sesin elde edilmesi sağlanmalıdır*
b) Doğru ses ile doğru olmayan ses arasındaki fark vurgulanmalıdır.

9.2.1.2. Nefes Teknikleri

9.2.1.2.1. Diyafram nefesini fark eder.
Diyaframın, kavaldan nitelikli ve sağlıklı ses elde edebilmede diyaframnefesinin önemi vurgulanmalıdır.
9.2.1.2.2. Doğru nefes tekniklerini uygular.
Diyafram nefesini kullanmaya yönelik basit çalışmalar yaptırılmalıdır.

9.2.1.3. Kavalda Duruş ve Tutuş Pozisyonu

9.2.1.3.1. Doğru oturma pozisyonunda kavalın nasıl tutulacağını kavrar.
9.2.1.3.2. Kavalı üflerken doğru duruş pozisyonu alır.
Kaval üflerken bacakların omuz hizasında açık olması, vücudun dik tutulması, başın karşıya bakıyor olması, kavalın, vücuda, doğru bir açıyla (yaklaşık 45 derece) tutulması, alttaki elin dize dayalı bir şekilde kaval tutuluyor olması gerektiği belirtilmeli ve öğretici tarafından gösterilmelidir.

9.2.1.4. Doğru Tutuş Pozisyonunda Ses Çıkartma

9.2.1.4.1. Temel duruş ve tutuş pozisyonunda çıkan sesi tanır.
9.2.1.4.2. İlk tutuş pozisyonunda kullanılacak denge parmaklarını ifade eder.
9.2.1.4.3. Deliklerin, parmakların hangi boğumları ile ne şekilde kapatılacağını gösterir.
9.2.1.4.4. İlk üfleyişte çıkan sesin temel ses olan re sesi olduğunu ifade eder.
9.2.1.4.5. Sert ya da yumuşak üfleyişte sesin frekansının değiştiğini fark eder.
9.2.1.4.6. Bir perdeden farklı şiddetlerle üflendiğinde farklı frekanslarda seslerin çıktığını fark eder.

9.2.1.5. Kavalda Orta Ses Alanında (2.Kademe Sesler) Çıkan Sesler

9.2.1.5.1. Re, do, si, la ve sol seslerini kademeli olarak elde eder.

9.2.1.5.2. Beş sesten oluşan ikinci kademede ritmik nefes çalışmaları yapar.
9.2.1.5.3. Re, do, si, la ve sol notaları ile hazırlanmış etüt çalışmaları yapar.
9.2.1.5.4. Orta ses alanında çalışırken alt ses ve üst ses alanlarını ayırt eder.
9.2.1.5.5. Uzun nefes çalışmalarının doğru frekansta sesler elde edebilmeye yardımcı olduğunu açıklar.

9.2.1.6. Kavalda Orta Ses Alanında (3. Kademe Sesler) Çıkan Sesler

9.2.1.6.1. Mi, fa, sol, la notalarını kademeli olarak elde eder.
9.2.1.6.2. İkinci kademeden üçüncü kademeye geçişteki köprüyü uygular.
9.2.1.6.3. İkinci ve üçüncü kademedeki seslerden oluşan etütler seslendirir.

9.2.1.7. Kavalda Orta Ses Alanında (4. Kademe Sesler) Çıkan Sesler

9.2.1.7.1. Si, do, re notalarını çalar.
9.2.1.7.2. Üçüncü kademeden dördüncü kademeye geçişteki köprüyü fark eder.
9.2.1.7.3. Üçüncü ve dördüncü kademedeki seslerden oluşan etütler seslendirir.

9.2.1.8. Kavalda Orta Ses Alanında (İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede) Değiştirme İşaretleri

9.2.1.8.1. İkinci kademedeki la#, do# ve re# notalarını seslendirir.
9.2.1.8.2. Üçüncü kademedeki fa #, sol# ve la# notalarını seslendirir.
9.2.1.8.3. Dördüncü kademedeki do# ve re# notalarını seslendirir.
9.2.1.8.4. Yarım sesleri kullanarak inici ve çıkıcı gamlar yapar.

9.3. KAVALDA BASİT RİTMİLİ ETÜDLER, DİZİ VE EZGİ ÇALIŞMALARI

Terimler: Diyez, bemol, dizi, ayak, makam

9.3.1. Melodik ve Ritmik Etütler

9.3.1.1. Orta Ses Alanında İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademede Etütler

9.3.1.1.1. Her üç kademedeki tam seslerden örnek etütler seslendirir.
9.3.1.1.2. Her üç kademedeki diyez ve bemollü sesler kullanılarak etütler seslendirir.
9.3.1.1.3. Atlamalı olarak ritmik etütler seslendirir.

9.3.2. Ana Makamlarda Etüt ve Melodi Çalışmaları

9.3.2.1. Çargâh Makamı Dizisi

9.3.1.2.1. Çargâh makamı dizisinde basit ritimlerden (2-3-4) hazırlanan etütler seslendirir.
9.3.1.2.2. Çargâh makamı dizisinde basit ritimlerden(2-3-4) hazırlanan türküler seslendirir.
9.3.1.2.3. Çargâh makamı dizisinde basit ritimli (2-3-4) sözel ve saz eserleri seslendirir.

9.3.2.2 Kürdi Makamı Dizisi

9.3.1.2.1. Kürdi makamı dizisinde basit ritimlerden hazırlanan etütler seslendirir.
9.3.1.2.2. Kürdi makamı dizisinde basit ritimlerden hazırlanan türküler seslendirir.

9.3.1.2.3. Kürdi makamı dizisinde basit ritimli sözel ve saz eserleri seslendirir.

9.3.2.3. Buselik Makamı Dizisi

Konu Açıklaması: Belirlenen diziler, etütler, sözel ve saz eserlerinin seslendirilmesi sırasında kavalda basit nüans uygulamalarından nefes ve dil vurguları da yeri geldiğinde kullanılmalıdır.

9.3.2.3.1. Buselik makamı dizisinde basit ritimlerden hazırlanan etütler seslendirir.

9.3.2.3.2. Buselik makamı dizisinde basit ritimlerden hazırlanan türküler seslendirir.

9.3.2.3.3. Buselik makamı dizisinde basit ritimli, sözel ve saz eserleri seslendirir.

10. SINIF KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU, ALT KONU VE KAZANIMLARI

10.1. KAVALDA NÜANSLAR VE UYGULAMALAR

Terimler: Horlatma, vibrato (el sallama)

10.1.1. Kavalda Orta Ses Alanı(2. Kademe) Seslerde Horlatma ve Alt Ses Alanı (1. Kademe), Seslerde Vibrato (Sallama)

10.1.1.1. İkinci Kademe Seslerde Horlatma Tekniği

10.1.1.1.1. Sol, la, si, do ve re seslerinde horlatma tekniği ile çıkan sesleri fark eder.

10.1.1.2. Birinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği

10.1.1.2.1. Fa, mi, re, do, si, la ve sol seslerinde el sallama tekniği ile çıkan sesleri fark eder.

10.1.1.3. İkinci Kademe Seslerde El ile Vibrato (El Sallama) Tekniği

10.1.1.3.1. Fa, mi, re, do, si, la ve sol seslerinde el sallama tekniği ile çıkan sesleri fark eder.

10.1.1.4. İkinci Kademe Seslerde Baş ile Vibrato (Baş Sallama) Tekniği

10.1.1.4.1. Fa, mi, re, do, si, la ve sol seslerinde baş sallama tekniği ile çıkan sesleri fark eder.

10.1.1.5. İkinci Kademe Seslerde Nefes ile Vibrato Tekniği

10.1.1.5.1. Fa, mi, re, do, si, la ve sol nefes ile vibrato tekniği ile çıkan sesleri fark eder.

10.2. KAVALDA ANA MAKAMLARIN DİZİLERİNDE VE BASİT USÜLLERDE ETÜT, EZGİ UYGULAMALARI

Terimler: Ana makamlar, basit usuller

10.2.1. Kavalda Makamlar ve Basit Usullerde Uygulamalar

10.2.1.1. Rast Makamında Uygulamalar

10.2.1.1.1. Rast makamı dizisinde basit usullerde hazırlanan etütler seslendirir.

10.2.1.1.2. Rast makamında türküler seslendirir.

10.2.1.1.3. Rast makamında oyun havaları seslendirir.

10.2.1.2. Segâh Makamında Uygulamalar

10.2.1.2.1. Segâh makamı dizisinde basit usullerde hazırlanan etütler seslendirir.

10.2.1.2.2. Segâh makamında türküler seslendirir.

10.2.1.2.3. Segâh makamında oyun havaları seslendirir.

10.2.1.3. Hüseyni Makamında Uygulamalar

10.2.1.3.1. Hüseyni makamı dizisinde basit usullerde hazırlanan etütler seslendirir.

10.2.1.3.2. Hüseyni makamında türküler seslendirir.

10.2.1.3.3. Hüseyni makamında oyun havaları seslendirir.

11. SINIF KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU, ALT KONU VE KAZANIMLARI

11.1. KAVALDA MAKAMLAR ve UYGULAMALARI I

Terimler: Uşşak, hicaz, karcığar, oyun havası, saz eserleri

11.1.1. Farklı Makamlarda Oyun Havaları ve Saz Eserleri

11.1.1.1. Uşşak Makamında Uygulamalar

11.1.1.1.1. Uşşak makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

11.1.1.1.2. Uşşak makamında oyun havaları seslendirir.

11.1.1.1.3. Uşşak kürdi makamında saz eserleri seslendirir.

11.1.1.2. Hicaz Makamında Uygulamalar

Konu Açıklaması: Hicaz makamı içerisinde hicaz ailesi (uzzal, hümayun, zirgüleli) verilmeli, hicazkâr makamı vurgulanmalıdır.

11.1.1.2.1. Hicaz makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

11.1.1.2.2. Hicaz makamında oyun havaları seslendirir.

11.1.1.2.3. Hicaz makamında saz eserleri seslendirir.

11.1.1.3. Karciğar Makamında Uygulamalar

11.1.1.3.1. Karcığar makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

11.1.1.3.2. Karcığar makamında oyun havası seslendirir.

11.1.1.3.3. Karcığar kürdi makamında saz eseri seslendirir.

11.2. KAVALDA ALT SES (1. KADEME-DEM SES) ALANINDA UYGULAMALAR

Terimler: Dem ses, alt ses alanı, 1. kademe sesler

11.2.1. Kavalda Alt Ses Alanında (Dem Ses) Uygulamaları

11.2.1.1. Alt Ses Alanında Uygulamalar

11.2.1.1.1. Kavalda alt ses alanı (1. kademe dem) seslerini kavrar.

11.2.1.1.2. Kavalda alt ses alanı (1. kademe dem) seslerinde oyun havası seslendirir.

11.2.1.1.3. Kavalda alt ses alanı (1. kademe dem) seslerinde açış (taksim) çalışmaları yapar.

12. SINIF KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU, ALT KONU VE KAZANIMLARI

12.1. KAVALDA ÇOK SESLİLİK VE TRASPOZE ÇALIŞMALARI

Terimler: Toplu Seslendirme, Çok Seslilik, Transpoze

12.1.1. Kaval İçin Düzenlenmiş Çok Sesli Ezgiler ve Orkestral Eserler

12.1.1.1. Kaval İçin Düzenlenmiş Çok Sesli ve Yabancı Repertuvar Uygulamaları.

12.1.1.1.1. İki kaval için düzenlenmiş majör dizilerde çok sesli basit ezgileri seslendirir.

12.1.1.1.2. İki kaval için düzenlenmiş minör dizilerde çok sesli basit ezgileri seslendirir.

12.1.1.1.3. İki kaval için düzenlenmiş modal (makamsal) dizilerde basit çok sesli ezgileri seslendirir.

12.1.1.1.4. Orkestra için düzenlenmiş çok sesli tonal kavala uygun eserleri seslendirir.

12.1.1.1.5. Orkestra için düzenlenmiş kavala uygun modal (makamsal) eserleri seslendirir.

12.1.2. Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Traspoze (Aktarım) Çalışmaları

12.1.2.1. Kavalda Tonal Dizilerin, Ezgilerin Transpoze (Aktarım) Çalışmaları

12.1.2.1.1. Kavalda majör dizilerin, ezgilerin sol, la ve do sesleri üzerine transpozesi çalışmaları yapar.

12.1.2.1.2. Kavalda minör dizilerin, ezgilerinin sol, la ve do sesleri üzerine transpozesi çalışmaları yapar.

12.1.2.1.3. Kavalda rast makamı dizisinin, ezgilerinin sol, la ve do sesleri üzerine transpozesi çalışmaları yapar.

12.1.2.1.4 Kavalda hicaz makamı dizisinin, ezgilerinin sol, la ve do sesleri üzerine transpozesi çalışmaları yapar.

12.1.2.1.5. Kavalda nihavent makamı dizisinin, ezgilerinin sol, la ve do sesleri üzerine transpozesi çalışmaları yapar.

12.2. KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI II

Terimler: Saba, nihavent, kürdilihicazkâr, hüzzam

12.2.1. Kaval İçin Farklı Makamlarda Oyun Havaları ve Saz Eserleri

12.2.1.1. Saba Makamında Uygulamalar

12.2.1.1.1. Saba makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

12.2.1.1.2. Saba makamında oyun havası seslendirir.

12.2.1.1.3. Saba makamında saz eseri seslendirir.

12.2.1.2. Nihavent Makamında Uygulamalar

12.2.1.2.1. Nihavent makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

12.2.1.2.2. Nihavent makamında oyun havası seslendirir.

12.2.1.2.3. Nihavent makamında saz eseri seslendirir.

12.2.1.3. Kürdilihicazkâr Makamında Uygulamalar

12.2.1.3.1. Kürdilihicazkâr makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

12.2.1.3.2. Kürdilihicazkâr makamında oyun havası seslendirir.

12.2.1.3.3. Kürdilihicazkâr makamında saz eseri seslendirir.

12.2.1.4. Hüzzam Makamında Uygulamalar

12.2.1.4.1 Hüzzam makamı için hazırlanan etütler seslendirir.

12.2.1.4.2. Hüzzam makamında oyun havası seslendirir.

12.2.1.4.3. Hüzzam makamında saz eseri seslendirir.

EK E 5 : GörüÇ Bildirimleri Ççin Çzin Çstekleri

ADÜ Evrak Tarihi ve Sayısı: 12.02.2021-E.3725

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü

Sayı : E-61224051-044-3725
Konu : Anket İzin İsteği (Eren GEDİK)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü Taşlıçiftlik Kampusü 60250

İlgi : 08.02.2021 tarihli ve 10906 sayılı yazı,

İlgi yazınıza istinaden; Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Anabilim Dalı 189516001 numaralı yüksek lisans öğrencisi Eren GEDİK'in , kurumumuzda müdür olarak görev yapan Prof.Dr.Mustafa Oner UZUN ile yazınız ekinde bulunan konular hakkında görüşme yapmasında bir sakınca yoktur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Mustafa Oner UZUN
Konservatuvar Müdürü

Tarih ve Sayı: 11.02.2021-12237

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-11611387-044-13732
Konu : Anket Uygulama İzni (Eren GEDİK)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 08/02/2021 tarih ve E-56314351-044-10906 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Eren GEDİK'in, *"Güzel Sanatlar Liseleri'nin Çalgı Eğitimi Branşlarından Kaval Dersi Öğretim Programlarının İncelenmesi"* başlıklı tez çalışması kapsamında; Üniversitemiz bünyesindeki Devlet Konservatuvarı'nda veri toplaması talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüş olup, konuya ilişkin duyuru yapılmıştır.

Bilgileriniz ile gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Fahrettin GÖKTAŞ
Rektör

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü
İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosu Müdürlüğü

Sayı : E-34020489-155.03-1112631 09.02.2021
Konu : Tez Çalışmaları hk. (Eren GEDİK)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 05.02.2021 tarih ve 10727 sayılı yazınız.

İlgi sayılı yazınız gereği, Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Anabilim Dalı 189516001 numaralı yüksek lisans öğrencisi Eren GEDİK, kurumumuzda görev alan sanatçı Kenan ELMAS ile yazınız ekinde bulunan konular hakkında görüşme yapmasında bir sakınca yoktur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Alaattin YILDIZ
Koro Müdür V.

Tarih ve Sayı: 12.02.2021-12633

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-19560265-044-0570715 11/02/2021
Konu : Anket İzin İsteği (Eren GEDİK)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü'nün 08.02.2021 tarih ve E-10906 sayılı yazısı.

İlgi yazınıza istinaden Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü yüksek lisans öğrencisi Eren GEDİK'in anket çalışmasını, Üniversitemiz Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi'nde uygulama talebi tarafımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tahsin TONKAZ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı